

En Rosend Masià i Foix

morí el dia 25 del proppassat novembre a l'edat de 62 anys
havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva afligida vídua Isabel Rodon, fills Cristino (absent); Emili, Joan i Antoni; filles polítiques Agnès Vilà (absent), Angela Bourgois i Carme Mas-Bagá; nets (presents i absents); germans, germans polítics, oncles polítics, nebots, cosins, família tota i les raons socials **Masià, S. en C. i Vilà & C.**, de Nova Orleans, en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que se serveixin assistir als funerals que, per al bé etern de la seva ànima, se celebraran demà, dimecres, a les deu del matí, en l'església de la Casa Provincial de Caritat, pel qual favor els quedaran agraïts.

Les misses després de l'ofici i de seguida la del perdó

El dol es dona per despedit

No es convida particularment

L'Emm. i Rvdm. senyor Cardenal-Arquebisbe de Tarragona i Bisbes de Barcelona, Lleida i Solsona, s'han dignat concedir 200 i 50 dies d'indulgències a tots els fidels diocesans de llur respectiva jurisdicció que resin per l'ànima del difunt.

EL SENYOR

Don Josep Santana Soler

vidu en primeres noces de donya Anna Costa i Ribas

morí el dia 23 de novembre proppassat en sa «**Quinta Santana**» de Tiana

havent rebut els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

La seva afligida vídua donya Assumpció Samper i Samper, fill Llorenç, germans polítics, nebots, nebots polítics, cosins i parents tots, la casa **José Santana Soler** i la raó social **Santana y Bein**, en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen l'assistència als funerals que, per l'etern descans de la seva ànima, se celebraran a l'església parroquial de Nostra Senyora de Betlem, demà, dimecres, dia 6 dels corrents, a les deu.

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI

PER RESPECTE A LA SANTEDAT DEL TEMPLE EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Tiana, 4 de desembre de 1922

Underwood

Campió durant

17 anys consecutius

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7- Barcelona

LA DIABETES

es cura radicalment amb el

Vi Uranat PESQUI

que elimina el sucre a raó d'un gram per dia, fortifica, calma la set, evita i cura

Les complicacions diabètiques

De venda en les bones farmàcies i drogueries

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaleles, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:
MARSANSEBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Dr. Camps Puntas VIES URINÀRIES. Rda. Universitat, 14, pral. De 3 a 5. Econòmica de 7 a 8 de la nit.

Dr. G. Moragas de l'Hospital de Santa Creu. Malalties de la pell i gènit-urinaris. Portaferrissa, 18, entr. - De 4 a 6 i de 8 a 9.

No puede Vd. trabajar en su casa, en la fábrica, en la tienda, en el taller, porque su cuerpo no resiste ningún esfuerzo, está débil o falto de vida... Necesita Vd. la ayuda del

Compuesto Vegetal De Lydia E. Pinkham

(Compuesto de hierbas y raíces)

Es la medicina de una mujer para las enfermedades de las mujeres. En todas las farmacias.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 4 de desembre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 765.3, 767.1, 766.8.

Termòmetre sec: 7.0, 12.5, 10.0.

Termòmetre humit: 5.2, 8.8, 7.8.

Humitat (centèsimes de saturació): 74, 57.71.

Direcció del vent: Calma. O., SSE.

Velocitat del vent en metres per segon: 0, 6, 1.

Estat del cel: Quasi serè. Nuvolós.

Classe de núvols: St. K., CSt., CSt.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 14.8; mínima, 6.2; mínima prop del sol: 3.8.

Oscil·lació termomètrica: 8.6.

Temperatura mitja: 10.5.

Precipitació a quassa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període de 55 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

Paraigües Cardús Portaferrissa, 10.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

— No tireu cap caps de cerilles buida, puix us valdran per a obtenir moltes coses gratis.

Avui, a les deu de la vetlla. En Joaquim Maurin donarà una conferència a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, la qual conferència, de la mateixa manera que les ja donades anteriorment per l'esmentat senyor, versarà sobre «Impressions d'un viatge per la Rússia dels soviets».

— Guardau els anuncis de les capses de cerilles, que us valdran diner.

JOSÉ VILANOVA Unió, 6

Al Club Natació Barcelona començarà, el dia 11 del corrent, el primer campionat social d'escaics, adjudicant-se valuosos premis. S'augura un lluit exit, donada la qualitat i la quantitat dels inscrits. El dia 8 es tancaran les inscripcions les quals s'han de fer per escrit, dirigit

gides a la comissió organitzadora, al carrer de Canuda, 41 i 43, principal.

Al carrer de Ribes, prop de Lepant, un cavall ha pegat una cossa al carreter que el menava, anomenat Francesc Padrosa Busquets, de 45 anys, produint-li una contusió al braç dret, de pronòstic reservat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

— Col·leccionen capses de cerilles buides i llegiu anunci Concurs premis.

Calentació ideal

Estufa J. M. B.

València, 346 — Telèfon 747 S. P.

A una fonda del carrer de Quintana s'han barallat l'amo Salvador Oller Bachs de 40 anys, i l'estadant de la fonda Josep Barrera Gijau, de 32, rebent contusions tots dos.

Mobles americans per a **DESPATX** TRAVESSERA, n.º 9 (cantonada Salmoron)

La motocicleta núm. 100, de Capitania general, va topat, davant del número 90, de la Ronda de Sant Antoni, amb una bicicleta muntada per Baldomer Martín Sánchez, de 20 anys, produint a aquest una contusió al genoll.

Contra los Enfriamientos y Reumatismos

Llevar los **Trajes Interiores HIGIENICOS** del **Doctor Rasurel**

DEPOSITOS EXCLUSIVOS ROIG Y GUASCH Plaza Real, 10 CASA FOREST Paseo Gracia, 12-16 BARCELONA

Al Passeig de Pujades va topar una bicicleta muntada per Manuel Cavedo, de 19 anys, i l'autòmbus número 6, resultant el Cavedo amb matxucament del dit gros del peu esquerre.

— Col·leccionant anuncis capses cerilles, podeu tenir un autòmbil gratis.

L'autocamión de l'ordinari d'Olesa de Montseny atropellà al carrer de Sans, davant del núm. 312, el nen de tres anys Salvador Espi Cambra, fent-li una contusió al cap, de pronòstic lleu, i altres a les caderes.

Fàbrica d'orfebreria

Articles per a presents i taules

Vendes al detall. — Preus sense competència

Portaferrissa, 4

Per qüestions d'interessos s'han ba-

rrat a una botiga del carrer de Milans els dos cunyats Ignasi Canives Grimoli, de 26 anys, i Pere Fernández Ros, de 24.

CRISTALLERIA
PORCELLANA
MAJOLICA
PISA
METALL
BLANC
ORFEBRERIA
GANIVETERIA - COBERTS
FANTASIES EN ARTICLES
D'UTILITAT I ADORNO
PROPIS PER A
REGAL
RESTAURANTS
COMUNITATS, ETC.
Assortiments complets moderns

Actualment **STOK OASIS** en taces café, porcellana decorada a 11 pessetes dotzena.

Al Cinema Diana, del carrer de Sant Pau, promogué un fort escàndol Sadurni Juli de la Concepció, de 23 anys, el qual, en lloc de fer cas de les advertències que li feia perquè calles l'empleat Pere Ormí se li abalancà, tractant d'agredir-lo, però rebent contusions i erosions.

— **ESPECIALITATS PER A NADAL**. Objectes per a presents. Renomenats turrons MASSANA, Fernando, 14.

El Consolat de Suïssa prega la publicació de la següent nota:

«Notícies rebudes de Suïssa comuniquen que la iniciativa socialista sobre la remesa parcial a l'Estat de les fortunes, ha estat rebutjada en la votació popular del dia d'ahir, 3 del corrent, amb gran majoria.»

- Estufes de petroli, carbó, gas, etc. Llorens Germans. Rambla de les Flors, 30.

Joan Ballester Ros ha denunciat per bigàmia a Josep Pardo Nicolás, habitant en una casa del carrer d'Eusebi Planas d'aquesta ciutat.

Segons el denunciador, el dit individu, el 2 d'agost de 1903 contragué matrimoni a Puente Tocinos (Múrcia) amb Teresa Soler Ballester, i sense que hagi mort aquella, el 25 de desembre de 1920 contragué noces en aquesta ciutat amb Mercè Calvo Pellejero.

- Vi Bayard El més energic dels reconstituents. Torna la força i salut a tots els malalts.

L'Acadèmia Médico-Homeopàtica de Barcelona celebrà sessió avui, a les deu de la nit, dissertant el doctor Angel Olivé sobre el tema «Pneumonia senil», intervenint-hi els doctors Galard, Suriol i Torrent.

— El notari d'aquesta ciutat don Isidre Lluís Riera i Galí ha instal·lat el seu despatx al carrer de Salmoron, número 107, principal.

Per a donar començament a la seva actuació, la Penya Playa està organitzant un ball, que se celebrarà el dia 14 del vinent gener, a l'espaiós estatge de l'Ateneu Obrer del districte II (Mercaders, 38 i 40, principal).

La Unió Ultramarina ha organitzat per al vinent dissabte, a les deu de la vetlla, a la Bohèma Moderna, un extraordinari ball de gala (popular dels adroguers), en commemoració de la festivitat de la patrona del Gremi i a benefici de la Caixa Mutual de la Unió Ultramarina.

Per a llotges i invitacions, a l'estatge social de la dita entitat, Ronda de Sant Pau, 34, principal, de nou a onze de la vetlla.

Com hom recordarà, els diaris de l'últim setembre publicaren la notícia de què s'havia comès un gran desfalco a la Companyia del Ferrocarril del Nord, i que havien estat suspesos de sou i càrrec alguns empleats de la mateixa, entre els quals figurava el nom de l'enginyer En Joaquim Llansó.

Acabat l'expedient que es va instruir, ha resultat comprovada l'honorabilitat de l'esmentat senyor, per qual motiu, i per haver estat reintegrat en el càrrec que exercia a la dita companyia, l'obsequiaren els seus amics i companys amb un banquet a l'Hotel Ritz, el qual es va veure concorregut i animat.

En Salvador Bonavia, ens ha re-

remesa del seu Bloc-Calendari Mene-lic, per a 1923, any vuitè de la seva publicació.

Porta un perfet santoral, segons les noves disposicions de l'església catòlica, com així també els dejunis i vigílies. El text que amenitza aquest Bloc-Bonavia és de mèrit i escullit, com els altres anys; qualitat és aquesta que li ha donat la popularitat de què gaudeix. A més de l'humorístic «Judici de l'any», escrit per son propi editor, hi publica En Santiago Rusiñol una planeta per als lectors d'aquest calendari, que és força interessant.

Presidida per don Francesc de P. Dardet celebrà sessió la Comissió del Monte Pio de socis de la Creu Roja d'aquesta ciutat, en la qual es donà compte del número d'adhesions rebudes, havent-se acordat convocar els senyors que les han remès, a una reunió que tindrà lloc el diumenge, dia 17 de l'actual, a les deu del matí, al local de la Comissió Provincial (Corts, 512), per a l'aprovació definitiva del Reglament i elecció de la Junta Directiva.

Dijous, de set a vuit de la tarda, hi haurà a l'Institut Francés (Consell de Cent, 338), una conferència pública a càrrec del senyor director de l'Institut, J. J. A. Bertrand, sobre el tema: «Maurice Barrès, Culte du moi, et Patrie».

Demà, dimecres, a les deu de la vetlla, la Secció d'Estudis Polítics i Socials de l'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30), donarà una conferència pública a càrrec de l'advocat madrileny En Narcís Fernández Boixader, qui desenrotllarà l'interessant tema «Responsabilitats de la repressió i necessitat de la revolució».

Demà, dimecres, a les set de la tarda, al Centre Excursionista de Catalunya, organitzat per la Secció d'Arqueologia i Història continuarà les projeccions de la Història de l'Art en l'antiguitat (Egipte).

— L'Oficina Técnica de Comptabilitat es dedica a la Liquidació de Societats, Participacions d'herències, Quadros d'amortització i a l'adaptació de comptabilitats a la nova Llei d'utilitats. Escudillers, 20, primer, segona.

Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majordomia de l'Ajuntament:

Documents a nom de Marcell Garcia i Ildefons Miguel; un penjoll de metall, amb un retrat de dona; un clauer amb sis claus; documents a nom de Josep M. Moys; una clau; un moneder de pell negra, contenint un clauer amb una clau, un mocador blanc i centims; un gemelo, que sembla d'or, de camisa; un bitllet del Banc d'Espanya; una clau; una altra clau; un llibre titulat «Compendio de Historia Sagrada»; un tros de collar amb cascabels, de cavalleria; unes estenalles; un clauer petit numerat; una pulsera, que sembla d'argent, amb brillants vermells; una cadena de rellotge, que sembla xapada d'or; unes altres estenalles; un taló dels F. C. del Nord, a la consignació de J. Teruel; una bufanda de llana negra, de senyora; un tubo contenint documents a nom d'Ignasi Tejedor López; un abric, color fosc, de senyor; un pantaló i una americana de cotó, color blau; una peça de treslla negra; una bossa petita, de tela de diversos colors, amb un mocador blanc; un moneder de pell negra, contenint un mocador, una clau i centims; una cartera de cuir, amb documents a nom de Decoros Tena Bonet.

Aquesta setmana, degut a la Diada de la Puríssima, la reunió ordinària del Consell de la Cooperativa de Periodistes, per a la Construcció de cases barates, tindrà lloc el dijous, en lloc del divendres.

Les visites a les construccions de la Salut, que faran durant el present mes de desembre, els consellers de la C. de P. per a la Construcció de cases barates. En Joan Costa i Den i En Josep Sarafana, s'efectuaran el dijous, a la tarda.

De la plaça del Teatre al carrer Nou de Sant Francesc, es va perdre el dissabte, a la tarda, una cartera amb documents i apuntacions de la Rifa de Nadal, a nom d'En Francesc Fortuny.

S'agrairà a la persona que l'hagi trobada, que la retorni a l'Administració de LA VEU DE CATALUNYA.

Shan celebrat a Tortosa les exequies per l'ànima de la que fou bondadosa dama Na Enriqueta Ferrás i Ribes esposa del patriota i cronista

de la ciutat de Llebre En Francesc Mestre i Noé.

Tant en els funerals com en l'acte del sepeli s'evidencià el sentiment que la seva desaparició ha causat.

Rebin novament el company Mes-tres, fill i altres parents l'expressió del nostre condol.

TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or

Amb una sola aplicació desapareix la canicie. Serveix per al cabell, herba i bigoti. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dona colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

Vida religiosa

Avui: Sants Sabas, abat i Dalmacibisbe, i Santa Cristina, màrtir. — De, mà: Sant Nicolau de Bari, arquebisbe i Santa Dmítria, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Sant Cugat. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa de demà: Sant Nicolau, arquebisbe, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de Lourdes, a Santa Madrona (Poble Sec).

Adoració nocturna: Avui, Torn de la Immaculada Concepció.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de les Cinc Llagues de Jesucrist, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn del Sant Angel Custodi i Sant Miquel Arcàngel, a la mateixa capella.

La festa de Sta. Bàrbara

En celebració de la festa de la seva patrona Santa Bàrbara, les forces d'artilleria ahir vestiren de gala, havent assistit els regiments vintè lleuger i primer de muntanya i comandància de Barcelona, a dos quarts de nou del matí, a les misses que es resaren respectivament en l'església de Santa Mònica i en els patis de les casernes de Sant Agustí i Santa Madrona. El comandant general d'artilleria don Josep de Carranza va dir la de la comandància.

A les dotze, organitzada per l'Associació de senyores de Santa Bàrbara dels Artillers, se celebrà en el Santuari dels Pares Carmelites de la Diagonal, una missa, a la qual assistiren el capità general senyor marqués d'Estella, el governador civil En Juli Ardanaz, el marqués de Castellflorite, i altres militars.

El temple estava il·luminat i junt a l'altar major s'hi col·locà la imatge de Santa Bàrbara amb una bandera, plantes, flors i armes.

El prior de la comunitat, Pare Rafael Blas del Niño Jesús, feu el panegíric de la patrona dels artillers, dedicant un plaçó record als que han mort a la guerra d'Àfrica.

Ahir a la tarda, a les casernes de les Drassanes, Sant Agustí i Santa Mladrona, s'obsequià les tropes amb àpats extraordinaris, a les quals assistiren els respectius caps.

En alguns cosos se celebraren diverses festes i hi hagué sorteig d'objectes útils per a la tropa.

Avui, a la mateixa hora que ahir, i en les mateixes casernes i església, es resaran misses de Requièm en sufragi dels difunts de l'arma.

Els Pomells de Joventut

Per al vinent dijous, a les deu de la nit, la Federació de Pomells de Joventut de la Barceloneta, té anunciada una conferència amb el tema «Funcionament pedagògic de l'Asil de Protecció a la Infància», essent-ne conferenciant el fervent apòstol de la infantesa En Lluís Folch i Torres, director de l'esmentat Asil. Aquesta conferència anirà acompanyada d'una col·lecció de clixés, i es farà a l'estatge de la Joventut Nacionalista de la Barceloneta, Sant Miquel, 3.

El dia 8, festa de la Puríssima, es farà una visita a l'esmentat Asil, que tindrà per finalitat el fer palesar la importància cabdal d'aquesta gran obra d'abnegació i caritat.

Lloc de reunió per a la visita: Plaça de Sant Miquel, a dos quarts d'onze.

El dia de la Puríssima tindrà lloc a l'Ateneu de Mollet un festival pomellístic.

Hi haurà comèdia, cants rítmics i ballets populars.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

ELS DESCARREGS D'EN BERENGUER

Madrid, 4, 5:30 nit.
«La Acción» continua avui les declaracions del general Berenguer defensant-se dels càrrecs fets contra seu.
L'ex-Alt Comissari relata la perduda d'Igueriben, dient que des del dia 17 de juliol, que va rebre la primera notícia de l'atac a les posicions avançades, fins al dia 20 a la tarda no va saber que Igueriben estava sitiada, sense poder comprar el siti les columnes que s'enviaren des d'Annual i des de Dar-Drius.

Aquest dia En Silvestre de la: «Tinc mobilitzades a Annual totalitat forces disponibles després d'atendre seguretat cables reraguarda. Demà reunixo caps importants cables sotmesos, per tal d'exhortar-los que organitzin harcas amb les quals avançaré jo a la zona Annual. Organitzo amb elements de la plaça, i deixant indotats molts serveis, columna que situaré dijous a Kandusi, amb propòsit d'establir-la entre riu Salah, a l'Est de Sid Dria, on penso establir base avituallament. Però, si la situació es prolonga, persistint harca en els seus atacs, exauriré també aquest recurs, sense poder d'esperar-ne d'altres. En aquesta situació crec que he de fer present a V. E. que, per a modificar tal estat de coses, cal trametre reforços en homes i elements en quantitat que V. E. consideri suficients i amb els quals pugui mantenir les nostres posicions d'avui, i si la situació iniciada per la harca es prolonga, penso que es troben amenaçades. També crec que s'han de trametre elements marítims per tal de reprimir contraban, mitjà pel qual es proveeix la harca en totes les seves necessitats.»

En un altre telegrama immediat, En Silvestre exposa co que segueix: «Proposo a V. E. que valxells guerra en nombre de tres o quatre es presentin batia Alhucemas per a simular desembarcament bombardejant, fins allí on es pugui, tota la costa, previa evacuació de la població custodiada pels nostres lleials atacs. L'aviació podria contribuir a aquest objecte, per tal, com suposarà V. E., d'atraure a Igueriben la harca concentrada avui a Tensaman, però avui no compto amb gran nombre d'aparells; per tant, considero de necessitat trametre de la Península una esquadra a fi de dedicar-la a aquesta missió, mentre, que amb la que tinc ara prossegueixo la informació i el bombardeig a la zona que les nostres tropes ocupen.»

A això En Berenguer hi posa el següent comentari:

Aquests telegrames essenyalaven ja una situació indubtablement greu, però que no arribaven a precisar, mantenint-se en una ambigüitat, en una imprecisió, sobre necessitats del moment o previst per a plans futurs, que feien molt difícil donar-se cabal compte de co que s'esdevenia.

L'Alt Comissari contestà als telegrames d'En Silvestre amb el següent: «Rebe telegrames de V. E. i en vista greu situació que em diu haver-se plantejat en linia Annual, demano al Govern elements d'embarc per a enviar reforços en la quantitat que V. E. em sigui, i agrairé que ho faci amb màxima urgència.»

Quant als elements a què es refereix, digu'm de quina mena i en quina quantitat els necessita, per a trametre'ls-hi, si els ting, o gestionar-los. Circumstàncies de trobar-se en ple desenvolupament operació de Beni-Aro no em permeten, ara, despendre'm de tota la força que espero poder trametre-li aviat. Crec indispensable intensificar fortificació linia atacada mitjançant posicions i blocs en forma d'assegurar un front inafraqüible per l'enemic. Desitjo saber també, amb la més gran urgència, aquesta mateixa nit, si pot ser, emplaçant de les forces mòbils d'aquesta Comandancia general, i en especial de les «míes» de contacte i forces efectives amb que compta. Demà no al Govern que es reforcin elements navals d'aquestes algues i que s'envii esquadra aviació que indica.»

Al mateix temps s'enviava al Govern un telegrama demanant els elements marítims i d'aviació que En Silvestre sol·licitava.

En aquest telegrama atagia: «Considero de necessitat urgent l'ocupació marítima de la badia d'Alhucemas, car el desembarc que efectuarà cridarà gran part continent har-

ca, permetent-me assegurar en forma definitiva linia avançada fins que recursos promesos per V. E. siguin enviats per a actuar més urgentment. Si V. E. accedeix a la meua proposta, considero que la seva execució hauria d'ésser urgentíssima, car la situació de les tropes que guarnixen aquella linia, convé que no es prolongui, ja que deprimeix llur moral la defensiva a la qual ens veiem obligats. Per altra part, a l'empar dels vaixells de guerra situats a aquella badia, els elements d'aviació podrien amb més seguretat actuar sobre cabila Beni-Urriaguel que, castigada durament, acabaria per debilitar-se. Estacionament dels vaixells a Alhucemas hauria d'ésser d'alguns dies, els suficients per a aconseguir propòsit atreure a aquella zona els harquens que es troben a Tensaman.»

L'ex-Alt Comissari segueix referint-se als successus telegrames que va rebre de la distribució de forces de la Comandancia de Melilla, no explicant-se En Berenguer com s'havia arribat a la greu situació que En Silvestre relata, quan en aquella zona hi havia 25.000 soldats, i aquests, en els dits combats, només havien tingut un desgast d'uns 1.000 homes. És més: la columna de xoc, que manava En Silvestre, es componia de 6.000 homes amb llurs companyies d'armatalladores, 5 bateries d'artilleria i 8 esquadrons de cavalleria, és a dir, que tenia una gran proporció d'elements per a lluitar contra els indígenes.

Després dona compte d'uns telegrames anunciant el trametiment d'elements de guerra.

PLANYS DELS CONSERVADORS

Com és natural, a les dues Cambres s'ha comentat molt la solució de la crisi.

Els conservadors manifestaven que el discurs del senyor Maura ha estat mortal per la política del partit, car la tasca feta durant molts anys ha estat destruïda en unes quantes hores.

Cap dels conservadors posava en dubte que el senyor Sánchez Guerra farà tot el que pugui, aquests dies, per a tornar a agrupar els dispersos, però molts dubtaven que ho aconseguís.

L'error comès pel president del Consell, a judici de les persones amb les quals havem parlat, ha estat l'intentar atreure's el senyor Maura, car no tenia cap necessitat d'associar-se al seu criteri des del primer moment, sense saber, abans, en tota la seva integritat, el fi que es proposava.

Si el senyor Sánchez Guerra hagués esperat que parlessin els senyors Prieto, Barcia, Clerva, Cambó, comte de Romanones i Melquíades Álvarez, hauria vist clarament el fi que es proposava el senyor Maura, i no s'hauria associat a la seva teoria, amb dany notori dels atacs que va creure's defensar.

EN SANCHEZ GUERRA I EN CIERVA

Un diari recull els següents paràgrafs del discurs del senyor Sánchez Guerra, en la sessió del Congrés del 18 de març, contestant al senyor La Cierva.

«I nosaltres, ni en aqueix punt, ni en cap altre que tingui que veure amb els deures patriòtics, rebem lliçons, i molt menys podem rebre-les d'aquell qui, quan tornava del Marroc, era un viatge més o menys triomfal, amb apoteosi i anunciant que anava pels presoners, tornava sense triomf i sense els presoners.»

I ara diré una cosa al senyor Clerva. Li agraeixo les manifestacions fetes al final del seu discurs, d'ajut, quant al problema ferroviari, quan vingui aci normalment, així com altres que no ha precisat, i jo li dic que, agraint-li molt el concurs amb el qual m'ha honorat aquesta tarda, no el vull, ni el necessito, ni em serveix absolutament per a res. (Aplaudiments de la majoria.)

ELS DEBATS PARLAMENTARIS

Demà, quan començarà la sessió del Congrés i el Senat, el president del Consell explicarà breument la crisi resolta ant passada.

Per part de les oposicions hi ha el propòsit de no donar gens d'importància a aquest debat, perquè continui el de responsabilitats i pugui votar-se la ponència dels liberals.

NOTA BURSATIL

Madrid, 4, 9:15 nit.
L'haver demenit el ministre de Fi-

nances la notícia del pròxim emprènt de consolidació ha fet que millorés a Borsa la negociació dels cabals públics.

Les Sucretes i Tabacs acusen flutxat.

El Banc d'Espanya, l'Espanyol de Crèdit i les Accions ferroviàries, fermes.

Els francs pugen cinc cèntims, les lliures, un; les liras, 75; i els belgues, 25.

Els marcs no es coticen oficialment. Passada l'hora oficial hi havia ofertes a vuit cèntims diner i vuit i mig, paper.

A L'ENTRADA DEL CONSELL

A dos quarts de sis s'han reunit els ministres a la Presidència per a celebrar Consell.

Poques coses han dit els ministres a l'entrada, sobre tot els nous, que s'han limitat a rebre les felicitacions dels periodistes.

El senyor Clerva (don Isidro), en ésser saludat pels reporters, ha dit: «Ja comprendran vostès que a aquest Consell no vinc a altra cosa que a atendre.»

El senyor Ruano ha manifestat que el nomenament l'havia sorprès a Santander, des d'on ha vingut a Madrid en automòbil.

El ministre de la Governació ha dit que portava al Consell uns expedients de tramit.

El ministre d'Estat ha dit que no podia dir ni una paraula jo podia dir ni una paraula, ja que la primera obligació d'un diplomàtic era la de no parlar.

Referint-vos algun conte als diplomàtics dels quals espera quelcom?—El ha dit un reporter, desitjant obtenir alguna manifestació.

—Si, si em convé si—ha contestat el senyor Bergamín.

INDISPOSAT

El ministre del Treball no ha assistit aquest matí al seu despatx per trobar-se indisposat.

LA PATRONA DELS ARTILLERS

L'Anna d'artilleria ha celebrat avui la festa de la seva patrona.

A l'església dels Jerònims s'ha celebrat una missa i demà se'n celebrará una altra de requiem pels companys morts.

A les tropes se'ls ha servit un ranxo extraordinari i la oficialitat s'ha reunit en banquet.

UNA PRESIDENCIA

Madrid, 4, 10:30 nit.
El marquès de Santamaria ha estat nomenat president de la Comissió del suplicatori del senyor Berenguer, en substitució de l'ex-ministre comte de Lizárraga, qui renuncià el càrrec per motius de delicadesa.

ELS LLOQUERS

Com hem dit, el senyor Sánchez Guerra ha sotmès a la firma del Rei un decret, que demà publicarà la «Gaceta», prorrogant el decret de 21 de juny de 1921.

La part dispositiva de l'esmentada disposició diu així:

«A proposta del ministre de Gràcia i Justícia, i d'acord amb el meu Consell de ministres, decreto co que segueix:

Article únic. — El Reial decret de 21 de juny de 1920, relatiu a contractes d'arrendament de finques urbanes i lloguers d'aquestes, prorrogat pel de primer d'octubre de 1921 per a tot el corrent any, continuarà en vigor fins al 31 de desembre de 1923, si abans no es promulga una llei regulant la dita matèria.»

DON JAUME

La Secretaria particular de don Jaume envia als diaris el següent telegrama:

«Paris, 4. — Serviu-vos enviar a la premsa la següent racificació: No és exacte que el senyor duq de Madrid, don Jaume de Borbó, hagi sortit ni pensat sortir vers Colòmbia, segons asseguren alguns telegrames publicats pels diaris. Ben altrament, el seu propòsit és de no moure's de França, on segueix atent la política del seu país i dirigeix personalment, cada vegada amb més activitat, els assumptes del seu partit.»

DIMISSION

El sots-secretari d'Instrucció pública, senyor Castell, ha estat aquesta tar-

da a la Presidència conferenciant amb el cap del Govern.

El senyor Castell ha dit que havia dimittit la sots-secretaria d'Instrucció pública.

—Ocuparà algun altre càrrec?

—No ho crec: jo me'n vaig a casa.

CONFERENCIA

Durant la visita que aquest matí ha fet el cap del Govern acompanyant el Rei als nous edificis del Mont de Pietat, el senyor Sánchez Guerra ha celebrat una extensa conferència amb el comte de la Mortera, que també era allí.

Sembla que la conversa ha versat gairebé tota, sobre l'anunciada intervenció del comte de la Mortera en els debats que hauran de plantejar-se demà al Senat amb motiu del suplicatori del general Berenguer.

ELS ESTIRADOTS D'EN BERGAMIN

En sortir del Palau el cap del Govern, després de la jura, i en rebre la felicitació dels periodistes, ha contat una frase del senyor Bergamín.

El senyor Bergamín quan el cap del Govern va dir-li que volia que canviés de càrrega, li exposà que estava disposat a fer-ho, dient-li:

«Sino que a la gent potser li resultaria extraordinari que a la meua edat deixi l'Hisenda per a pendre «Estat».

EL RAM DE LA FUSTA

Al teatre de la Casa del Poble celebraren un nou míting els oficials del sindicat de la fusta.

Els oradors invitaren els companys a reintegrar-se al treball.

L'alcalde va rebre la comissió del Sindicat de la Fusta, i va parlar-hi extensament sobre el conflicte.

DETENCIO

Madrid, 5, 12:50 matí.
La policia ha detingut, a Madrid, a Hilari Peña López, de 26 anys, el qual se suposa complicat en l'atracament de 70.000 pessetes de que fou víctima recentment el caixa de la Tabacalera a València.

Portat el detingut a la Comissaria, se l'interrogà amplament. En saber, després, que anava a ésser posat a disposició de l'autoritat judicial, intentà tirar-se per una finestra, trencant la vidriera.

Els agents i guardies impediren que realitzés el seu propòsit, reduint-lo a l'obediència.

Amb motiu de la lluita sostinguda pels agents per a evitar que es suicidés, el detingut resultà ferit lleument.

Aquest serà segurament enviat a València i posat a disposició del jutge que entén en l'assumpte.

EL CONSELL DE MINISTRES

Del Consell de ministres celebrat a la Presidència no se n'ha facilitat nota oficial.

El senyor Rodríguez Viguri, a la sortida del Consell, ha donat als periodistes, la següent referència de la reunió:

«El president ha donat compte als nous ministres de la situació al Marroc.»

Després els ministres han canviat impressions sobre les tasques parlamentàries.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARRUO

El comunicat facilitat aquesta nit en el ministeri de la Guerra, diu així:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, des de Tetuan, participa a aquest ministeri:

Segons em comunica el comandant general de Melilla, rep confidències d'haver-se entaulat lluita entre els partidaris d'Abd-el-Krim i els d'Amar Hamido. Aquests darrers han cremat algunes cases, i el foc entre les dues parts continua, dient-se que han acudit contingents de Guesnaya contra Abd-el-Krim per a ajudar a Amar Hamido.

No hi ha res més de nou.»

OACERA

Ahir se celebrà a Riofrío una cacera en honor del príncep Lluís Ferran de Baviera.

Hi assistiren el Rei, el príncep Lluís Ferran, els seus fills l'infant don Ferran i donya Pilar, l'infant D. Alfons, els ducs d'Hornachuelos i Unión de Cuba i altres aristòcrates.

Es cobraren 40 peces.

LA POBLACIO DE MADRID

Segons les darreres dades recoll-

des per la Secció d'Estadística de l'Ajuntament, Madrid té aquest any 678.738 habitants. Hi ha 55.732 dones més que homes.

Els estrangers són 4.387.

Hi ha a la Cort 301.308 solters, de casats n'hi ha 163.202, i de vidus, 53.976.

En l'aspecte de la cultura hi ha a Madrid 78.108 persones de més de 15 anys que no saben llegir ni escriure. D'aquests, 28.804 són homes, i 51.244 són dones.

UN TRIBUNAL

Pel ministeri de Marina s'ha dictat una Reial Ordre nomenant el tribunal per als exàmens per a capitans i pilots de la Marina Mercant.

Serán president, el capità de fragata don Antoni Gascon i Cubells, secretari, el capità de corbeta don Ignasi Fort i Morales de los Rios, i vocals, els que determinen els articles 7, 8 i 23 del Reglament.

NOVA JUNTA DE L'ATENEU

A l'Ateneu de Madrid ha estat elegida la següent Junta Directiva: President, don Adolf Alvarez Bulla; vice-president primer, don Gregori Marañón; vice-president segon, don Lluís de Zulueta; vocal primer, don Eduard García del Real; vocal segon don Tomás Sierra; secretari primer, don Ramon Gómez de laserna; secretari segon, don Lluís Mingarro; secretari tercer, don Joaquim Noguera; dispositori, don Lluís de Tapia; comptador, don Enric Paul i Almagro; bibliotecari, don Lluís de Hoyos.

Els vots que han tingut han oscil·lat entre 108 i 117.

EL TEMPS

La temperatura màxima d'ahir fou de 18 graus a Barcelona, i la mínima d'avui, la de cinc sota zero a León.

A Madrid, la màxima d'ahir fou de 10/5 i la mínima d'avui, un sota zero.

Temps probable per a tot Espanya, bon temps; fred.

DEFUNCIO

El segon lleuger d'Artilleria, de guarnició a Jetafe, no ha celebrat avui la festa de la Patrona, per haver rebut la notícia de la mort sobtada del seu tinent coronel don Eduard Chao.

ESTACIO SANITARIA

El president del Consell, després de assistir avui a la inauguració dels nous pavellons del Monte de Pietat, i a la jura al Palau dels nous ministres, ha anat al seu despatx del ministeri de la Guerra, i hi ha estat alguns moments.

Allí el senyor Sánchez Guerra ha rebut la visita del president de la Diputació de Biscaia, que aquesta nit surt cap a Melilla, per tal de fer la donació a l'exèrcit d'operacions de l'estació sanitària.

La donació oficial de la dita estació es farà a Melilla, el propinent dia 8.

Hi assistirà el comandant general de la zona, qui ostentará, demés, la representació del ministre de la Guerra.

També és probable que, si les seves ocupacions li permeten, hi assisteixi l'alt comissari general en cap. Benirà la nova estació sanitària el bisbe de Sessa, P. Cervera, i durant l'acte de la donació retrà honors el batalló de Garelano.

ARRIBADA

Avui ha arribat a Madrid l'infant don Alfred d'Orleans.

REPARTIMENT DE PREMIS

A l'Escolia, al Col·legi de Pares Agustins, s'ha celebrat el repartiment de premis als alumnes.

Ha presidit l'acte, en representació del ministre de Foment, el sots-secretari, senyor Estrada, qui tenia a la seva dreta el general Sanjurjo. Aquest, com el senyor Argüelles, s'antic alumne del dit Col·legi.

ASSEMBLEA AGRARIA

Saragossa. — Organitzada pel sindicat central de les associacions catòliques agràries s'ha celebrat a Egea de les Caballeros una assemblea d'agricultors encaminada a cercar solucions que alleugui la situació dels lladners, agreujada per la caralització de la venda de blat.

Hi assistiren els diputats a Corts senyors Gascon i Marín i Pozas, aquest

en representació del senyor Gassot i Gallardo, comissions de la Diputació provincial i de la Cambra de Comerç i Indústria, el president de la Federació Agrària d'Alora.

Es reberen, entre altres, les adhesions dels senyors Romeo, Tejero i Baselga.

Els oradors coincidiren a posar en la necessitat de sindicar-se per a atenyir benefici de crèdit.

Analitzant les causes que motiven la crisi cerealista, tots convingueren que deu a l'excessiva importació d'alt exòtic i a les cessions d'aquest blat per l'Estat a baix preu. Feren ús de la paraula, entre altres, els senyors Gascon i Marín, Pozas i el president de la Diputació.

Després de molta discussió s'aprovaren les conclusions que segueixen: Fer present la necessitat de perfeccionar les estadístiques oficials de la producció blatera.

Intensificar la propaganda cultural en els terrenys de seca a fi d'augmentar la producció.

Fomentar la producció agrària per a fer efectiu el crèdit agrícola.

Excitar la comissió perquè, com més aviat millor, es porti a cap la construcció del canal de Las Bardanas.

Gestionar del Banc d'Espanya que doni facilitats per a portar a la pràctica el desig que les operacions de crèdit, que fins ara només comprenen el comerç i la indústria, s'estenguin a l'agricultura.

Finalment, excitar el Govern a adoptar mesures encaminades a l'exacte compliment de les lleis aranzelàries.

DESGRACIA

Màlaga. — A l'estació de Torremolinos, volent agafar un tren de la línia de ferrocarrils sub-urbans, el qual tren ja corria, ha caigut sota les rodes el cap de la companyia dels ferrocarrils andalusos, don Aleix Lecuona, qui anava a fer una excursió acompanyat de la seva muller i filla.

El cos del senyor Lecuona quedà horriblament trossetat.

La família, que presencià l'accident, hagué d'ésser assistida de forts atacs nerviosos, desenrotllant-se una escena veritablement commovedora.

El cadàver de don Aleix Lecuona ha estat traslladat a aquesta capital.

AFERS DEL PROTECTORAT

Tetuan. — Avui marxa a Melilla el general Castro Girona amb el secretari general, senyor López Ferrer, i l'interventor civil senyor González. S'estarà a Melilla alguns dies, amb l'objecte de solucionar assumptes relacionats amb el protectorat.

FERITS

Cádiz. — En el vapor «Reina Victoria» ha arribat, procedent de Lar, raix, el sargent de regulars indígenes d'aquella zona Abel Ben Amet, ferit de bala a la cuixa dreta amb fractura del fèmur.

Va a Madrid per a ésser hospitalitzat a Carabanchel, on serà operat novament.

També ha arribat, de la mateixa procedència, el caporal d'enginyers, Francesc Marroque, amb la cuixa esquerra amputada a conseqüència d'un tret.

Es dirigeix, com l'anterior, a Madrid, per a ingressar al cos d'invalids.

DE MELILLA

Melilla. — El general Losada que va marxar a visitar la posició de Candusi, continua allí, inspeccionant els serveis.

El soldat Corneli López qui s'ha fet escapolir d'Aixir, diu que els benaurats que maltracten amb duresa els aviadors Peña i Florencio, i que aquesta animositat contra ells s'ha recrutat pels rescots bombardeigs aeris que han causat bastants danys a persones i cases dels rebels.

DE TETUAN

Tetuan. — El fet d'haver arribat a aquesta plaça el nebot del Raisuni i 400 addictes per a sotmetre's al jallifa, ho i rmais, és objecte de generals comentaris.

Es torna a parlar de canvis de personatges moros.

L'actual almotacen ha estat nomenat majordom major del palau del jallifa.

ACORD

Saragossa. — Totes les entitats de la província s'ha manifestat que volen que es construeixi el pantà de l'Ebre.

ATUR

Vigo. — Ha terminat la vaga de 24 hores, que s'ha complert de la manera més absoluta.

MALALT

Saragossa. — Està indisposat, a conseqüència d'una lleugera intervenció quirúrgica que se li hagué de fer, el capità general d'aquesta regió don Josep Olaguer Feliu.

MORT D'UN JESUITA

Santander. — En aquesta població, on vivia, a la seva residència religiosa, ha mort el P. Gerad San Ciprian, de la companyia de Jesús.

En el món catòlic causarà segurament una dolorosa impressió la mort del virtuós jesuita.

MITIN REPUBLICA

Vitòria. — Ahir se celebrà al Frontó un miting republicà encaminat a la reorganització d'aquestes forces polítiques.

Pronunciaren discursos, en tons doctrinals i reposats, don Ramon Maria Aldasola, advocat bilbaí, per les Joventuts basco-navarres; don Juli Diaz Montero, advocat, president dels republicans burgalesos; don Joan Casanovas, diputat de la Mancomunitat de Catalunya, i don Marcell Domingo.

Com a nota sortint es destacà l'acusació del senyor Casanovas contra En Lerroux, dient que aquest no gosa a acusar amb motiu de l'expedient Picasso i en canvi aixeca la seva veu contra el proletariat català.

Don Marcell Domingo digué que a Espanya el poble s'havia d'haver al-

xeat quan s'esdevingué la catàstrofe d'Annul.

Després del miting se celebrà un àpat al qual assistiren un centenar de comensals.

ALTS CÀRRECS

Madrid, 5, 2 matinalada.

Els alts càrrecs acordats en el Consell de ministres, són: Director de Correus i Telègrafs, En Lluís Peña.

Sots-secretari de Finances, senyor Estrada, que ho era de Fomenut. Sots-secretari de Fomenut, don Nicanor de las Alas Pumarifio.

Sots-secretari d'Instrucció pública, senyor Espín.

Director general d'Ensenyament primari, senyor Lazzano.

Director general de Belles Arts, senyor O'Shea.

EL CRITERI DEL GOVERN

S'abla que el criteri del Govern, sustentat en el Consell celebrat aquesta nit, es el de no acceptar la proposició acusatòria del senyor Cambó, subjectant-se estrictament a la doctrina preconcibida pel senyor Maura.

EL GOVERN I ELS CIERVISTES

Entre els maurins ha causat pesimisme efecte que la major part dels càrrecs, tant en el nomenament de ministres com en els dels alts càrrecs derivats de la crisi parcial, sien ocupats per ciervistes.

EN LLIBERTAT

Malaga. — El Governador ha decretat la llibertat de tots els obrers detinguts per la vaga, no subjectes a procediment.

NOTES DE BILBAO

Bilbao. — El ràpid de Bilbao a Madrid ha descarrilat prop de l'estació de Dos Caminos, sortint de la via la màquina i l'únic cotxe de segona que portava.

Ha sortit de Bilbao un tren de socors, ha estat canviada la màquina i el cotxe de segona, i el comboi ha seguit el seu viatge sense cap més contratemps.

L'accident, del qual no resultaren d'gràcies personals, originà el consegüent retard fins que la via ha quedat avariada.

Demà arribarà En Marcell Domingo, amb el diputat de la Mancomunitat de Catalunya, senyor Casanovas, per a donar conferències al Cercle Republicà.

Després celebraren mitings al Teatre Arriaga, on parlaren de les responsabilitats a conseqüència del desastre del Marroc.

Al barri de Mieres ha estat objecte d'un atemptat de caràcter social l'obrer Agustí Pitores. Un desconegut l'agredí amb un garrot i després li disparà quatre trets, que no feren blanc.

Avui ha començat el servei de tramvies amb el nou personal qui substitueix el que fou acomiadat.

Els cotxes segueixen guardats per la guàrdia civil i parelles de cavalleria.

Pel monument als voluntaris catalans

A la sala de La Pinacoteca s'ha inaugurat una Exposició-tombola de records de la gran guerra, organitzada a benefici del futur monument que ha d'aixecar-se en la nostra ciutat, en homenatge als voluntaris de Catalunya que lluitaren al costat dels aliats.

Assistí a l'acte nombrosa i distingida concurrència. Estaven allí el president de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch, el tinent d'alcalde senyor Massot, el cònsol general de França M. Filippi, el doctor Solé i Pla, Claudi Amelilla, el pintor Ricard Canals, Manuel Brousse (fill), M. Dorgebray, M. Oswal i moltes altres persones.

També hi havia els voluntaris Comenya, Conesa, Blarxart i González.

El senyor Massot, en nom de l'alcalde, president del Comitè, pregà en breus paraules al senyor Puig i Cadafalch que, per ésser la més alta autoritat de Catalunya, declarés inaugurada l'exposició.

El President de la Mancomunitat, acedint a aquest prec, pronuncià un discurs en el qual recordà l'entusiasme amb que els voluntaris catalans s'allistaren sota les banderes que en aquell moment significaven la defensa dels principis de Dret i Llibertat i les gestes heroiques de que més tard foren aquells protagonistes en terres franceses i d'Orient. Assenyala després el senyor Puig i Cadafalch el fet que, derrotat l'imperialisme i havent vençut en la lluita la idea de Justícia, continuïn molts pobles, entre ells Catalunya, sotmesos a un règim d'excepció, i terminà formulant vots perquè com més aviat millor s'erigís a nostra ciutat, cap i casal de la terra catalana, i a ser possible al mig de la plaça de Catalunya, que és el nostre «Fòrum», el monument que ha concebut el geni de l'eminent escultor Josep Clarà.

El senyor Puig i Cadafalch fou molt aplaudit.

El cònsol general de França a Barcelona, M. Filippi, parlà, finalment, per a traçar també l'elogi dels nostres esforçats voluntaris i inclinar-se respectivament davant la memòria dels que moriren en la lluita.

Bisbat

— Ha tornat de Tossa el canonge d'aquesta catedral doctor don Jaume Bruguera.

— El nostre prelat ha visitat les obres del nou temple parroquial que es construeix a la barriada del Guinardó.

— El dia 13 del corrent començarà una Santa Missió a la parroquia de Santa Perpètua de la Moguda, sota la direcció dels jesuïtes J. Josep Bausili i Josep Maria Pijoan.

— El nostre prelat ha delegat l'arxiprest del Vendrell don Elies Elies, perquè el representi a la festa dels Jocs Florals de l'Arbós.

— El número de «Catalunya Social», corresponent a la present setmana, publica un escollit sumari reproductiu entre el mateix el vibrant article que ha donat a «Joventut», de Sabadell, el doctor Lluís Carreras, amb el títol «La ciutat sitiada?», i en el qual el benemèrit conseller de les entitats catòliques de la industrial ciutat vallesana, s'encara amb els que volen portar-hi el joc, amb l'excusa de donar uns quantitats per a les obres de beneficència, dient-los aquell «no passareu», que és una garantia de com sabran portar-se els catòlics sabadellencs en aquesta qüestió.

L'article, oportú i bellíssim del doctor Carreras, va precedit d'un interessant comentari d'En Rucabado.

— El diumenge passat, va sortir de la parroquia de Santa Maria del Mar la processó de la Butlla de la Santa Creuada.

A la comitiva religiosa, en la qual actua de prest el reverent Emili Vilella, coadjutor de l'esmentada parroquia, hi assistiren representacions de totes les parròquies i la banda de música de la Bonanova.

La processó es va dirigir a la Catedral pels carrers de la Plateria, Jaume I i Bisbe, on fou presenciada per molts fidels.

En la porta principal del nostre primer temple fou rebuda la comitiva religiosa pel Capítol i Comunitat. Seguidament va començar el diví ofici, en el qual fou celebrant el doctor Moreno, assistit dels capitulars Cardó i Sendra.

Ocupà la càtedra de l'Esperit Sant el canonge doctor Vilaseca, el qual va pronunciar un eloqüent sermó. La missa fou a cant pla, assistint-hi nombrosíssims devots.

— Ha mort el vicari capítular de Girona, don Josep Matas Vallsmaior. Era fill de la ciutat esmentada, i havia estat vicari general, sota el pontificat del doctor Sivilla, i en morir aquest va ésser elegit vicari capítular, com també ho va ésser en morir el doctor Mas.

Home de grans talents i d'extraordinària virtut, tenia el respecte i l'afecte de tots els que el tractaven. Així, la seva mort ha estat sentidíssima, i l'acte del seu enterrament, que va tenir lloc ahir, va constituir una veritable manifestació de dol.

A Girona s'han rebut telegrams de condoi de distingides personalitats i de molts prelats.

El Capítol Catedral ha nomenat Governador Eclesiàstic al doctor doctor Morera.

— Ahir va sortir cap a Roma el bisbe de Jaca, doctor Frutos Vallen, te, després d'haver predicat en una festa religiosa del Seminari d'aquesta ciutat.

— Ha sortit cap a Granada, on té un seu germà greument malalt, el canonge d'aquesta Catedral Basílica doctor Auguet.

Folleto de LA VEU DE CATALUNYA

63 5 DESEMBRE 1922

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

«Pel temps que hi hem d'estar al món, guàdim-ne». Ve'l-hi aquí... El mal és que ells s'han fet la llei de l'embut. Per a ells, tot: per a nosaltres, dones, res. Que no en disfrutarem, nosaltres, també? Miris, ben divertit que fóra cadascú pel seu cantó.

— Calli, dona; no digui bogeries.

— Ah, verà; per què són tan despotas. Que no és ben trist pensar que a la primavera tot, i després... després a recó, plató de segona meua? De primer, ja ni hi deixen triar. Perquè vostè, vostè és la triada. Una, no obstant, s'hi ajup, i que després encara la posterguin... Ah, no, jo no els suportó aquests dispositius. Si jo sabés que me la fregien, no

pararia fins a fregir-los-la. I, viva la llibertat! Ve'l-hi aquí.

La Montserrat esclatà a riure de bona gana. Però, en aquestes, arribaren a la porta de la primera modista, Rambla de les Flors, a casa Mme. Leocàdia.

— Veu? — digué la Pauleta, abalçant la veu i tot muntant l'escala, — aquí en té una que ho entén. El seu marit se l'ha corre per Buenos Aires, i ella, aquí, té un galant. Molts la critiquen; jo no. Miris: como me pagas te pago. Posa el rebut a baix, i llestos. Això és la llei natural. — I després afegí: — Té uns sombreros molt bufons, molt! Però és una gitana, una gitana... na sap? No s'hi engrésqui pas. Deixim fer a mi.

Obriren la mànpara de cristall i entraren a la saleta d'espera, una saleta tota parada de seti verd amb franges florejades de colors escatonats, transparents de punt de fil cru amb farbalanet de blonda, un armari de mirall entre els dos balcons, cromogravats de figures d'època, majòliques i flors per les parets, i al mig de la sala, tot un bosquet de pais tornejats, coronats de capells que les clients despenjaven per a examinar-los al peu del balcó, se'ls passaven de mà en mà, bufant-los, amonixant-los com a animals falders o ocells, mentre discutien qualitat o defectes amb l'animació i interès que despertava a la dona una prenda de vestir. La porta del fons n'entrava tres d'altres, per on s'estenien en llarga perspectiva més bosquets de cintes i flors de tots colors, espigolats a cada moment per les oficines que es sentien remorejar per dins amb les compradores. La cla-

ror era discreta i cada cop que es movia un mocador o que passava una senyora, arribaven a l'òmat flaires de perfumèria.

La Montserrat i la Pauleta feren com les altres: ho tafanejaren tot, no deixaren un barret quiet. El prenién, l'aixecaven en l'aire, enforquillat amb els dits; el tombaven de dreta a esquerra; d'esquerra a dreta; obrien el braç per a contemplar-lo de lluny, bufaven les plomes, espolsaven a plinyacs les puntes, resseguien amorosidament les cintes entre l'estenalla de dos dits, tot el ser embegut per aquella inspecció, llançant exclamacions de joia o de fastí, canviant llurs impressions amb les altres compradores i sentint bullir en l'esperit, ensem que friccions inefables, amarga reanca de no poder endur-se'n ho i tot. Era una sala d'espera on ningú es consumia. Tot relloige hi hauria estat de més. El gong espurnejava en els ulls d'aquelles dones que anaven a venien a saltirons, d'un branquilló a l'altre, garriga que garriga, com els pardals ensenyorits de l'arbrada dels nostres passeigs. Totes esperaven la madam i ningú es recordava d'ella. Hi havia tantes flors, tantes flors, tantes formes i plomalls i escarabats bufons que admirar! Després, la tanda... La tanda era indispensable per a parlar amb la madam, consultar amb ella l'elecció, regatejar el preu, millor que podrien fer-ho ara amb les oficines, i de la primera a l'última, portades d'igual desig, es contenien les compradores dins d'aquella regla de bon ordre. Quan apareixia a la porta una oficiala, despedint senyores, n'entraven d'altres que en-

cara haurien deixat amb reanca el primer lloc, si no haguessin vist en perspectiva més barrets.

De sobte, la Pauleta conegué una veu. Es tombà i veié Mme. Blanche, el cap descobert i un capell a la mà, fent l'article a una senyora que eixia i no es deixava convèncer. La senyora insistí que, si de cas, tornaria, i passà la porta.

— Si són servides?... — féu la Blanche.

La Rodon i la Pauleta avançaren. La franceseta perdé els colors; el capell li lliscà dels dits.

Però, ben tot, retent-se, s'embarbolà una salutació, i, sense respondre a l'exclamació de la mare de l'Eladi de «al, al! vostè aquí?», les empenregué sales, endins, molt de pressa, pregant, de lluny, que esperessin un moment.

— No ho veu, donya Montserrat? No ho sé, no sé pas el que passa. Ai carat de mossà, quins papers de fer!

I com veies que eixia una altra fadrina a despatxar-les, s'enverinà de debò.

— Ja veurà; no n'hem de fer res de vostè. Volem veure la madam.

— La madam està molt ocupada, triarà molt, i me'n restarà, j'els podrà ensenyar el que vulguin, senyores.

— No volem veure res; volem veure la madam. Miris: digui-li que la demana la senyora Pauleta. Ella ja em coneix.

Aquella pobre noia, revifada i tot pel to dur amb que li parlaven, anà a complir l'ordre. La Montserrat estava tan enconegida que no gosava

plular. Sense haver a penes conegut la Blanche, no interessant-li poc ni gens el que amb ella haguessin passat a casa d'En Folx, ningú dels quals li havia parlat de semblant cosa, i ni havent sabut veure que la noia els donés un desaire tan gros com suposava l'enig de la Pauleta, no arribava a comprendre aquell avalorament. I com més aquesta s'enfadava i encenia, desent-se entre dents amb exclamacions i impropis, majors eren l'enconegiment i la sorpresa de la videntuena.

La noia tornà, excusant la madam, que estava ocupadíssima, i a qui no podrien veure en tota la tanda.

— Està bé — respongué en sec la Pauleta, ja fora de si. — Doncs no volem veure res ni posar més els peus en aquesta casa. Anem, donya Montserrat. Ja sabrem algun dia a què vénen aquests misteris. Això és una casa de tràfecs.

— Què diu, arà? — saltà la noia, arborada de debò i tan sorpresa com la mateixa Rodon. — Però, i què li hem fet a aquesta senyora, que s'atreveix a parlar així? — afegí, ja plena d'indignació i eridant, fins al punt que totes les senyores de la sala d'espera tombaren el cap per a presenciar el final de la disputa.

— Anem, noia, deixim en pau i vagi-se'n a passeig, que a vostè poc l'importa — respongué la Pauleta amb veu grossera, ja travessant la sala.

La fadrina es contingué, deixant-les a mig camí, i la Montserrat, tota sufocada i avergonyida, s'apressa a guanyar la porta, per a dir, més avall, a l'ex-modista, que ni entenia el per què d'aquell escàndol, ni com s'havia atrevit a barrejar-li a ella,

Alfred Capus

Ha mort Alfred Capus. Fa poc va morir Bataille.

Postes de sol d'una dramàtica veu ho sap? Qui no pot saber?

La producció teatral contemporània és tota una incògnita. Van morint els d'una casta, i a penes la nova casta s'inicia.

Alfred Capus, al costat d'aquella seta d'autors que en els moments de plena activitat agafava de Richépin a Lemaitre, de Donnay a Hervieu, de Hibel Hermant a Bernstein i Bataille, i que tan sols demostrà un cert propòsit de perseguir punts de mira d'una concreta idealitat, en els casos de Brieux, Rostand, Curoi i Jules Renard, fou el que se'n pot dir un autor perfectament amable.

En el conjunt de la seva obra, a penes hi existeix l'estridentia; i, si alguna volta tingué el propòsit de promoure-la, l'amabilitat del seu temperament, imposant-se a la seva voluntat momentània, convertia en amable aquell propòsit, que no tenia res que veure amb la seva estructura estètica.

Alfred Capus fou un dels autors més parisienses de la casta actual. La finesa del seu diàleg; el discret i que sovint jugava en el transcurs d'aquells; el lèxic personalíssim emprat en força ocasions a la fàula d'esclatxos lluminosos, acusant una mundanitat afable i en cert aspecte emocionant, posaren a la moda el mot «Capusisme». «Capusisme» i «Capusisme», com existia el ja famós del «Marivaisme», fent referència a l'autor de «Les Serments indiscrets».

Però aquestes virtuts, al costat d'altres que evaluaren la seva obra conjunta, val a dir que no foren pas posades a servei d'una intenció eminentment personal i més aviat va congregar-les a una mena d'idealitat col·lectiva — inconscient, si es vol, — però, així i tot, acusadora d'un vici, o d'una falsa fonamentació dramàtica, que, com a resultat d'haver estat implantada a França s'ha escampat arreu del món, contribuint a les actuals desorientacions en fet d'art teatral.

Alfred Capus, no obstant, no pot ésser acusat d'abusar en aquest sentit. Dels afiliats a l'escola de les transcendents frivolitats, fou sens dubte un dels pocs que van emparar-se dels caires més emotius, i fins podríem dir dels aspectes més apagats d'una certa ingenuïtat sentiosa, en tot el que li permetia la seva genuïna filiació de parisienc.

Les tendres coses que es diuen en la petita tenda de florista de «Le Veine»; els sentiments amorosos desenfocats en «Hélène Ardouin»; assenyalen una trajectòria entre 1901 i 1918, perfectament orientadora de l'obra de Capus.

No obstant, Alfred Capus, com la majoria dels seus contemporanis, vivia sotmès al més terrible esclavatge, provinent dels secrets elements que promouen l'amidament entorn dels homes i les coses.

François de Curel, Rostand i Jules Renard, han d'ésser assenyalats com uns impacients, com uns presumptes alliberadors d'aquell ambient esclavatge.

«La nouvelle Idole», «Cyrano de Bergerac» i «Poil de carotte» en són proves irrefutables.

Entorn d'ells es desenrotlla l'esforç dels més, i aquell esforç col·lectiu, que predomina durant més de vint anys, i fou seguidor d'un cert aspecte de teatre poètic, i altre de social, per l'estil de les tendències literàries de la segona meitat del segle XIX, com si diguéssim fill de Sardou i nét de Dumas, avui presenta les primeres llums esmortides de les postes de sol hivernals.

Evidentment, una escola de teatre que ha regit els destins teatrals del món, es troba a les portes de l'agonia.

En quina branca de l'espiritualitat humana reforça el sentit dramàtic? O bé: és que ens cal la nova Jo voldria descobrir, entre les aspiracions i la nova flor?

Jo voldria descobrir, entre les aspiracions de la joventut actual, aquella aspiració que la posés de cara a un art fortament humà, a un art desinteressat sembrador de les il·lusions eternes.

No es pot pas dubtar que per aquesta aspiració tan senzilla ens apropiem a la novíssima escola teatral, de qual tant i tant necessitem els homes d'avui; però avui em fa por que la nostra joventut, filla d'uns moments massa complicats, ha vingut al món desposseïda del sentit de simplicitat, sense el qual es fa costós, per no dir impossible, arribar a l'estat de les sublims aspiracions.

La majoria dels intents d'innovació teatral portats a terme en l'actualitat, accentuats, en lloc d'atenuar, una certa adulteració i deformació en els elements expressius; i és que l'actual generació famolosa de donar-se compte de tantes coses, s'oblida de ben conèixer-se, ans que tot, a si mateixa; pel qual camí arribaria, segurament, a la percepció clara de la seva comesa.

Alfred Capus i els seus contemporanis, no tingueren necessitat d'exercitar-se en tal esforç.

Es trobaren, de bell començament, damunt els camins d'un conjunt de qualitats i de defectes consentits, en moments d'una aparent normalitat universal, i no els calgué fer altra cosa que seguir per aquell camí de tarannà aburguesat que avui paguem tan car en tota cosa.

La desaparició de l'Escola Teatral francesa de la qual Alfred Capus fou un dels més legítims representants, serà ben aviat redimida o renovada per una flama nova i conscient?

L'interrogant que avui per avui pesa amb tanta de força entorn dels mil i un problemes plantejats en el món, es troba així mateix enfront del mot «Teatre», que és tothora símbol i realitat dels moviments i les evolucions socials, encara que molts, o alguns, no s'ho vulguin creure.

ADRIÀ GUAL

«La Serva Padrona»

L'Associació de Música de Camerata de Barcelona ha tingut la bel·líssima pensada d'ofrir als seus associats una representació de l'obra de Pergolesi titulada «La Serva Padrona».

No tenim la intenció de fer de crítiques musicals perquè d'això no falta qui se'n cuida; però no ens volem estar de fer alguna consideració entorn d'aquella manifestació, perquè va de dret a la manifestació teatral. Aquesta és que la creiem cosa que ens afecta, i ens afecta doblement per tractar-se d'un intent investigador, i, per això mateix, va més enllà d'aquelles cosetes i cosasses que se'n diuen teatre i són l'enganya-pobres i l'enganya-rics d'aquest pobre art caigut en pecat mortal, per insolència i abús de confiança dels que se'n han fet senyors absoluts.

El cas d'ofrir a un públic «La Serva Padrona» mai no podrà ésser prou elogiat; la fàula amb què ho fan, valent-se d'elements tan prestigiosos, tampoc.

Això vol dir, per si no s'expliqués prou clar, que «La Serva Padrona» ocupa a hores d'ara un ben meregut lloc d'esdeveniment, i, per tant, val la pena de felicitar-ne corament els seus organitzadors; i no diem res dels seus artistes, perquè tot el que deixem dit no és altra cosa sinó una forma d'encomi ben sincera per a tots ells.

Però val a dir la veritat: a nosaltres, tant com la intenció i la bella realització de l'obra ens ha interessat el públic.

Sabem per experiència (afortunadament, que a Barcelona, ni que sigui reduït, existeix un públic capaç d'interessar-se pel teatre ben intencionat, en tots els seus aspectes. Sabem també que existeix un públic de concerts perfectament graduat, i conscient complidor dels seus deures, però el públic de «La Serva Padrona» ens va semblar únic.

A tot arreu del món existeix el públic de teatre d'òpera (que és l'escola més infecta dels públics); però, sigui com sigui, van a escoltar l'òpera. Aquí existeix una mena de públic que va a l'òpera a no escoltar-la, i fa prosèlits.

Val a dir la veritat: d'aquesta escola de públic, tan nova i tan nostra, arribarem a fer-nos-en una reputació mundial, perquè som a prop d'assolir-ne el virtuosisme.

Aquest dia vam adquirir-ne el convenciment davant per davant de «La Serva Padrona», de Pergolesi.

Però... és que protestaven? Res d'això. Només una mena de maror sumària causava el malestar de quan les mosques us piquen, i donava el to perfecte de la perfecta incomprensió.

En una paraula: era un teatre ple, que causava el desconsol dels teatres buits, i quan en Crabbe tocava la campaneta perquè vinguess el servent... reien, reien!

I pensar que a Olot han escoltat religiosament «El Malalt Imaginari» i que «només» reien quan era l'hora de riure.

— Però, per què hi vénen? — deia, finament contrariat, un senyor de bona fe, veï meu.

— Oh! — li va respondre una senyora, finament maquillada. — És que ens hi trobem tots... Vaja!

El cert és que, arribats aquests casos, tot resulta assajat, tot... menys el públic... i fa riure molt, si d'altra banda, no les ganes de plorar.

G. O.

El Teatre Català

XIII

Aquestes condicions estimables del nostre teatre actual, les quals poden contribuir eficaçment, en el seu dia, com ja veurem després, a la formació del teatre nacional de Catalunya són refusades per la majoria dels que es diuen propugnadors de l'existència d'aquest teatre.

Aquest aspecte del problema de què parlem, té, al nostre entendre, excepcional importància.

Creiem nosaltres que en el fet de refusar l'excepcionalitat i la conveniència d'aquestes condicions és on s'inicia tota la desorientació que regna en aquestes coses, i la causa de què estiguin aturades, mentre totes les altres branques de la renaixença catalana van seguint llur camí ascendent.

Es innegable que aquests qualitats a què hem fet referència en l'article anterior constitueixen un d'aquells dos elements de què s'ha de formar el teatre nacional català, com s'han format totes les altres manifestacions de la nostra nacionalitat: l'element modern, que s'ha d'ajuntar i conjuminar degudament amb l'element històric i tradicional.

Doncs: és la majoria dels que han donat opinió en aquest debat pintoresc que fa temps es ve sostenint sobre la crisi del teatre català, coincideixen a demanar que el teatre es desprengui de tot allò que no plau als grans contingents de públic.

No havent enfonçat gaire en l'estudi d'aquest problema han jutjat només amb un criteri simplista davant la visió que els ha ofert la realitat.

Aquesta realitat els ha demostrat que el teatre català no es pot sostenir econòmicament per manca de públic, i han deduït, naturalment, que a precis atreure aquest públic a les seves representacions.

Per trobar la manera d'atreure'l,

han mirat el que feien en els llocs on acut, i seguint en la carrera de deduccions immediates, han convingut que era precis fer en el teatre català el mateix que fan als altres teatres.

El que fan els altres és un teatre d'indústria completament despreocupat de totes aquelles intencions elevades i serioses, que hem vist que promouen principalment la producció dels nostres autors, i de totes aquelles formes artístiques i literàries per la perfecció de les quals vetlla fervorosa i dramàticament el dramaturg català dels nostres dies.

I d'aquesta manera s'ha arribat inconscientment a una conclusió: que el nostre teatre és dolent perquè és massa bo.

La qual cosa, ultra ésser una paradoxa qu'el suprem interès cultural de Catalunya no pot admetre, és també un greu perill per aquesta alta qualitat que avui encara té la literatura catalana.

No fóra gens estrany, i múltiples símptomes ho anuncien ja, que davant d'aquest estat d'opinió els nostres autors dramàtics es decidissin a prescindir de compondre i escriure els seus drames amb l'honradesa literària que fins ara han conservat.

Un estudi de Pi i Margall sobre el «Don Joan»

Un costum que certament no diu gaire en prò de les bones qualitats literàries de l'obra, almenys en relació a la manera d'ésser estimada aquesta pel públic, fa que tots els anys, pels volts de la diada dels Mortis, es representi en molts teatres el famós drama d'En Zorrilla.

Amb aquesta avinentesa apareixen, moltes vegades, interessants estudis sobre aquesta producció dramàtica o sobre la figura que la inspira, els quals vénen a sumar-se a la copiosa literatura que existeix referent a aquest tema.

L'interès d'aquesta literatura és innegable. Per molts conceptes i sota diversos aspectes és una bona contribució a l'avalorament del teatre. Les idees i consideracions emeses, pels diferents escriptors que se'n han ocupat, comprenen múltiples punts de vista, tocant a un tema popular com aquest, que ha inspirat tants de poetes.

Entre aquests tractadistes hi ha el famós polític i historiador En Francesc Pi i Margall. Fruit de la seva ploma és un treball titulat «Observacions sobre el caràcter de Don Juan Tenorio». En el seu temps va constituir aquest estudi una aportació d'idees i d'observacions completament noves sobre les principals produccions dramàtiques inspirades en la interessant figura de l'aventurer sevillà. Es, sens dubte, curiós recordar avui el que aleshores deia En Pi i Margall en aquest assaig del que difícilment se'n troben ara edicions.

EL DE TIRSO DE MOLINA

L'autor comença estudiant el «Don Joan», de Tirso de Molina. Troba en la concepció de l'insigne dramaturg una lògica i una perfecció absoluta del caràcter del seu protagonista. El «Don Joan», de Tirso, és la imatge de l'ànima lliure i el cos captiu. Pel seu temperament inclinat a portar a terme tot el que es proposa, és valent i audaç. Els seus excessos no obedeixen a un instint de fer mal, sinó a la necessitat que el seu caràcter li imposa de deixar pas lliure als seus propòsits. El concepte exagerat de l'honor, producte de l'època, l'impel·leix als seus actes; el seu honor propi el fa fugir d'usar traïdories i enganys per a l'obtenció del seu fi, i el condueix, en canvi, a esgrimir l'espasa i a desfer-se de tot hom qui pretén oposar-se als seus desitjos, sense que res l'aturi. Però, com que no deixa mai d'ésser

creient, com que és un cristià que sofreix la captivitat del cos, que és víctima de les passions que el dominen; servent, demés, lliure l'ànima, i es penedeix sincerament dels seus pecats, encara que Tirso el enca a l'infern, perquè l'exemple de la seva conducta és indiscutiblement immoral. Estan, doncs, comentats en el mateix personatge els dos elements fonamentals de tota tragèdia humana: la passió i el coneixement, les febleses de la carn i la rectitud de la moral, i ambdues estan tan perfectament representades en els actes que realitza, que mai no s'arriben a contradir, ni a vèncer, fins que l'autor, amb el desenllaç, pronuncia la seva sentència.

EL DE MOLIÈRE

Per al Don Joan de Molière, què estudia a continuació, no té En Pi i Margall els mateixos elogis, ni molt menys. El creu contradictori al costat dels actes que el pinten com un escèptic brutal, realitza actes de generositat gairebé caballerescs. Però, com que aquells abunden més que aquests, resulta que l'escèpticisme és la seva nota dominant. Aquest escèpticisme es manifesta, encara, en actes d'hipocrisia, de covardia i de crueltat, d'una tal baixesa, que queda reduït a una figura de cinic, sense cap aspecte dels que podrien fer-lo, en certa manera, simpàtic o interessant. I així està mancada l'elevació que ha de presidir sempre l'intent del poeta en crear una personalitat.

EL DE ZAMORA

A seguit dedica En Pi i Margall uns paràgrafs al «Don Joan» que en el segle XVIII va escriure Antoni de Zamora. Aquesta figura apareix tan creixent i cristiana com la de Tirso, però cau en una contradicció important. Aqueix profund sentiment religiós, que Tirso i Zamora atribueixen a l'heroi de les seves produccions, exigeix lògicament la noblesa de conducta que el de Tirso posa, en tots els actes a què les seves passions el condueixen. El de Zamora no té aquest concepte de l'honor, i queda pràcticament com un pinxo que busca raons i assassina pel gust de fer mal, i ensems evidència a cada moment la seva manca de caràcter i de convicció pròpia, que és el que distingeix al cavaller del canalla.

EL DE BYRON

En el seu treball, En Pi i Margall, passa, després, a ocupar-se del poema, no terminat, de Byron. És una llàstima que no puguem conèixer la intenció que guiava el gran poeta en la seva magnífica obra, car és de creure que el seu sentit hauria aparegut al final. Mes el comentarista posa l'atenció sobre un detall del poema en què creu endevinar aquest final. Sembla, en efecte, que Byron es proposava presentar la figura de Don Joan com a realment audaç en el moment en què es trobava obligat a lluitar amb el poder més gran contra el qual pot lluitar la criatura humana: el poder sobrenatural. Byron crea, en el seu poema un Don Joan passiu que segueix fatalment les grans aventures de la seva vida; no perquè ell les perqué, sinó perquè les circumstàncies les hi porten. Davant de totes elles Don Joan és cavaller, lleial, noble, fidel, digne i valent. Tot el que passa arran de terra, en la viva realitat d'aquest món, no reclama, però, un esforç suprem de l'heroi. Tal és el caràcter que es desprèn de tot el que Byron va deixar escrit del seu poema. Es proposava fer, després, el contrast entre aquesta passivitat de Don Joan davant les coses del món sensible, i una extraordinària força de voluntat i d'audàcia davant del sobrenatural? Convinguem, diu En Pi i Margall, en què aquest Don Joan hauria estat una fidel i completa fotografia de la nostra època.

EL DE DUMAS

Passa després a estudiar el Don Joan que, amb el cognom de Mañá, va escriure Dumas. El creu el

Questions socials

LA VISTA D'AHIR

Començà, davant del Jurat, la vista de la causa contra Angel Latorre Morales, Pere Bautista Palau (a) «Peret» i Jacint Vila Casals (a) «L'Escombri», acusats d'assassinat en la persona de Salvador Coll.

Formaven la Sala els senyors Carreras, president; González de Córdova i Espinar.

Representà el ministeri públic el fiscal d'aquesta Audiència, don Didac Medina, i defensaren els processats els lletrats senyors Barriobero, Serrano Batanero i Boixader.

Angel Latorre Morales. Té 22 anys, és solter i torner de fusta. No ha estat processat. Manifesta que en la data d'autos no estava afiliat al Sindicat Unió; que als altres processats els va conèixer a la presó i que no coneixia tampoc l'interfecte. Nega la seva participació en el fet.

Afegeix que el dia 2 d'agost de 1921 fou portat a la «Jefatura» de Policia, on se li exigí que signés una declaració, d'ent que era l'autor del fet i com s'hi negués, el maltractaren d'obra, repetint-se els mals tractes fins el dia 4 de l'esmentat mes, en qual dia fou portat a presència del general Arlegui, el qual insistí que signés aquella declaració, i en negar-se novament, l'amenaçà amb aplicar-li la llei de fuga, optant per signar, per tal de poder arribar al judici oral on estaria el succeït. Immediatament fou traslladat al calaboc, on un individu de la policia li llexi algunes vegades una declaració que havia d'apendre molt bé per a expressar-la davant del jutge instructor.

Afegeix que fou portat a la presó, on diu que l'amenaçaren el director i un oficial, que al d'a següent hi anaren uns individus, que també el maltractaren per no voler signar una declaració que li tenien preparada i que el dia 22 de setembre dirigí una instància al jutge instructor per a negar les anteriors declaracions i dir la veritat. Tres dies després van retornar-li, dient-li que la causa estava acabada i tramessa a l'Audiència.

El fiscal, en vista de les esmentades manifestacions, demana que sten llegides les declaracions fetes pel processat davant del cap de policia i del jutge instructor. Insisteix que tot el dit per ell en el sumari va obeir als mals tractes rebuts.

A preguntes del senyor Serrano Batanero explica detalladament la mena de turments que va aplicar-li la policia.

La presència interroga al processat, dient-li què li semblaven els fets ocorreguts.

El senyor Serrano Batanero protesta de la pregunta feta pel president, al qual diu que s'abstingui de fer preguntes fora dels termes marcats per la llei, puix també a les defenses.

Lapresidència ordena al lletrat que la presència ordena al lletrat que no interrompi, sinó per deure, per cortesia.

El senyor Serrano contesta que té per a la presència tot aclasse de respectes i que no ha estat el seu propòsit molestar-la.

Pere Bautista Palau. La declaració d'aquest processat és anàloga a la de l'anterior. Nega la seva participació en el fet d'autos i diu que les seves declaracions davant de la policia i al jutjat foren degudes a la por que li inspiraren els mals tractes.

Jacint Vila Casals. El mateix pot dir-se del que declara aquest processat.

Compareixen els metges forenses senyors Coroleu i Canivell, que practiquen l'autopsia del cadàver de la víctima.

Digueren que les ferides que presentava el cadàver foren produïdes per arma punxant, no per cap calçada.

Es cridà Baldomer Pons, mossò de l'Esquadra. Manifesta que no coneix els processats i que, en tenir notícia que al «Bosquet» hi havia un cadàver, es va traslladar al dit lloc, el va veure i va donar-ne el corresponent parte, ignorant tot el demés.

Magi Bayer i Ferran Noguera no compareixen.

El fiscal fa observar que és indispensable la comparecència dels esmentats testimonis, però com que la presència diu que no és possible aconseguir-ho perquè ja han estat citats per edictes, es llegeixen llurs declaracions.

Les defenses renuncien tota llur prova.

Es dona per reproduïda la prova documental i les parts eleven a definitives llurs respectives conclusions.

A les dues va suspendre's la vista fins avui, a les deu.

DE L'ASSALT D'UN TREN

A Bilbao fou detingut Antoni Jimé-

nez Martínez, reclamant pel jutjat de la Barceloneta com a presumpte autor de l'assalt i robatori de la caixa amb 149.000 pessetes que portava el tren obrer al dipòsit de màquines del Poble Nou, el dia 1 de setembre propassat.

Segons sembla, Antoni Jiménez sequeix negant que s'anomeni a.xí, afirmant que el seu veritable nom és el Juli Garcia Cantó. Però la comprovació dels funcionaris dels gabinets antropomètrics de la Presó cel·lular i de la «Jefatura» de Policia, de les fotografies d'ambdós subjectes, trameses per la Direcció general d'Assegurances, han evidenciat que tots dos són el mateix subjecte, o sia el Jiménez.

El fiscal de S. M., senyor Medina, que ha estat estudiant el sumari durant aquests dies, ha ordenat al jutjat que s'ampli la indagatòria al Jiménez, i que es facin alguns encaraaments i reconeixements en roda de presos.

El jutge senyor Ripoll Salvadores ha dirigit un ofici a la «Jefatura» de Policia, interessant que es practiqui n registres als domiciliis de determinats subjectes, als quals se suposa complicats en el robatori de referència.

Marcel·lí de Silva, que està processat i pres per aquesta causa, ha prestat nova declaració, en la qual, rectificat les anteriors, ha dit, segons sembla, que les acusacions fetes en elles contra els seus companys no són verídiques, i que si les feu fou coaccionat per les amenaces i mals tractes de que el feu objecte la policia.

El jutjat ha citat, perquè ampli la seva declaració, el pagador de la Companyia de M. S. A., senyor Lacambra, que guardava la caixa amb els diners, el dia que fou robada.

MITING DE CONTROVERSA

A IGUALADA

Organitzat pel Sindicat Lliure d'Igualada, se celebrà en aquella població un miting de controversia, al qual assistí nombrosa concurrència.

Presidí el sindicatista lliure d'Igualada, Camil Coriàs, i van intervenir-hi els de Barcelona, Andreu Hortel, Plinell, Romero, Martínez i el president de la Corporació general de Treballadors, Ramon Sales.

Tots els oradors s'expressaren en termes de duresa, atacant el patró senyor Noguera i els esquirois del Sindicat Unió, contra el qual feren algunes acusacions.

Pel Sindicat Unió d'Igualada, parlaren quatre individus, que acusaren al sindicalisme lliure d'ésser el causant de la repressió a Catalunya.

Tots els oradors combateren els que es dediquen a calumniar els sindicalistes, i, en canvi, no volen acceptar controversia pública.

Els oradors foren molt aplaudits, transcorrent l'acte en mig del major ordre.

LES FABRIQUES FOLCH

La gerència de la S. A. Folch, que es va veure obligada a acomiadar 75 obrers de la secció farinera, per tal d'evitar que restessin sense treball, ha establert tres torns de treball dels esmentats obrers que es dediquen a la neteja de maquinària i del carregament de mercaderies.

ELS LITOGRAFES

Al negociat d'assumples socials del Govern civil s'ha reunit una comissió de patrons litògrafs i una d'obers de «La Solidaritat» per tal de cercar una solució al conflicte que existeix des del juliol a les fàbriques de litografia en llana.

Els patrons demostraren documentalment la impossibilitat d'augmentar el jornal dels obrers donada la competència que se'ls fa en altres països i del que n'ha vingut una escassetat de comandes.

Els obrers es reuneixen aquesta nit per a saber el resultat de la reunió del Govern civil i pendre acord.

TORNADA AL TREBALL

Han tornat al treball els 22 obrers desbarbadors de la fundició de ferro i acer «Indústries Siderúrgiques» de Can Tunis, havent-se'ls concedit dos rals d'augment de jornal vist que el que cobraven era inferior al de llurs similars.

SOBRE UNA VAGA FORÇOSA

Vare mpubliar ahir la nova facilitada al Govern civil i que procedia del servei de policia de Manresa segons la qual havien quedat en vaga forçosa els obrers de la fàbrica de Jorba i Cuito per haver-li negat força la Cooperativa Elèctrica de Manresa.

Avui la gerència dels magatzems Jorba d'aquesta ciutat ens fa constar que no s'ha realitzat la vaga ni les dues parts contractants s'han divorciat de pendre un acord.

més inconsistent i contradictori de tots els que són objecte del seu estudi. El Don Joan de Dumas és creient fins a l'extrem que el moviment de les estàtues dels morts el converteixen de pecador en penitent, fent-li abandonar l'espasa per l'axada del trapense. Però no s'explica com un esdeveniment aparegut contra la seva voluntat el pot fer tornar al mal camí. Don Joan deixa d'ésser allavors creient, menysprea els avisos de les veus d'ultratlumina i va pel món comentent delícies de tota mena. L'ombra d'un mort l'atura i lluita obertament amb ell en forma de realitat corporea i tangible. Com no va creure en el caràcter sobrenatural d'aquesta força que tan clarament s'oposava al seu camí? com no va escoltar la veu de Maria, del seu àngel bo, de la dona que efectivament estimava, la qual prenia també aspecte de viva realitat davant d'ell? Com aquestes demostracions inequívokes de la voluntat divina no varen tenir forma per a tornar-lo al penediment, quan abans n'havia tingut una senzilla yacillació dels marbres d'uns panteons?

EL DE ZORRILLA

L'última part de l'estudi d'En Pi i Margall està dedicada a «Don Juan Tenorio» de Zorrilla. Veu l'insigne escriptor en el drama de Zorrilla els mateixos defectes, i encara més, que en l'obra de Dumas. Tampoc troba en el «Tenorio» de Zorrilla l'explicació clara de si és creient o excèptic. Parla de Déu i del Cel amb paraules de convençut; s'espanta davant el moviment de les estàtues del cementiri; tanca les portes quan sent trucar a casa seva al mort a qui ha convidat a sopar; però no obstant ha tingut la gosadia de convidar-lo pensant que el fet meravellós no es realitzaria, i el convit l'ha fet desafiament el poder de les coses sobrenaturals.

No creu tampoc l'autor, a qui anem seguint, la continuïtat del caràcter cavalleresc. Al costat d'actes d'heraldia i noblesa en comet d'altres, com el de desfer-se de D. Lluís, una vegada, delatant-lo a la Justícia i, una altra, fent-lo detenir traïdorament per una ronda de gent pagada, o el de matar el «Comendador» d'un tret de pistola, sense donar-li temps per que es pugui defensar, els quals actes són d'una baixesa evident.

La conversió de Don Joan, motivada pels encants de Donya Agnès, es realitza en condicions inverosímils. Poques hores abans d'arrencar-la del convent havia dit que no esmerçava més que cinc dies en cada dona:

«Uno para enamorarlas
otro para conseguir las
otro para abandonarlas,
dos para sustituir las
y una hora para olvidarlas»

I res no justifica en el drama que davant de la filla de Don Gonçal els seus sentiments siguin uns altres. És més, després del rapte l'abandona unes hores per anar a seguir Donya Anna, i d'aquest moment de sensuisme desenfrenat passa sense transició, al pur amor de Donya Agnès, als peus de la qual corre a agenollar-se.

El penediment del pecador amb que Zorrilla tanca el seu drama i vol justificar el seu personatge, no es fonamentat. Per una banda els esmentats religiosos de Don Joan no es presenten tan clars que puguin justificar un penediment sincer, inspirat per la seva creença ferma en el Cel; per altra part l'amor cast i pur d'una donzella, purificant la seva ànima i elevat-la a la comprensió de les lles delícies d'un altre món, no està explicat.

Acaba En Pi i Margall les seves consideracions sobre el «Tenorio» de Zorrilla dient: quicòm més tindrà que dir si en lloc de concretar-me a examinar el caràcter de Don Joan, fes la crítica del drama on quasi m'atreviria dir que hi han més defectes que bellesses, amb tot i ésser aquestes moltes. I afegeix: Zorrilla, en el seu «Don Juan Tenorio» ha procurat més satisfer les exigències del públic que les de l'art; ateses les seves grans dots, quina llàstima que no hagi pensat més en satisfer les de l'art que les del públic!

Notes marginals

Reinhardt a París

Està a punt d'arribar a París el famós director d'escena alemany Max Reinhardt, que va a posar en practica, en un dels teatres parisiens, les seves idees sobre presentació escènica, ja conegudes, altrament, per l'èxit que ha assolit la tasca realitzada per ell en els teatres del seu país.

A part la invocació a una acollida benévola, que els diaris parisiens pu-

bliquen aquests dies, demanant que no es barregin els apassionaments patriòtics en la sanitosa selecció de homes de lletres i dels artistes d'uns països amb els d'altres, alguns rotatius plantegen, amb aquesta avinentesa, la qüestió de la naturalitat o del simplicitat en l'art de presentar les obres dramàtiques damunt l'escena.

Els articles que sota aquest tema s'han publicat són tan interessants com el mateix tema deixa preveure i com les signatures autoritzades que porten ho feien esperar, dibuixant-se clarament en aquests treballs, el defecte a què havien d'anar a parar fatalment els que s'havien deixat conduir per un excés de fany de reproduir sobre les taules tota la minuciosa realitat suposada per l'autor de l'obra, així com l'extrem en què contràriament havien d'incórrer els que, induïts, primer, per certes necessitats econòmiques, han acabat, després, per acceptar com a principi definitiu aquella sobrietat de presentació que ens retorna als temps que el teatre no podia encara disposar dels meravellosos efectes de tantes conquestes del progrés com avui contribueixen a la bellesa de la presentació escènica.

Es clar que aquell petit debat ha donat lloc a que els partidaris d'una i altra tendència defensassin una vegada més llurs punts d'albir amb les argumentacions que entenien més justes; però hom ha pogut observar, amb gran complaença, com s'ha produït una iniciació cap al punt intermig, o sia, al nostre entendre, cap a la veritable solució.

Aquest punt intermig es pot resumir dient que cada obra requereix la seva mena de presentació; de manera que l'escola naturalista i l'escola simplista poden perfectament aplicar-se, segons l'enginy i l'originalitat de cada director d'escena, egons que la naturalesa o el caràcter de l'obra permet l'aplicació d'un o altra procediment.

I aquesta observació és la que ha aparegut avui amb singular relleu, d'entre la sèrie d'aquells comentaris.

Tres crítics francesos han comprès perfectament que en tot pot haver-hi obra estimablement artística, en tant que aquesta és difícil i a voltes impossible, si té al peu forçat de manifestar-se dintre uns canons especials que no estan en harmonia amb la finalitat que li està assenyalada.

Sembla, doncs, que en les coses de Teatre es va vent camí el bon sentit encara que només sia dintre esferes reduïdes.

«El Teatre de la Ciutat»

En «Pol» ha publicat damunt les pàgines de LA VEU un interessant article sobre la famosa discussió de la «crisi del teatre català». Va coincidir anticipadament amb la mateixa opinió sostinguda per En Gual en la pàgina de «Teatre» anterior a aquesta. És l'opinió de què no hi ha motiu suficient per a parlar d'aquesta «crisi» amb la forma amb què se'n ve parlant.

Però En «Pol» acaba el seu article amb una indicació que nosaltres volem recollir amb especial atenció. És la indicació del projectat teatre municipal per a donar lloc, amb ell, a la creació possible i a la manifestació adequada de les obres dramàtiques en les quals radiqui la substantivitat del teatre català. En «Pol» no entra en detalls sobre la influència que el projecte municipal podria tenir per a l'efectivitat d'aquella dramàtica catalana. La seua indicació és feta concisament al final de l'article com una conclusió terminant. Però no es pot deixar de creure que l'il·lustre escriptor ha volgut dir que la influència a esperar d'aquell projecte no ha de dimanar exclusivament de la materialitat de l'edifici, amb totes les seves comoditats de confort i les seves bellesses arquitectòniques, sinó de la institució, de l'organisme, que, de fet, està ja previst per la corporació municipal en les bases del concurs relatiu a l'edifici.

Nosaltres hem cregut sempre en la conveniència i en l'eficàcia possible d'aquella institució. Hem cregut, però, que no tothom se n'ha donat perfecte compte. Cert que ara de poc es van sentint, cada dia més, noves veus isolades, que com aquesta a què ens referim, vénen a sumar-se a l'orientació que nosaltres defensem. Però no són encara els més, ni estem en el lloc on aquestes coses es poden decidir d'una manera practica. Cal doncs, que la propagació s'estengui, que els convençuts augmentin, fins a fer l'estat d'opinió que ho pot resoldre. I per això, ara és el moment oportú.

Es el moment oportú perquè la institució depen de l'edifici i l'edifici està en condicions legals d'ésser acordat per l'Ajuntament dintre de pocs dies. El Jurat ha d'escolllir el

projecte, definitiu per a l'edifici que s'ha d'aquest mes. Després d'aquest veredicte, l'Ajuntament té d'acordar l'execució de l'edifici.

Es el tramit immediat que li correspon per a seguir endavant tot el que fins ara ha fet, i aghue per a donar

amb això ha realitzat. Si després d'haver-se fallat el concurs l'Ajuntament no acordés l'execució de l'edifici congnant les quantitats necessàries, de fet convertiria en lletra morta tots els acords que ha anat prenent en una sèrie de sessions municipals; hauria tingut, en definitiva, una avenc d'un solar de la Reforma d'un centenar de mils pams; i hauria llençat a l'aire moltes quantitats de pessetes que s'h'an destinat a premis i a indemnitzacions dels concursants. És, doncs, en el moment actual que s'ha d'iniciar perquè el projecte es porti a terme.

Lògicament pot no haver-hi motiu per creure que l'Ajuntament necessiti aquests requeriments. Mentre no es demostrï el contrari, cal pensar que les coses poden quedar encallades a mig camí, sense una causa raonable. Però ens escama aquell ambient d'incomprensió a que abans ens hem referit, i per això demanem combatre'l. I per això remanquem aquest vot de qualitat que ha emès En «Pol» amb el seu article.

Musical

El vinent divendres, a la tarda, diada de la Puríssima, la secció coral del Foment Martinienc, que té a l'entrenador el mestre Gaya, farà una visita de germanor a l'Orfeó Gracienc celebrant amb tal motiu un concert en el mateix, en el qual hi pendran part les tres seccions d'aquesta última entitat.

Per si es podran veure atesos els desigs manifestats per molts dels socis de l'Associació de Música de Camara de poder sentir una altra vegada el Quartet de corda de Londres un dels que han aconseguit majors èxits en la nostra ciutat.

Hom recordarà, a ben segur, que que fou tan unànime l'entusiasme que va despertar aquesta agrupació quan fou presentada per l'esmentada Associació, al desembre de l'any 1919, que va gestionar-se un concert extraordinari, que no es va poder portar a la practica a causa dels compromisos que el Quartet de Londres tenia ja contraïts però des d'aleshores quedaren contractats per l'any següent, que donaren altres dos concerts a aquella Associació, amb major èxit, si hi cap, que el de presentació. Durant els tres anys transcorreguts des d'aleshores, no ha estat possible fer-los passar novament per Barcelona, malgrat les reiterades peticions que se'ls havien fet.

Estaran, per consegüent, d'enhorabona els socis de l'esmentada Associació de Música de Camara amb els dos concerts assenyalats per als dies 9 i 12 de l'actual, ambdós confiats a l'excel·lent «London String Quartet».

Han començat el repartiment d'invitations entre els socis de la Intima de Concerts per a les dues sessions que com hom sap donaran al Coliseu Pompei les ntes dels divendres 22 i 29 de desembre.

La primera de les dites sessions està confiada a la genial cantant Veria Janacopulos, la qual, per deferència al públic de la Intima, ha decidit accedir als precs de la direcció i donarà aquesta altra audició de cançons.

En el concert del dia 29 farà la seva presentació a Barcelona el quartet Vandelle, de París, una de les agrupacions artístiques parisenques més importants. Aquesta sessió, ultra els mèrits intrínsecs dels artistes que hi pendran part, tindrà un interès molt marcat per la composició del programa, on figuraran belles composicions «de camera», d'autors ultramoderns.

El dijous, a la sala d'audicions intimes del Conservatori de l'Ateneu d'Igualada, i dedicat a la novella institució Agrupació d'Amics de la Música, tindrà lloc el primer concert del present curs, a càrrec del mestre director i pianista En Manuel Borguño i dels professors En Rafael Serra i En Sans Sagrera, els quals executaran el «Trío en sol», de Mozart; la «Sonata en re» per a piano i violoncel·lo, de Bach; i la «Sonata», de Veracini, per a violí i piano.

Sala Aeolian. — Per la Diada del divendres pròxim, es trasllada el concert corresponent a la present setmana, al dijous, dia 7, a ds quarts de sis de la tarda. Vagis l'nunci a la secció corresponent.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La Conferència de Lausana

París, 4. — L'enviat especial de l'Agència Havas a Lausana comunica, des d'aquella població, que creu estar perfectament autoritzat per a desmentir d'una manera categòrica els rumors, circulats recentment, segons els quals se suposava l'existència de certes i determinades dissensions entre el delegat francès senyor Barrère i el delegat britànic senyor Curzon, sobre alguns punts de discussió, suscitats en la Conferència.

Les relacions entre els dos senyors —diu l'esmentat enviat especial— són actualment les mateixes que en començar la Conferència, o, més les d'una confiança recíproca i un acord complet sobre les grans qüestions tractades en la Conferència.—Havas.

Londres, 4. — Comuniquen des de Lausana que sembla indicar-se en determinats centres de la Conferència, que lord Curzon s'allunyarà de Lausana i que serà a Londres uns quants dies, amb l'objecte d'assistir a les converses preliminars relatives a la Conferència de Brussel·les, a les quals, com se sap, hi han d'assistir els ministres aliats. — Havas.

Lausana, 4. — La comissió que entén en el problema dels Estrets, es reuneix aquest matí assistint-hi tots els plenipotenciàries.

El comunicat oficial diu que el cap de la delegació turca exposa breument els punts de vista de la seva delegació, d'una manera general.

Ha assenyalat els temes que els russos desitgen sotmetre a discussió i deliberació de la conferència, que són: llibertat comercial dels Estrets, prohibició del pas pels Estrets, per als vaixells de guerra, i llibertat a Turquia perquè pugui fortificar-los.

Després d'intervenir-hi els delegats de Bulgària i de Romania, els turcs declararen que els punts de vista russos són els que més s'aproximen als seus.

proposta d'alguns delegats de l'Entente, s'acordà que la Conferència es prengui un temps prudencial per a les deliberacions.

La propera sessió se celebrarà dintre de dos o tres dies. — Havas.

Malta, 4. — El general francès Pelleu sortirà demà cap a Lausana, on estarà alguns dies. — Havas.

Lausana, 4. — Lord Curzon i els senyors Barrère i Garroni han celebrat aquesta tarda, a última hora, una conferència, deliberant sobre l'actitud que cal adoptar per la Conferència que es reprenghi la discussió sobre la qüestió dels Estrets, discussió que, com se sap, s'inicià aquest matí. — Havas.

Lausana, 4. — La delegació turca té molt de punt a fer conèixer la seva opinió tocant a la qüestió dels Estrets.

Segons els turcs, els Estrets dels Dardanels i del Bòsfor formen part integrant del territori sobre el qual Turquia exerceix plena sobirania, i aquest és el motiu que els porta a creure que el millor que poden fer és esperar que les altres potències representades a la Conferència facin propostions.

La delegació de l'Alta Assemblea d'Angora vol estudiar les propostions que es formulin amb un alt esperit conciliador i tenir en compte tots els legítims interessos dels altres Govers.

Un cop examinada per l'esmentada delegació les propostions que es facin, serà quan formul, a base dels seus principis, les consideracions que li semblin pertinents quant a la solució suggerida.

En les delegacions aliades es donen que els turcs estiguin en una actitud poc en harmonia amb co que s'esperava d'ells, si es té en compte les bones disposicions en les quals s'inspiraven les delegacions aliades.

Es posa de manifest que les dificultats sorgides en la Conferència comencaren de notar-se el mateix dia de l'arribada a Lausana de la delegació russa.

Si bé no s'ha perdut l'esperança d'arribar a una solució favorable, les delegacions aliades pensen que la Conferència ha entrat en un període crític, del qual únicament serà possible sortir amb bé, mitjançant una recíproca bona voluntat i més estreta intel·ligència i unió entre els aliats. — Havas.

Els pressupostos nord-americans

Washington, 5. — El president de la República, Mr. Harding, ha presentat a les Cambres, per a la seva aprovació, el pressupost per a 1924. L'esmentat pressupost acusa un total de despeses de 3.180.843.000 dòlars.

Les partides més considerables són les corresponents a la Marina, amb 289.881.000 dòlars, i a l'exèrcit, amb 256.552.000 dòlars. — Havas.

Washington, 5. — El president Harding ha tramès per segona vegada a la comissió comercial del Senat la Llei de Transports. — Havas.

Washington, 5. — Els senadors que es mostren contraris a l'aprovació de la llei, concedint subvencions a la marina mercant, han celebrat diverses reunions, la darrera de les quals va tenir lloc ahir.

En totes es canviaren impressions trobant-se de complet acord en apreciar la necessitat de preparar un energic moviment d'obstrucció que impedeixi l'aprovació de la dita llei. — Havas.

Les converses de Londres

París, 4. — El president del Consell de ministres, senyor Poincaré, s'emportarà el ministre de Finances a Londres, anant acompanyat oficialment el president del Consell pel director general dels assumptes del Ministeri de Negocis Estrangers i el ministre per l'Inspector de Finances. — Havas.

París, 5. — L'opinió preponderant als cirkles polítics francesos és la de que l'entrevista que han de celebrar a Londres els primers ministres aliats no ha de revestir el caràcter de veritable conferència interaliada, sinó que es creu que ha de limitar-se simplement a un canvi d'oficis d'opinió per a fixar les modalitats de la Conferència de Brussel·les, la convocatòria de la qual, segueix considerant necessària el Govern francès.

En aquestes condicions, el senyor Poincaré no elevarà ni detallarà a Londres cap pla complet referent al pagament de les reparacions per part d'Alemanya. Tampoc portarà cap projecte precís i detallat referent a la reglamentació dels deutes interaliats.

La discussió d'aquests assumptes restarà reservada a la Conferència de Brussel·les a la qual hi estaran representats els Estats de la Petita Entesa. — Havas.

Roma, 5. — El cap del Govern, senyor Mussolini, ha sortit en direcció a Milà, des d'on es dirigirà a París i Londres, per a assistir a la reunió de primers ministres aliats. — Havas.

La guerra civil a Irlanda

Cork, 5. — Ahir hi hagué un sagnant combat entre rebels i regulars. Aquests utilitzaren un avió de bombardeig, amb el qual dispersaren els rebels, infligint-los severes pèrdues. — Havas.

Londres, 5. — La Cambra dels Lords ha aprovat en tercera lectura el projecte de llei promulgant la Constitució de l'Estat lliure d'Irlanda. — Havas.

La Presidència de Polònia

Varsòvia, 5. — El mariscal Pilsudski ha declarat en una reunió celebrada en un dels departaments de la Cambra, que no acceptarà la presidència de la República, donat el cas que li fós oferta. — Havas.

Varsòvia, 5. — El cap de l'Estat, mariscal Pilsudski, s'ha negat definitivament a presentar la seva candidatura per a la presidència de la República. — Havas.

Les indústries britàniques

Londres, 5. — A la Cambra dels Comuns fou rebutjada per 269 vots contra 207 una esmena dels liberals independents en la qual es demanava l'anul·lació de la llei de protecció de les indústries britàniques. — Havas.

Ministeri italià que es trasllada de casa

Roma, 4. — El ministeri de Negocis estrangers, que es trobava ja fa 52 anys en la Consulta, ha estat traslladat al Palau Ceigi, en el qual es trobava abans de la guerra l'ambaixada d'Àustria Hongria. — Havas.

La burocràcia alemanya

Berlin, 5. — En la sessió celebrada ahir pel Reichstag fou aprovat en tercera lectura el crèdit a que ascendeixen els augmentos acordats en els sous dels funcionaris públics. — Havas.

Mussolini i Krasin

Roma, 5. — Segons «La Tribuna», el senyor Mussolini ha celebrat una extensa conferència amb Krasin. — Havas.

Crisi ministerial a Sèrbia

Belgrad, 5. — El ministeri Patixitx ha presentat la dimissió. El rei l'ha acceptat pregant als ministres que continuïn en llocs fins la formació de nou Govern. — Havas.

El correu aeri al Marroc

Fes, 5. — L'avió correu que fa el servei d'Oran a Casablanca caigué prop de Ain-Bir, morint el pilot carbonitzat. Es pogué salvar la correspondència. — Havas.

La Conferència de Moscou

Riga, 5. — Comuniquen de Moscou que el dissabte se celebrà la primera sessió, sota la presidència de Litvinoff, de la conferència del desarmament.

A la dita conferència hi estan representades Finlàndia, Estònia, Letònia, Lituània, Polònia i Rússia.

Litvinoff pronuncià un discurs declarant que Rússia està disposada a reduir el seu exèrcit de terra a 200 mil homes, però de cap manera està disposada a reduir la seva flota.

Les distintes delegacions no aconseguiren posar-se d'acord respecte al programa de la conferència. — Havas.

Les responsabilitats a Grècia

Malta, 4. — Les autoritats navals han estat informades que el príncep Andreu i la seva esposa la princesa Alicia de Battenberg s'embarcaren a Phalera a bord d'un creuer ràpid britànic «Calypso». Prengué primerament aquest vaixell rumb vers Corfú, i de Corfú sortirà demà cap a Brindisi, on es creu que desembarcaran els esmentats prínceps. — Havas.

Malta, 4. — Es creu que el príncep Andreu de Grècia i la seva mullor desembarcaran a Brindisi, i que seguiran cap a Palermo, amb objecte de reunir-se amb l'ex-rei Constantí. — Havas.

Malta, 4. — El submarí «M. 22», que arribà ahir de Chanack, tornà a sortir amb rumb a Constantinoble.

El transport de guerra «Sonali» ha passat per davant d'aquesta illa amb direcció a l'Est.

El contratorpediner «Spier» sortí ahir de Chanack amb rumb a Malta. — Havas.

Londres, 4. — El diputat senyor Murray es proposa demanar al primer ministre, en la sessió que celebrarà aquesta tarda la Cambra dels Comuns, aclariments sobre les suposades negociacions portades a cap a Londres pels senyors Lloyd George i Venizelos, tocant a la situació política de Grècia. — Havas.

Londres, 4. — L'Agència Reuter publica una nota de procedència grega, dient que es inexacte que el Rei de Grècia estigui virtualment pres en el seu Palau i que s'hagin adoptat precaucions per a evitar que fugi del país.

Al contrari; el Rei reb a totes les persones que li plau de veure, i mai no ha expressat el propòsit d'abandonar Grècia. — Havas.

Londres, 4. — Informacions rebudes en els centres autoritzats d'aquesta capital, asseguren que es inexacte que hagi escollit una contrarevolució a la illa de Corfú. Al contrari, diu que regna calma absoluta en la dita illa i en altres en les quals es deia que s'havien esdevingut disturbis. — Havas.

Atenes, 5. — S'ha publicat un decret posposant el príncep Andreu del seu grau i categoria en l'exèrcit i esborrant-lo de la llista d'oficials generals.

Els generals Dusmanis, Valetta, Pailis i Xardilos han estat posats en llibertat. — Havas.

El tribunal de Leipzig

Leipzig, 4. — Ha començat la vista de la causa seguida contra els autors de la mort del senyor Scheideimann. Els acusats, que estaven tots afiliats a l'organització «Conso», són convictees i confessos. — Havas.

Foc a Waterville

Waterville (Estats Units), 4. — Un incendi ha destruït el col·legi «Colby», morint quatre alumnes. — Havas.

Els incidents de Passau i Ingolstadt

Mersburgs, 4. — Parlant de la nota tramesa al Govern alemany per la Conferència d'Ambaixadors, relativa als incidents de Passau i d'Ingolstadt, el ministre de l'Interior ha manifestat:

«L'Entente tracta de debilitar Alemanya dividint la nostra població, i el nostre interès suprem és d'oposar-nos amb tots els nostres esforços a tal intent de divisió, constituint un front únic contra tota maniobra». — Havas.

L'esclavitud al Tanganica

Ginebra, 4. — El Govern britànic ha comunicat al Secretariat de la Societat de Nacions el text d'un Decret pel qual queda abolida l'esclavitud en la part de l'antic Oest africà alemany, que actualment ha estat denominat Territori de Tanganyika, i col·locat sota el mandat de la Gran Bretanya.

El dit decret porta el següent títol: «Decret ordenant l'abolició de la servitud no desitjada».

Preveu la supressió immediata de tota forma d'esclavitud en el territori de Tanganyika i disposa que, a partir de la data de la publicació del decret, els Tribunals no reconeixeran drets emanats de la propietat sobre una persona i sobre el seu treball.

Garantitza també als antics esclaus, o a llurs successors jurídics, la propietat de tots els béns que aquests hagin adquirit per mitjà del seu treball, per herència o per donatiu.

Cada infracció que es cometi d'aquest Decret, serà castigat amb una multa de cinquanta lliures esterlines o dotze anys de presó, o les dues penes alhora. — Havas.

L'empresari Da Rosa, absolt

Buenos Aires, 4. — El rumor circulat a Europa segons el qual el senyor Da Rosa, empresari del Teatre Colón d'aquesta ciutat havia estat condem-

nat i empresonat, és totalment infundat.

Ben altrament, el tribunal que entén en l'assumpte del senyor Da Rosa l'ha absolt. — Havas.

No hi ha moratòria per a Alemanya

París, 4. — El rumor segons el qual el Govern britànic tenia el projecte de concedir a Alemanya una curta moratòria de caràcter provisional, de dos mesos com màxim, sembla que és una errònia interpretació dels projectes de Mr. Bonar Law i el resultat d'una confusió sobre les converses celebrades entre els Govers de París i Londres amb el fi d'assenyalar per al dia 9 del corrent la reunió dels primers ministres aliats.

En aquestes converses Mr. Bonar Law, no com a proposició ferma sinó consultant-ho a M. Poincaré per al cas de poder-se reunir a París abans del corrent mes de desembre, manifestà que li semblava difícil solucionar la situació, tocant Alemanya, abans del 31, afegint que podria ésser necessari, potser, estudiar la conveniència de concedir a la dita potència una moratòria d'un o dos mesos.

M. Poincaré es mostrà totament oposat a la moratòria, i decidí que, vist que Mr. Bonar Law no podia venir a París, anés personalment a Londres per a evitar tot ajornament que pogués desbarbar la solució de l'assumpte abans del primer de l'any proper.

La indicació del Govern anglès ja no tenia raó d'ésser a conseqüència de la decisió de M. Poincaré d'anar a Londres. En aquesta indicació de Mr. Bonar Law no es proposava cap principi relatiu al fons mateix de la qüestió, que ha d'ésser solucionada únicament després de les deliberacions dels aliats.

Mr. Bonar Law no féu cap declaració en aquest sentit en els seus discursos pronunciats en la Cambra dels Comuns discurs que impressionà favorablement a França, perquè demostrà la voluntat del Govern anglès d'exigir d'Alemanya el pagament de les summes que estigui en condicions de fer efectives. — Havas.

Sessió de la Diputació

A les cinc de la tarda ha començat la segona sessió del primer període. Presideix el senyor Valles i Puig.

El secretari, senyor Torruella, llegí l'acta de la darrera sessió, que es aprovada.

El senyor Valles recorda que va morir fa uns setmanes el diputat senyor Camprubi, i dedica a la seva memòria sentides paraules.

Igualment dona compte de la mort dels ex-diputats senyors Ferrer i Vidal i Batlle Bertrand de Lis.

S'acordà que consti en acta el condol de la Corporació, i que es comuniqui a les respectives famílies.

Així mateix s'acordà a proposta de la presidència, que consti en acta el condol de la Diputació per la catàstrofe ocorreguda al port i que es comuniqui a l'alcalde de Barcelona com a representant de la ciutat.

Es llegeix una comunicació de la Diputació de València, redactada en català, donant les gràcies per les atencions que es van dispensar al seu membre senyor Moliner, durant la seva estada a Barcelona.

S'acordà haver vist aquesta comunicació amb tota simpatia.

El senyor Marqués es refereix a la «Hofa Oficial» que es publica tots els dilluns, i es lamenta que en la corresponent al dia següent de la catàstrofe al port, sota el tradicional «parte» del Marroc, doni la nova de que a «provincias» no hi ha hagut novetats.

Això, a jutj de l'orador, constitueix una veritable burla i demana que la Diputació en protesti.

Així s'acordà.

El propi senyor Marqués es lamenta de la darrera vegada que va ésser convocada sessió de la Diputació, no es pogués celebrar, a causa de no haver comparegut el suficient nombre de diputats de la majoria.

El mateix orador fa un prec en-

caminat a què es consigní en els vint pressupostos una quantitat per a vestir dels mossos de l'esquadra, a base de què puguin tenir roba d'estiu i d'hivern, i no hagin de sofrir amb tanta intensitat els canvis d'estació.

S'entra a l'ordre del dia i el senyor Guanyabens fa diverses denúncies referents a l'actitud d'uns mossos de l'esquadra, que recull el senyor de la Riba, proposant que el dictamen que ha donat lloc a la intervenció del senyor Guanyabens passi novament a la Comissió corresponent, perquè s'estudii els fets denunciats, que són posteriors a l'estudi de l'esmentat dictamen.

Intervé en la discussió el senyor Giró, el qual entén que res s'hi pot fer, tota vegada que ell creu que la Diputació no té una autoritat definitiva sobre el cos de mossos i que la seva relació amb aquell consisteix únicament en pagar el sou als seus membres.

Rectifiquen els senyors Guanyabens i La Riba, i el president indica la conveniència de demanar un dictamen al secretari de la Corporació sobre l'autoritat del Cos Provincial sobre el Cos de Mossos per allò que puguin representar o ésser excessos del mateix.

El dictamen torna a la Comissió. Es refereix a l'assumpte dels Mossos de La Granada, del qual s'ha parlat en diverses sessions.

Sobre altres dictàmens referents també al Cos de Mossos fan observacions i preguntes els senyors Marqués i Vidal de Llobatera que són contestades pel senyor de Riba i la presidència.

Són elegits en votació per a formar part de la Comissió Mixta de Reclutament durant l'any 1923 don Manuel Puigrefagut i don Santiago de Riba amb caràcter de suplents don Josep Colomer i don Joan Giró.

A les sis s'acaba la sessió.

El Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimarts, 5 de desembre de 1922

Els grans problemes de la Ciutat

VI

La municipalització de les aigües

NO volem avui tornar a exposar els fonaments de l'acord pres per l'Ajuntament fa prop de dos anys adquirint una participació de set milions i mig de pessetes en accions de la Companyia actualment explotadora del servei d'aigües, i adquirint també — encara que amb facultat de revocar aquest segon acord — la resta de les accions per la quantitat de 25 milions i mig de pessetes, a pagar en vint anualitats iguals, de 1.275.000 pessetes cada una.

En el Consistori i en la premsa es discutí aleshores extensament l'acord municipal, argumentant-se en pro i en contra des de tots els punts de vista que s'oferien per a la discussió.

Els defensors de l'acord addueïen totes les raons tècniques en què es fonamenta la municipalització dels serveis públics, i, demés, una sèrie de dades i càlculs d'ordre econòmic i financer dels quals resultava que l'adquisició de totes les accions de la Societat d'aigües i el preu fixat per a adquirir-les, eren beneficiosos per a l'Ajuntament.

No obstant, aquelles dades es basaven en càlculs del consum i del rendiment futur de l'empresa, i encara que foren fets amb una extrema prudència, podien resultar equivocats i ésser desmentits per la realitat.

Per a salvar aquesta contingència, l'Ajuntament es reservà el dret de revocar l'acord d'adquisició total, durant un any, a fi que, si l'experiència demostrava que el preu estipulat era excessiu, poguéssim desfer el contracte i quedar tan sols amb la participació dels set milions i mig en el capital-accions.

Han passat dos anys i el contracte encara no ha merescut l'aprovació del ministeri al qual fou tramès pel governador civil, però avui podem afirmar i demostrar, amb dades reals, que l'adquisició total de les accions és per a l'Ajuntament molt més beneficiosa del que creguérem en estipular el contracte, ço és, que ens quedarem curts en calcular el consum futur d'aigua i els rendiments de l'empresa.

Ens plau, doncs, fer constar que si d'alguna cosa pecàrem fou d'excessivament prudents, com ho demostren les xifres següents:

L'Ajuntament ha d'abonar els interessos al 6 per 100 dels set milions i mig des que es prengué l'acord fins al dia del pagament; però, en canvi, ha de cobrar el dividend corresponent als esmentats set milions i mig, i com que el que s'ha repartit és del 8 per 100 en 1920 i del 9 per 100 en 1921, la diferència a favor del Municipi és com segueix:

Diferència de 1920:	Pessetes 56.250
» de 1921:	» 225.000

Aquesta quantitat de 281.250 pessetes la cobrarà l'Ajuntament en el moment que, ferm el contracte, pagui el preu de les accions que adquirí amb caràcter definitiu des del primer moment.

Això demostra com, ultra els altres avantatges resultants del contracte — intervenció en el Consell, preu reduït de l'aigua per a serveis municipals, participació en els super-beneficis, etc. — la compra dels set milions i mig d'accions és una remuneradora inversió de capital.

Però quant a l'adquisició total a pagar en 20 anys, calculàrem que en 1922 els ingressos bruts de l'empresa serien de 8.525.000 pessetes, de les quals, deduides les despeses d'explotació i les càrregues financeres, quedaria un sobrant per a l'Ajuntament de 665.000 pessetes. I com que l'anualitat fixa a pagar per la compra de les accions és de 1.275.000 pessetes, el pressupost ordinari municipal hauria de satisfer en aquest primer any de municipalització el déficit calculat de 610.000 pessetes.

Per a 1923, tenint en compte l'augment normal del consum, el sobrant previst era de 910.000 pessetes, o sia, amb un déficit a càrrec del pressupost de 365.000 pessetes.

Doncs bé; l'exercici actual de 1922 dona un sobrant per a l'Ajuntament de 1.815.000 pessetes, i com que l'anualitat a pagar és de 1.275.000 pessetes, no sols no queda cap déficit, sinó que encara ingressarien a la caixa municipal 540.000 pessetes després d'haver adquirit la vintena part de les accions. I, seguint la mateixa previsió, basada ja en la realitat, per a 1923 el sobrant líquid serà de 800.000 pessetes.

Així ha quedat demostrat que l'Ajuntament adquirirà tota l'empresa de les aigües sense costar-li un sol centim, i al mateix temps podrà tot seguit resoldre el problema de la neteja de ci-

vegues i dels carrers sense castigar el pressupost ordinari.

En efecte; el sobrant líquid de l'explotació, de més de mig milió ja en el primer any, podria destinar-se en part a amortitzar els set milions i mig de capital inicial, i la resta a augmentar el caudal d'aigua, avui insuficient, invertit en la neteja pública.

I sense cap sacrifici per a la ciutat resoldria l'Ajuntament el problema de la higiene i crearia un patrimoni municipal tan important com el de l'empresa d'aigües, que és un dels negocis més productius de Barcelona.

Aquesta és la situació actual de la qüestió: aquesta és la realitat, ben falaguera per cert, de l'adquisició de les aigües.

Si després d'aquestes dades el ministre de la Governació encara té dubtes i no vol aprovar l'acord municipal, no serem nosaltres els que tindrem la culpa que la ciutat no estigui en les condicions d'higiene que l'interès públic demana, i que, mentre una empresa particular guanya milions cada any amb un servei públic, siguin els contribuents els que, tots sols, hagin de suportar les càrregues del pressupost.

E. MAYNÈS GASPÀR

A l'entorn de les responsabilitats

HI ha, potser, una part del país que creu amb tota sinceritat que l'afer de les responsabilitats a escatir pel desastre de Melilla interessa tan sols al petit món polític madrileny. A Catalunya, per circumstàncies notòries, aquest segment d'opinió és, tal volta més accentuat.

Els que així pensen no s'han fixat prou amb l'aspecte viu de la qüestió de les responsabilitats. A Espanya han esdevingut molts desastres per no haver-ne estat exigides oportunament les responsabilitats als governs, al poder públic. I mentre Catalunya, d'una manera o altra, formi part de l'Estat espanyol, el fet d'exigir responsabilitats als governs constitueix l'única garantia de relativa defensa per als ciutadans. No és pas aquesta una qüestió que ens pugui ésser indiferent. Si les vides i els cabals de Catalunya no s'hi esmercessin, els afers del Marroc ens podrien ésser tan indiferents com els de la Xina. Ara, no. Evidentment, no.

Car l'afer del Marroc no és una pàgina d'història passada. És una pàgina d'història actual. El desastre de 1921 pot ésser repetit a qualsevol moment. L'eficàcia pràctica en exigir ara les responsabilitats pel desastre d'Annual no rau en castigar els fets de 1921, sinó en impedir fins on sigui possible llur repetició.

Pensin tots que la catàstrofe de Melilla, amb els seus deu mil morts, els malalts i els ferits i els milions que costa, pot tenir una repetició qualsevol dia.

Pensin els pares i les mares de Catalunya que, si ara no són exigides inexorablement aquestes responsabilitats, qualsevol dia llurs fills podran ésser duts altra vegada al Marroc i sotmesos a tots els perills de la guerra i del clima. No són tan sols els fills morts innecessàriament que demanen justícia. Són els fills que qualsevol dia poden morir a causa de la mateixa imprevisió i la vida i la salut dels quals tenim tots els deure de defensar per a l'esdevinidora grandesa de Catalunya.

Pensin també els contribuents que, si veuen augmentades enormement les càrregues tributàries, sense cap compensació en millores de serveis o en riquesa col·lectiva, ho deuen exclusivament a la política implantada al Marroc pels governs de Madrid, política que prosseguiria la seva marxa fatal envers la disbauxa i la desfeta, si ara la tràgica ineptitud de 1921 no tingués cap mena de càstig i restés impunida, sense la deguda sanció.

La vida i la salut del jovent català i la riquesa col·lectiva de Catalunya exigeixen que les responsabilitats pel desastre d'Àfrica siguin fetes efectives, no tan sols com a càstig de les ineptituds o les immoralitats passades, sinó també com a mitjà eficaç d'impedir-ne la repetició futura. I cal que l'opinió doni a aquesta tasca de depuració l'escalf necessari, car si un jorn, per tal com no fou exercida oportunament aquesta funció de ciutadania, haguessin de plànyer algú la mort d'un fill o el detriment de la seva fortuna, no podria queixar-se sinó de la seva pròpia incúria o mal entès egoisme.

Polítiques

CONFERENCIA

El vinent dissabte, a les deu de la nit, el publicista Manuel Serra i Moret baix el tema «Economia i Psicologia Obrera» desenvoluparà una importantíssima conferència al Centre Obrer del carrer Sant Simplicí 6, principal.

Aquesta conferència és pública.

ELS PARLAMENTARIS

Diumenge al matí arribaren els ex-ministres senyors Cambó i Rodés, el senador senyor Monagà i el diputat a Cortes senyor Figueras.

A la mateixa nit sortiren els dipu-

tats a Cortes senyors Creixell i marqués de la Frontera.

Marxaren ahir els senyors Cambó, Rodés, Bertràn, marquès de Camps, baró de Güell, Maristany (Francesc i Carles) Batlle, Marsans, Martínez del Villar, Guerra del Río.

EL CASAL DEMOCRÀTIC NACIONALISTA

A la darrera reunió general ordinària celebrada pel Casal Democràtic Nacionalista fou elegit el següent C. D.: President, Daniel Cardona; vice-president, Lluís Marsans Solà; secretari, Lluís Escaler; sots-secretari, Artur Soler Pascual; tresorer, Manuel Pagés Mercader; comptador, Tomàs Vives Petit; vocals, J. M. Mallarà, Ramon Soler, Jaume Ferrer, Joan Padró i Andreu Costa.

Les Idees i les Imatges

FRUITES DE PLORS I LLAGRIMES FRUITADES

La lectura de dos poemes — «Aníma de fruites» i «Verema de plors» — que formen part del darrer llibre de versos del nostre Míl·las Raurell (1), ens ha suggerit una interessant constatació d'armònic contrast. Exclama el poeta a propòsit dels fruits:

«Oh els gais raïms! Són llàgrimes del cel que han davallat la nit, totes gelades.»

I, per la banda de les llàgrimes:

«Tal llàgrima eixugada en galta que enrogia.»

El dolcíssim gotim, de topaci o d'ametista, ens apar, un instant, com un enfilall de llàgrimes amargoses.

La llàgrima, que s'origina en la fina galta enrogada ens evoca en canvi, només sigui un moment, la carnositat melosa d'un alberoc o d'un préssec assaonats.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) «Tercer Llibre de Poemes». (Publicacions de «La Revista» Barcelona 1229).

Generalitat

A L'ESCOLA D'INDÚSTRIES TEXTILS

Al taller de Teixits Mecànics de l'Escola d'Indústries Textils i al laboratori de Matèries Colorants de l'Escola de Blanqueig, Tintoreria, Estampació i Acabats de la Universitat Industrial, han estat instal·lats, darrerament dos aparells «Matafocs», oferts molt desinteressadament per l'acreditada casa Biosca.

ELS FUNERALS D'EN LLORET

Aquest matí el senyor Puig i Cadafalch ha assistit als funerals que s'han celebrat a l'església de la Casa de la Caritat en sufragi del que va ésser director de l'Escola de Funcionaris de la Mancomunitat don Isidre Lloret.

EL COS PROVINCIAL

Aquesta tarda ha celebrat reunió la Diputació de Barcelona sota la presidència del senyor Vallès i Pujals.

La Universitat

Han estat creades les següents escoles: al barri Golfriu de l'Ajuntament de Palafrugell una escola mixta dirigida per mestressa i escoles unitàries de nois i noies a la població; una escola unitària de nois a l'Ajuntament de Sant Antoni Abad (Balears); una escola mixta dirigida per mestra al barri de Torà de l'Ajuntament de Tos (Lleyda); una escola mixta a Montardit de Bair de l'Ajuntament d'Euri (Lleyda); una escola unitària de nois a Rourell (Tarragona); una escola mixta dirigida per mestressa a Granollers de Rocacorba de l'Ajuntament de Sant Martí de Llémena (Girona).

—El professor Birkner de Múnic ha comunicat al rector els treballs que fa el doctor Albert del Castillo a la col·lecció arqueològica i prehistòrica.

—Les cent pessetes rebudes pel rector són del Col·legi de Farmacèutics de Lleyda i van destinades a l'home-natge Cajal.

Detenció d'un atracador

Al carrer del Migdia el sereno va detenir a Joan Pérez Majas (a) Sevilla, de 22 anys, solter, sense domicili, que estava reclamant pel jutjat per ésser considerat com un dels autors de l'atracament del carrer de Peracamps que realitzaren tres individus fa un parell de mesos, robant els diners que portava un individu.

Les converses de Londres

Sembla que les converses preparatòries de la Conferència de Brussel·les pendran a Londres una concreció immediata. Això no vol dir pas que a Londres resti convingut el programa definitiu de la Conferència. M. Poincaré ha manifestat clarament que no porta a Londres un programa definitiu.

Philippe Millet acaba d'evocar a «L'Europe Nouvelle» les paraules que Benes adreçà a Lord Balfour pel setembre: «El que ara fem per a salvar l'Àustria, podrà servir tal volta, de precedent per al cas de l'Alemanya abans de sis mesos.» Però com reconeix el mateix articulista, el cas de l'Alemanya, enorme Estat de seixanta milions d'habitants, no pot ésser equiparat al cas de la petita Àustria. Hi ha, a més a més, una diferència essencial. Per a salvar l'Àustria els aliats li han condonat els seus deutes de guerra. Amb l'Alemanya la conducta dels aliats no pot ésser idèntica, car, ultra l'aspecte moral de l'obligació que té la república germànica de reparar els danys d'una guerra, de la qual, bàndament per força, s'ha reconegut culpable, existeix l'aspecte material de l'afer de les reparacions, de la solució adequada del qual depen l'economia d'alguna de les potències vencedores. França ha comptat sempre amb l'import de les reparacions per a l'endeutament definitiu de les seves finances.

El problema de les reparacions i dels deutes interaliats ve condicionat, doncs, per la situació financiera de França. Caldria, però, per a resoldre'l amb justícia i amb eficàcia, tenir en compte la necessitat que França sigui compensada pels sacrificis notoris que realitza a favor de la causa col·lectiva dels aliats, i la capacitat de pagament d'Alemanya.

Parlant Mr. Bonar Law, fa pocs dies, a la Cambra dels Comuns, del problema dels treballadors anglesos sense feina, que amb tanta raó preocupa tots els estadistes britànics, va dir que calia tornar a la tradició secular de fer la pau amb els enemics una vegada finalitzada la guerra, amb l'objecte de restaurar l'economia europea. La qüestió no és salvar l'Àustria, ni salvar l'Alemanya, ni salvar la França. La qüestió és salvar l'Europa, restablir la potència productora d'Europa.

Aquesta és realment la solució única. Els afers de les reparacions i dels deutes interaliats no podran ésser resolts definitivament sense aconseguir abans la pacificació espiritual i moral d'Europa. Voler perpetuar en un règim de pau l'esperit agressiu d'un estat de guerra és cosa deplorable, funesta i perniciosa. Si les converses de Londres porten aquesta intima convicció a tots els estadistes aliats, caldrà esperar de la Conferència de Brussel·les una tasca profitosa i pràctica.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Notes del Municipi

LES OBRES DEL METROPOLITA I ELS VEÏNS DE LES RAMBLES

Ha visitat el senyor alcalde una comissió de veïns de les Rambles demanant que les obres a rassa oberta per al Metropolità no comencin, almenys, fins passades les festes de Nadal, per a no dificultar el trànsit per dites vies i no perjudicar llurs interessos, i, demés, que al fer-se les dites obres ho siguin amb les menys molesties possibles per al veïnat, tenint en compte que no privin la viabilitat de les botigues.

DE QUIOSCOS

La Comissió d'Hisenda ha acordat proposar a l'Ajuntament que es procedeixi a la subhasta per a l'arrendament pel termini d'un any, dels quioscos destinats a la venda de periòdics instal·lats a la Rambla de Santa Mònica davant de la plaça del Teatre, i a la Rambla dels Caputxins davant del carrer de la Unió; i que s'elimini del pla general de quioscos la instal·lació a la Rambla de Santa Mònica davant del carrer del mateix nom, i en la conseqüència en terminar el 16 de gener el temps de l'actual concessió, es procedeixi per la secció facultativa corresponent, al seu arrancament.

CONDOL

Per la catàstrofe al Port s'han rebut a l'Alcaldia comunicacions de condol del consolat de Guatemala i Costa Rica a Barcelona, de les Alcaldies i Ajuntaments de Banes, Seu d'Urgell i Banyoles, del Sometent del districte de Cadaqués, del Centre Aragonès de Barcelona, de la Lliga de Defensa Comercial i Industrial i de la Cambra Oficial de la Indústria.

SUBHASTA DE DOS AUTOMOBILS

El pròxim dia 19 se celebraran a les Cases Consistorials les subhastes per a l'alienació de dos automòbils, marques Panhard i Dietrich, procedents d'un comís de consums, evaluats en 1.000 i 1.500 pessetes, respectivament. Els dits actes tindran lloc a les onze i a dos quarts de dotze del dit dia. Els antecedents i dades de les dites subhastes obren al Negociat municipal d'Ingressos.

MOCIONS DE FOMENT

Davant de la Comissió de Foment

han estat formulades les següents mocions:

Del senyor Cararach: perquè es destinin 2.000 pessetes a la col·locació de voreres i rigoles al carrer de Colòmbia, i perquè es formulï un pressupost per a la construcció d'un pont damunt del Torrent de Carbacha que uneixi els dos trajectes del carrer de Marylan; perquè es destinin 2.000 pessetes a la conservació dels aferrats dels carrers del districte IX, altres 2.000 a l'expansió del carrer d'Andreu Molins entre els de Peris Mencheta i Bendimí, i altres 2.000 a l'expansió del carrer de Sant Bernabé entre els de Torrent de Marín i Salzers.

Dels senyors Santamaria, Massot i Escaló: perquè es destinin 2.000 a la col·locació de rigoles i voreres al carrer del Segle XX, altres 2.000 a l'adquisició de grava per a l'arranjament del camí Font Castellana entre la plaça de Sant Lleó i el carrer del Fonografo; perquè es procedeixi a la substitució dels pals per a la llum pública instal·lats al carrer del Clot per braços sortints fixos a les parets de les cases; perquè es destinin 2.000 pessetes a la col·locació de rigoles i voreres als carrers de Sales i Ferrer, i altres 2.000 per igual objecte al carrer de l'Art fins a l'antiga carretera d'Horta.

CONGRES DE PSICOTECNIA DE MILA — CONFERENCIA A L'ESCOLA BAIXERAS

Davant de nombrosa i selecta concurrència, formada principalment per mestres i mestresses oficials i per representants d'institucions de cultura de l'Ajuntament d'aquesta ciutat, el senyor N. Emili Mira, cap del Laboratori Psicomètric de l'Institut d'Orientació Professional, va donar el proposat dissabte, a l'Escola Baixeras, la seva anunciada conferència sobre «Impressions del III Congrés de Psicotècnia, celebrat a Milà donant a conèixer detalladament l'organització del Congrés i les qüestions més importants que s'hi tractaren.

Digué que per haver estat organitzat l'esmentat Congrés d'una fàscia especial i poc coment en aquests actes, es posaren en contacte directe els tècnics de la Psicologia amb altres elements fins avui allunyats d'ells, com són els industrials, els

quats poden assolir bons resultats d'aquesta col·laboració.

Després d'esmentar les Memòries que es presentaren i discutiren en la conferència, passà a tractar de la intervenció en la mateixa de l'Institut d'Orientació Professional, manifestant que tal vegada el principal mòbil d'haver-se presentat, fou per a definir clarament que el problema de l'orientació professional no és exclusivament un problema de psicòlegs.

Digué que entre les dues tendències completament oposades, dels psicòlegs, els teoritzants i els experimentadors, el nostre Institut representa el pas o pont entre les dues doctrines, donat el seu funcionament d'orientació.

Parlà de les diverses seccions econòmica, social, pedagògica, mèdica, psicològica i tècnica, en què es dividiren les conferències successives, l'organització de les quals s'cordà, a proposta de l'Institut d'Orientació Professional, de Barcelona.

Explicà la intervenció en el Congrés de l'Institut d'Orientació Professional, intervenció que mereix el més falaguer èxit. Es presentaren resultats assolits per mitjà dels qüestionaris formulats per l'esmentada Institució i tramesos a les famílies i patrons dels aprendents orientats i el sens fi de respostes aconseguides que comprovaren l'èxit del Consell d'Orientació.

Donà coneixement també d'altra classe de qüestionaris que està preparant l'Institut per a la selecció dels estudiants en ingressar a la Universitat, qual gestió ve fent-se ja en algunes Universitats americanes.

Acabà el doctor Mira la seva interessantíssima dissertació, ramant que rellevants personalitats del Magisteri italià i dels centres de cultura superior, restaren admirats dels resultats que obté l'Institut d'Orientació Professional, i que és evident la creació a Itàlia i altres indrets, d'institucions anàlogues a l'esmentada, a la qual s'han demanat algunes dades. El conferenciant se'n congratulà perquè posa en evidència la importància i eficàcia de la tasca que realitza el Institut d'Orientació Professional, de Barcelona.

MILLORES ALS DISTRICTES I I X

La Comissió d'Exempla ha aprovat les següents mocions de clavegueres i empedrats, que són d'immèdiata solució: Una, interessant la construcció del restant de claveguera del carrer de Curridors, en una llargada de 200 metres; que es procedeixi a l'empedrat en la mateixa quantitat fins al carrer del Gai Saber, urbanitzant-se aquest darrer, i perquè s'urbanitzi el carrer de la Junquera, construint-se claveguera en 190 metres, i 212 metres d'empedrat, i perquè sien instal·lats quatre llums al carrer de Bach de Roda, i es construeixin 75 metres de claveguera i d'empedrat.

De Societat

La Muller del nostre amic En Josep Torra Hubert ha donat a l'um un noi.

Amb motiu de l'estrena de «La Dame de Pique» i primera representació de «La Favorita» cantada per l'Hipòlit Lázaro el teatre del Liceu ha tingut unes vetllades brillantíssimes.

La concurrència que ha assistit a les dites funcions fou nombrosíssima i electa, ocupant totes les il·lotges i localitats. Entre ella recordem als marquesos d'Allella, de Cabanes, de Monsolís, de l'Amparo; els arxibidus d'Àustria; comtes de Caralt, de Santa Maria de Sans, de Caldes de Montbui i de Sant Jordi; duquesa de Santangel; senyors d'Arolas, Alvarez Vega, Carreras Coronas, Frabra, Pi cavea, Llorach Ferrater, Llorach Mercader i germana Isabel, Borrás Cuadras, Bernat, Tey, Ferrer Güell, Sanllehy Bosch i Labrás, Rocamora de Vidal Sala, Maristany, Folch de Girona, de Pedro de Sicart, Sans i Buigas, Ardanaz, Fabregas, Ribas de Ros, Iyerna, Fradera de Vila, Castells de Coll, de la Cruz, Nebot, Vidal i Guardiola, de Martí, Esteve, de Massot, Boada, Garriga Nogués, Forrer-Vidal, Bertrand, Olano, de Soldevilla, Torres de Mestres, Canellas, Trinxet, Casas-Abarca, Puig, Delàs, Villalonga, Manent, Sales, Rivera, Carvajal, Planas, Casas de Lligé, Lligé de Rovira, Inglada, Cuffer, Martí-Beya, Cantarell, Subirana, Llopis de Pedro, Fages, Larrarte, Fernández Argüelles, Rocafort, Deligean, Miralles, González Andia, Martí Garcés, MIMilet, Bastinos, Travé, Rovira, Giralt, Planas,

Mossén Baldiri Rexach

Aquests dies s'ha divulgat la nova que diverses entitats culturals de les terres de parla catalana es proposen honorar la memòria de mossén Rexach, rector que fou del poble de Sant Martí d'Ollers, del Bisbat de Girona i autor del remarcable llibre escrit en català «Instruccions per l'Ensenyança de Minyons», adoptat fins ben entrat el segle XIX en moltes Escoles de Catalunya.

L'avençosa d'iniciar-se la preparació d'aquest merescut homenatge sembla ocasió oportuna per donar a conèixer als amics rexachells que ja són legió a Catalunya i fora d'ella, dues noves que poden contribuir a completar els estudis iniciats a casa nostra d'uns quants anys ençà, per tal de revelar la vida de mossén Baldiri Rexach i escatir la valor de l'obra per ell realitzada, especialment com a mestre de minyons.

A part del notable mestre català Rius i Borrell, que per primer cop estudià seriosament l'obra de mossén Rexach, l'any 1886, el publicista que més recentment s'ha ocupat d'estudiar la personalitat de l'autor del llibre «Instruccions per l'Ensenyança de Minyons», amb major aplec de documentació, ha estat En Llorenç Jau, mestre públic de Barcelona que, sobre aquest tema, donà una remarcable conferència a l'Escola d'Estiu de l'any 1905, aplegant i publicant més tard l'essencial d'ella, en el número d'«El Clamor del Magisteri», corresponent al dia 24 d'agost del mateix any, en la Secció denominada «Calendari Pedagògic». Degut a les recerques que feu el mestre Jau en els llocs on nasqué, estudià i morí mossén Rexach, sabem certament que va néixer a Bell-lloc en 1703, que estudià al Seminari de Girona i que morí a Sant Martí d'Ollers el 15 de febrer de 1781, havent estat rector d'aquest lloc per espai de cinquanta anys.

Tothom que ha parlat de mossén Rexach i de la seva obra han fet una mateixa suposició: que mossén Rexach practicava ell mateix l'ensenyament dels minyons i que una gran part de la valor positiva del seu llibre era fruit d'una pròpia experiència pedagògica. Per quelcom del que deixa indicat mossén Rexach en diversos passatges del seu llibre, s'entreu clarament que exercia l'ensenyança d'infants en la seva humil casa rectoral de Sant Martí d'Ollers. Així, per exemple, en la pàgina 24 de la primera edició del llibre «Instruccions per l'Ensenyança de Minyons», diu el següent: «He re-

solt, per compliment de la meua obligació, compondre la present obra per a la instrucció dels minyons de la meua parroquia i donar-la al públic perquè així pugui ésser útil a tots els del Bisbat i de tota la província.» A la pàgina 55, parlant de metodologies, hi afegeix: «Aqueixos són els mitjans que he discorregut, i que l'experiència m'ha mostrat, com a més a propòsit per a suavitzar i fer delectós l'estudi de la Llengua Llatina.» Però el document que sembla comprovar que mossén Rexach feia de mestre d'estudi en el local de la rectoria de Sant Martí d'Ollers, és el que transcriuré més avall i que apareix en el «Llibre de diferents notes del que ha passat en aquesta Rectoria, compost per Baldiri Rexach, rector d'Ollers», manuscrit que existeix a l'Arxiu de la dita parroquia, i que he tingut ocasió de fullejar, en ocasió d'una recerca feta en aquella rectoria. Diu així el document esmentat: «Y en lo any de 1770 comensí de fer las paret del fonament del cuarto de tramontana y badiu que está contiguo ab lo pou y trau porta a la sala de la Rectoria. Aquest quarto encara que petit és molt útil perquè el Rector puga estudiar i escriure en lo estiu sense ser molestat de les mosques. Y lo badiu o celobert es útil... per estar allí lo Rector y minyons de estudi per estar frescos y no ser molestats de mosques ni del sol ni dels vents de mitjorn ni de ponent.»

Tampoc els que han realitzat estudis sobre la personalitat de Mossén Baldiri Rexach havien pogut precisar la data justa de la publicació per primera vegada del llibre «Instruccions per l'Ensenyança de Minyons». Cap de les edicions per ells consultades portava data, però avui podem precisar-la, car en mig d'un aplec de llibres d'una antiga casa de pàges de Vilademi, poblet situat a curta distància de Sant Martí d'Ollers, he trobat un ben conservat exemplar de l'esmentat llibre, que porta com a peu d'impremta, que fou imprès a Girona l'any 1749, per Antoni Oliva, estamper i llibreter del carrer de les Ballesteries. Les llicències i autoritzacions per la publicació d'aquest llibre estan datades en dies dels mesos d'octubre i novembre de l'any 1748, i tot fa creure, per tant, no coneixent-se cap altra edició que porti data d'impressió, que per primera vegada aparegué el llibre de mossén Rexach, «Instruccions per l'Ensenyança de Minyons», l'any 1749.

MANUEL AINAUD

Novellas, Carbó, Trullas, Bordas, Masó, Echavarrí, Reinoso, Artigas, Solval, Martí, Baixeras, Robert, etc., etc.

En la present setmana té l'empresa preparada la represa de «Marina», «Carme» i «Hugonots», cantades pel tenor català que, sens dubte, proporcionarà uns plens al teatre de l'òpera.

FIVE

Una banda d'estafadors?

UNA SENYORA FRANCESA ESTAFADA — DIVERSOS DETINGUTS

Avui la policia ha facilitat una nota dient que fa alguns dies Genoveva Plasse, domiciliada a París, va tenir una entrevista amb uns individus a l'Hotel del Comerç del carrer de Zurbarano d'aquesta ciutat.

Aquesta senyora va fer remesa de 17.000 francs a canvi d'un xec contra el Banc de Lió per valor de 75.000 francs el qual resultà ésser fals.

Assabentada la policia d'aquesta estafa ha detingut a Pere Roch Pla (a) Senrallonga, intèrpret de l'Hotel; a Joan Riera, Lluís Olmos, Josep Puig i Puig, i a l'amo de l'Hotel, com a complicats en el fet.

S'ha retirat al Roch la llicència d'intèrpret.

Avui que la nova ve confirmada per les detencions esmentades, reproduïm la nota d'un diari francès explicant el mateix fet i que fou publicada ja fa alguns dies:

«Les estafades al tresor espanyol continuen. Es un nobel procediment que no està encara suficientment ventilat puix continua fent enganys. Aquests darrers temps han estat dirigits moltes lletres a persones preses a l'atzar, oferint-les-hi a l'hoi confidencial i personal entrar en combinacions miste-

rioses i productives. Aquestes lletres incloïen enen autografiades, ço que hauria estat suficient per a posar en desconfiança els que rebien la correspondència.

Una d'aquestes lletres, procedent d'Espanya, fou remesa fa poc a Mme. Genoveva Plasse, carrer de Montholon, 4, detingut a la presó de Barcelona un tal Robert de Silva sol·licitava una quantitat de diner per a pagar les despeses de retenció dels seus equipatges. A canvi d'això obtindria una grossa remuneració, car un dels farcells contenia més de 500.000 francs.

Mme. Plasse, que havia conegut anys enrera un tal Robert de Silvestre, decidí treure'l de la situació i marxà cap a Barcelona. En un hotel trobà dos amics del detingut i els feu remesa de 5.000 francs. A canvi d'aquesta quantitat ella va rebre un xec de 5.000 francs, però se li feu remarcar que per raó del canvi 5.000 francs no eren suficients per a pagar i que per tant, havia de fer remesa d'altres 12.000 francs. No portant aquesta quantitat, Mme. Plasse retornà a París i la remeté a una dona que l'esperava a un hotel del «quai d'Orsay».

Alguns dies després Mme. Plasse demanava a la seva mare que anés a Lió a cobrar el xec pagador a la sucursal del Banc de França.

En intentar cobrar-lo li fou dit que el xec era fals. Després de procedir-se a una enquesta s'ha demostrat que Mme. Plasse havia estat víctima de la famosa banda d'estafadors espanyols.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma i a l'um

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

La proposició d'En Cambó

Madrid, 5, 2 tarda.
La proposició que signa en primer terme el senyor Cambó diu textualment:

Al Congrés

Els diputats qui consignen, d'acord amb el que es disposa en l'article 211 del Reglament del Congrés i perquè s'hi doni la tramitació prevista en el Títol XIX, presenten la següent.

PROPOSICIÓN

Nomenada una Comissió de senyors diputats per a estudiar l'expedient instruit a fi de depurar les responsabilitats que puguin derivar-se dels fets esdevinguts a la Comandancia de Melilla els mesos de juliol i agost de 1921, s'ha donat el cas que, per escassíssima majoria, es dictaminés en el sentit de la irresponsabilitat ministerial, mentre que per un gran nombre de vocals de la Comissió es formulen i articulen vuit càrrecs greus i concrets contra el Govern que ocupava el poder, i, molt especialment, contra qui presidia aquell Govern i contra els titulars de les càrteres d'Estat i Guerra.

Els diputats qui sotserien entenen que, quan es produeixen fets com els que es detallen en l'expedient instruit pel general Picasso, s'ha de creure, mentre no es provi el contrari, que atany greu responsabilitat al Govern que ocupava el poder abans i mentre aquells successos s'esdevingueren i que, en aquests casos, si no existís en el Congrés opinió unànime, o gairebé unànime, que cap responsabilitat no atany a aquell Govern o a aquells ministres, el Congrés ha d'exercir la facultat que la Constitució li concedeix de formular l'oportuna acusació perquè el Senat constituït en Alt Tribunal, dicti condemna, si la creu merescuda, o declari la irresponsabilitat dels ministres si creu que això procedeix.

Es per això que els diputats que sotserien proposen al Congrés que se serveixi acordar, prenent abans en consideració aquesta proposició:

Que el Congrés en exercici de la facultat que li concedeix l'article 45 de la Constitució, acusa i avui el Senat els Excmos. Srs. don Manuel Alendalazar, vescomte d'Eza i marqués de Lama, president del Consell el primer i ministres de la Guerra i d'Estat els dos últims en el Govern que ocupava el poder quan es produïren els successos que s'exposen en l'expedient instruit pel general Picasso perquè es depurin les responsabilitats que els atanyen en els vuit càrrecs que es concreten i formulen en el vot particular que sotserien en primer terme el senyor Alvarado, donant per estesa l'acusació a tots els restants ministres que formaven el Govern per al cas que, en tramitar-se el sumari d'acord amb el procediment establert en la llei de 11 de maig de 1849, entengués que s'han d'estendre a tot el ministeri, per actes o bé omissions col·lectives del Govern, les responsabilitats que en es preclari vot particular s'enumeren.

Palau del Congrés, primer de desembre de 1922.

Signen Francesc d'A. Cambó i altres sis diputats nacionalistes.

DIRECTOR DE COMUNICACIONS

El ministre de la Governació ha manifestat avui que havia sotmès a la signatura del Rei un decret nomenant director general de Comunicacions l'enginyer de Mines, En Lluís de la Peña.

EL REGIMENT DE LA CORONA

El Rei marxarà probablement el dimarts a Almeria, acompanyat del president del Consell de ministres, per a imposar la Medalla Militar al Regiment de la Corona, que tant es distingí a l'Àfrica.

LA «GAZETA»

La «Gazeta» publica: Reial Decret de Gràcia i Justícia, prorrogant fins al dia 31 de desembre de 1923, el relatiu a contracte d'arrendament de finques urbanes i lloguers de les mateixes.

Reial Decret de Finances, dictant

regles referents als jaciments de petroli i substàncies anàlogues.

Reial Ordre del ministeri de Foment, disposant que mentre persisteixi la malaltia de la glosopeda a Holanda, quedi prohibida la importació al territori espanyol i de bestiar vacum, bovi, capriu i porquí, i de llurs carns, pells en brut i llanes sense rentar, procedents de l'esmentat país.

Del Tribunal Suprem. — Circular relativa als plecs que tracten sobre grandeses i títols nobiliaris.

NOMENAMENT

Madrid, 5, 4'15 tarda.
Ha estat nomenat vocal de la Comissió Protectora de la Producció nacional, don Josep Caralt, en la vacant de don Lluís Sedó.

DESPTX AMB EL REI

Amb el Rei han despatxat aquest matí el president del Consell i el ministre de la Governació.

LA CONFERENCIA DEL TREBALL

El sots-secretari del Treball ha donat compte al monarca dels treballs realitzats per la delegació espanyola a la Conferència Internacional del Treball.

CONFERENCIA

Aquest matí, l'ex-ministre de Foment, don Rafael Gasset, ha conferenciat extensament amb el marqués de Alhucema, al domicili d'aquest.

VISITA

Al seu despatx del ministeri de la Guerra, ha visitat el president del Consell el tinent coronel de Regulars de Larraix, senyor González Carasco.

L'ORDENACIÓ FERROVIÀRIA

Explicant la dimissió del senyor Argüelles, diu «El Debate»:

La veritat és que el senyor Argüelles sentia sincers desigs de descansar dels seus treballs ministerials; però ha influït més que això en la seva sortida, el fet que havia declarat públicament, amb el propòsit de complir-lo, que no modificaria en res essencial el projecte d'ordenació ferroviària que presentà a les Corts el senyor Maura i el cap del Govern considerava que aquest projecte, tal com està, toparia amb grans dificultats parlamentàries.

TIROTEIG

Aquesta matinalada s'han sentit més de trenta disparats prop de la Plaça d'Orient.

L'oficialitat de guàrdia al regí al·lucinat, amb forces, sortí per aquells voltants per a investigar l'origen de les detonacions, sense que aconseguís esbrinar res.

Extranya molt als oficials que formaven la guàrdia el nombre de disparats fets, que allunyava la suposició que a l'estació anomenada de «Las Pulgas» els escopeters al servei de la companyia, tractessin d'espantar els lladregots amb tant foc.

Tampoc pogueren esbrinar res els amos dels restaurants de la Bombilla als quals demanaren notícies.

ELS CARRILERS CATALANS

Es troba a Madrid una comissió del Sindicat lliure de ferroviaris de la Xarxa Catalana que ve a gestionar prop de la companyia la concessió d'algunes millores que fa temps tenen sol·licitades els obrers, tals com la incorporació al salari dels plusos i l'obtenció de quinze dies de permís a l'any per als que treballen als tallers.

També preia la dita representació que sigui abonat al personal algunes importants sumes que se'ls deuen per hores extraordinàries de treball.

LA JORNADA POLITICA

Madrid, 5, 5'15 tarda.
La jornada política comença en forma poc tranquil·litzadora per al senyor Sánchez Guerra.

El discurs que ha pronunciat al Senat, és igual al que ha pronunciat al Congrés.

Al Senat, després del discurs del president del Consell, s'ha tramitat un nou incident promogut pels mauristes perquè es retardi la discussió del suplicatori Berenguer, amb el pretext que ha dimisit el president de la comissió.

El marqués d'Alhucemas s'oposa a l'ajornament.

CONGRES

Madrid, 5, 5'15 tarda.
Sobre la sessió a les quatre, sota la presidència del marqués d'Arriluce de Ibarra.

Escons i tribunes completament plens.

Els nous ministres pugen a saludar el president i després prenen seient al banc blau amb els restants membres del Govern.

S'aprova l'acta de l'anterior.

El senyor SANCHEZ GUERA fa ús de la paraula per a explicar la crisi. Diu que això no és tasca difícil perquè els successos que la determinen s'han desenrotllat a la vista de tots.

Jo—afegix—us he ofert que tota la meua vida ministerial es desenrotllaria al Parlament i en aquesta ocasió he complert la meua paraula.

L'acusació pronunciada contra el Govern de juliol de 1921, determinà als senyors Ordoñez i Fernández Prada a presentar la dimissió. En el Congrés del dissabte s'ells indica que sentaven un procediment poc convenient, però no s'els disuadi. La situació es complicà amb la dimissió del senyor Bugallal, per raons anàlogues, i per això vaig pensar que no bastava amb substituir els dos ministres dimissionaris i vaig presentar a S. M. la crisi de tot el Govern.

S. M. em ratifica la seva confiança. Raons elevades m'impulsaven a seguir, puix entenc que assumptes que han estat plantejats al Parlament, davant del Parlament han de desenrotllar-se.

No volia que tingués efectivitat aque llançament del senyor Besteiro de què es cercava una crisi per arribar a una fugida de comptes. Res d'això; el Parlament ha de resoldre aquesta qüestió, recollint els anhels de l'opinió.

La crisi jo no l'he buscada i per això estic decidit a seguir en aquest lloc, amb la confiança de S. M. i del Parlament.

El senyor Montejó, a part del seu cansament per la tasca realitzada, entengué que el seu doble caràcter de ministre i de catedràtic li causava una difícil situació i per això dimiti.

Elogia al senyor Argüelles, que també estava cansat i desitjava descansar.

Delica després elogis als nous ministres, i diu que tots estan disposats a continuar les tasques que estaven empreses.

No creu haver resolt res amb aquesta crisi; sap bé la gravetat dels moments que estem vivint i la importància dels debats que ambdues Cambres mantenen; per això ve a elles perquè elles sien les que resolguin els afers pendents.

Si volsaltres — diu — creieu que pòdeu resoldre'ls amb avantatge, teniu l'obligació de foragitar-me d'aquí, i si no, deixeu que el Parlament faci la seva tasca.

Si teniu força per a matar-me, maten-me aviat, que ja digné el gran Tomayo que és senyal de pietat el matar aviat.

(Bé a la majoria.)

El senyor BESTEIRO recapta damunt seu la responsabilitat de les paraules que va a pronunciar ara. No té intenció d'afèblir la situació política d'aquest Govern, puix creu que ha de seguir en son lloc fins que se substanciï el problema de les responsabilitats.

No s'explica la crisi, actual perquè dos ministres apareixen encartats, ni per la dimissió del president de la Cambra. La crisi l'ha produïda el discurs de l'altra tarda, del senyor Maura, que ha plantejat una qüestió de procediment i per la intervenció del senyor Cambó, tornant a passar-se, com ha bon moro, amic dels seus companys, en el moment crític. (Rialles i rumors.)

Els que abans negaven l'existència de les responsabilitats, avui arboren la bandera de les responsabilitats per a posar-la al davant del Govern.

La significació i dona a aqueix Govern la presència en ell del germà del senyor Cierva.

Cal tenir en compte que un maurista, a l'altra Cambra, ha presentat una proposició que no hi ha lloc a deliberar en el suplicatori del general Berenguer. Aquesta proposició és inadmissible. (Rumors.)

El PRESIDENT. — Ja n'hi ha prou amb això; no agueix tractant d'un assumpte que està pendent en l'altra Cambra.

El senyor BESTEIRO. — En efecte: ja n'hi ha prou amb el que s'ha dit. Amb després del discurs del senyor Besteiro, aquest ha necessitat l'existència de l'expedient Picasso i la petició del suplicatori per a processar el general Berenguer, per a tractar d'exigir res-

pensabilitats. Tot gira entorn d'això, puix el que es vol substraure del Suprem de Guerra, és la qüestió Berenguer per a arribar a una impunitat. Nosaltres a això no ens hi prestem.

No podem impedir que es llegixi la proposició del senyor Cambó, però és necessari que sapiga el país el que significa.

El Suprem de Guerra i Marina pot reclamar amb el Codi a la mà delictes anexas i tot es reduiria a concedir suplicatori per a processar a senyors i diputats que han tingut càrrec de ministre.

Però això no es pot fer sense sotmetre el país a una greu pertorbació.

Recentment, al Senat, s'ha iniciat una campanya de desprestigi contra el Congrés, i quan el país demana responsabilitats, el Parlament embrolla la qüestió i estén ombres damunt d'ella, i amb això s'acaba de desprestigiar el Parlament.

Aquí es vol falsejar les idees i confondre els esperits. Entrem al regne de les ombres i el que es pugui tramitar en una discussió serena a la llum del dia, es tramitarà amb la fosca que dir que no tenim responsabilitat. Si això esdevé, nosaltres hem tat, i tota la que hi hagi caurà damunt del Govern.

El senyor SANCHEZ GUERA li contesta i diu que el senyor Besteiro no ha comprès la seva sinceritat.

No recollirà totes les manifestacions d'aquest, que té el seu lloc en un altre debat.

S'extranya de què es parli d'ombres i tenebres davant de la rapidesa de la solució de la crisi per a estar aquí el més aviat possible, sense aprofitar dies ni apel·lar a maniobres.

No he dit que viuré i moriré en el Parlament?

Es cert que vaig tenir tots els respectes al senyor Maura, però no vaig subscriure totes les seves paraules. Jo vaig subscriure la doctrina de què havent-hi delictes s'havia de seguir el procediment exposat pel senyor Maura. Es cert que està en el Diari de Sessions per això ho discutirem al seu temps.

Les persones que han dimisit, van veure l'última tarda formular una acusació concreta, i encara que tenen la consciència tranquil·la una raó de delicadesa els va obligar a dimidir; però insisteix en que no és aquest el moment d'enfonsar l'assumpte.

El senyor BASTEIRO rectifica i diu que no hi ha prou amb que el Govern assisteixi al Parlament sinó que hi ha que jutjar els seus actes.

Com no l'ha de sorprendre que després de rebutjar S. S. tota responsabilitat, s'acsequi a subscriure el discurs del senyor Maura?

BARCELONA

Enterrament

Ha mort a aquesta ciutat En Toment de Castelló de la Plana, que mas Calatayud, regidor de l'Ajuntament, va venir per a sotmetre's a una operació quirúrgica.

Per assistir a l'enterrament, efectuat aquesta tarda, ha tingut una representació de l'Ajuntament d'aquella ciutat composta dels senyors Manuel Vlaroz, Josep Pascual i Vicens Pilar.

Pe disposició de l'alcalde han assistit a l'enterrament una representació de l'Ajuntament, porters de vara i una parella de guàrdia muntada vestida de gala.

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

Barcelona, 5 desembre.

4 per 100 interior, comptat	70'30
» fimes	00'00
» fi pròxim	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)	94'75
Banc d'Espanya	583'00
Arrendatària de Tabacs	236'00
at. Gral. Sucr. Obligacions	000'00
» » Ac. preferides	66'50
» » ordinàries	32'50
Francs	45'90
Lliures	29'38
Banc Espanyol Rio Plata	232'00
Cèdules Hipotecàries	100'50

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda russa 5 per 100	020'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	507'00
Renda francesa 3 per 100	59'15
Accions Rio Tinto	1.898

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	126'00 percent
Isabel	129'50 » »
Unes i mitges unes	125'50 » »
Quart d'unca	125'50 » »
1/16 d'unca	125'50 » »
Francs	125'50 » »
Dòlars	6'50 » »
Lliures	31'50 » »

Barcelona, 5 desembre.

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SULER I TORRA GERMANS, Rambla dels Estats, 13, i Bonsucess, 1.

PREUS DE COMPRA:

Bitllets: Francescos, 45'00

» Anglesos, 29'25
» Italians, 32'00
» Belgues, 41'40
» Suïssos, 122'20
» Portuguesos, 0'25
» Alemanys, 0'11
» Austriacs, 0'015
» Holandesos, 2'45
» Russos, 0'00
» Grecs, 00'00
» Suecs, 1'65
» Noruegs, 1'09
» Dinamarques, 1'20
» Romania, 4' »
» Turquia, 00'00
» Estats Units, 6'42
» Canadà, 6'15
» Argentins, 2'29
» Uruguais, 5'00
» Xilens, 0'70
» Brasilers, 0'30
» Bolivians, 1'35
» Peruanos, 20'00
» Paraguais, 0'10
» Venezuelans, 00'00
» Japonesos, 2'80
» Algerins, 44'00
» Egipte, 29'20
» Filipines, 2'85

Gèneres de punt

en immillorables condicions de preu i qualitat

	Ptes.
Camisetes franel·la senyor	3'85
Jerseis llana coll d'oca o corbata, per a senyor	6'75
Boines llana, mari i negre, per a senyor	1'95
Toreres jumel per a senyora	2'20
Refajos jumel per a senyora	4'75
Echarpes llana	11'50

Preus especials a revenedors

CASA VILARDELL

FABRICA de GENERES de PUNT

Hospital, 36 i 38. - Sucursals Comte Asalto, 8; Carme, 73 Riera Baixa, 28. Magatzem: Barba, 16 bis.

Es requísit indispensable que les notes que ens siguin trametes per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

LES TERRES CATALANES

VALENCIA

Important assemblea pro nostra Fira-Mostruari. — Miting valencianista a Burjassot. — La «Biblioteca Roselló»

Sota la presidència del batlle, i al saló Consistorial del nostre Ajuntament, se celebra el dijous últim la primera assemblea d'aportacionistes d'aquesta Fira-Mostruari. La mesa es téva constituïda, a més a més, pel delegat regi En Vicens Lassalet i el president del Comitè executiu En Josep Grollo. La concurrència fou nombrosa, assistint-hi representants de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació; la Cambra Oficial Agrícola; Unió Gremial, el Foment Industrial i Comercial; la Federació Patronal l'Ateneu Mercantil i molts industrials, comerciants i banquers, així com una nombrosa representació de la nostra Escola Professional de Comerç.

Oberta la sessió pel nostre batlle, i després de donar les gràcies als assembleistes per la seva assistència, concedí la paraula al president del Comitè executiu.

El senyor Grollo pronuncià un eloqüent discurs, en el qual feu història primerament de la tasca portada a terme per la Unió Gremial, des de que inicià la nostra Fira-Mostruari, remarcant el calvari sofert, si bé l'últim més fàcilment ha vingut després a premiar tota els afanyos, ja que avui es troba en una època de plena maduresa.

Significa la gratitud que la institució deu a l'Estat per haver-la subvencionat fins ara amb un milió de pessetes, encara que espera que endavant l'ajuda serà més gran, fent extensiu, demés, aquest reconeixement al nostre Municipi, per quant en sos pressupostos no sols consignà una quantiosa suma, com a subvenció a la Fira, sinó que encara cedí a la mateixa en ocasió oportuna un solar valuat en més de 500.000 pessetes per a sa perpetua instal·lació. Així mateix es manifestà reconegut a la representació parlamentària de València, a l'excel·lentíssim comte d'Altea, actual sots-secretari del ministeri del Treball, i a tots els altres homes públics per tot el que s'eren en benefici de l'entitat en exercicis anteriors.

Per últim, assenyala l'ajut que han prestat les forces vives de València a la Fira-Mostruari, i s'oferí per a donar les explicacions que es creguessin necessàries, desitjant al nou organisme rector-Consell d'Administració l'èxit esclatant en les seves actuacions.

Una forta ovació fou el digne coronament a l'excel·lent tasca del senyor Grollo, i seguidament el regidor del nostre Ajuntament i delegat en el Comitè En Francesc Català, analitzà la tasca realitzada per aquell, que es féu creditora a un expressiu vot de gràcies, el que fou acordat en mig d'una sorollosa ovació.

Per secretaria es donà lectura als comptes del gastat fins a la data i dels pressupostos per al proper exercici mereixent tot això unànime aprovació. S'aprovà també una addició al Reglament en el sentit que puguin formar part del Comitè els tècnics, demés dels professionals en el comerç i en la indústria.

I tot seguit es proclamaren els senyors que constituïran el nou Consell d'Administració, tots pertanyents a les nostres entitats econòmiques.

Després, en procedir-se a elegir els set aportacionistes que havien de completar l'esmentat Consell d'Administració, el president de la Unió Gremial proposà a l'assemblea que, com a tribut als mèrits del senyor Grollo, en qui segurament recauria el càrrec del recent organisme per haver-ho estat de l'anterior Comitè executiu, el seu nomenament fora, per a rodejar-lo dels més grans prestigis, no sols pel vot de l'assemblea, sinó amb el beneplacit de totes les representacions d'entitats, la qual cosa s'acordà per aclamació general.

Altra vegada tornà a parlar el president de la Unió Gremial, el qual féu cordialment els senyors que des d'aquest moment constituïxen el nou organisme, encoratjant-los perquè aviat comencin la seva actuació, per a que el resultat aprofitat al temps que resta fins el proper maig, manera de que la nostra Fira-Mostruari vinent se celebri amb tot l'esplendor possible.

Com a nota simpàtica d'aquesta assemblea remanquem que foren molts

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

MORT DEL VICARI CAPITULAR

Ahir matí va finir sobtadament, al seu domicili, el canonge il·lustre doctor En Josep Matas i Vallmajor, vicari capítular d'aquesta diòcesi.

La nova de la seva mort s'escaupà ràpidament, i produí una impressió de gran condolència entre les moltes relacions que el doctor Matas tenia.

Era fill de Girona, i procedia d'una família molt coneguda.

Pel seu bon tracte i excel·lents condicions personals era molt ben volgut de tothom.

Era advocat i cancellari de la Cúria eclesiàstica d'aquest bisbat. Havia estat secretari de visites del Bisbe doctor Sivilla, del qual va ésser, més tard, vicari general, i després, quan la seu esdevingué vacant, fou nomenat vicari capítular de la diòcesi.

Quan l'illustre doctor Mas va morir, el Metropolità designà, «jure devoluto», el doctor Matas per al càrrec de vicari capítular.

Avui, a la tarda, s'ha fet l'enterrament del seu cadàver. L'han presidit totes les autoritats i nombrosa clerecia.

Anava a l'acompanyament una gran gentada, testimoniant l'estima que sentia vers el finat.

Ahir va reunir-se el capítol d'aquesta Seu, i, rera una breu deliberació, designà per al càrrec de governador eclesiàstic de la diòcesi, fins a l'elecció definitiva del capítular, el canonge doctoral doctor Morera.

DE FUTBOL

Partits de campionats de futbol jugats ahir:

U. D. G., 2; Portbou, 1.
Figueras, 3; Parlaingell, 1.
Sant Feliu, 3; Blanes, 2.

ALTRES NOVES

—Ha mort, a Lloret de Mar, l'agent de negocis d'aquesta ciutat En Narcís Bellolà.

—A la masia «Xalú», del terme de Breda, propietat de Josep Molins, s'hi ha calat foc una hora que estava deshabitada.

S'han trobat moltes taques de petroli, i això fa suposar que l'incendi ha estat intencional.

—L'alcalde doctor Coll ha rebut del de Barcelona, senyor marquès d'Alélla, un expressiu telegrama regradant el testimoni de condolència tramès per l'Ajuntament de Girona amb motiu de la catàstrofe esdevinguda darrerament al port de Barcelona.

els senyors que s'apressuraren a donar-se d'alta com a socis aportacionistes, suscrivint-se a llurs respectius butlletins.

El divendres últim donaren un miting a la Joventut Republicana de Burjassot els actius propagandistes Roger Botí i Adolf Pizcueta, aquest president de la Joventut valencianista.

Feta la presentació dels oradors pel president d'aquella entitat, senyor Guinera, els senyors Botí i Pizcueta pronunciaren vibrants parlaments patriòtics, posant de relleu el desgavell de l'actual moment polític espanyol, i constatant que sols trobaria endegament al camp de les reivindicacions nacionalistes.

La nombrosa concurrència aplaudí força a ambdós oradors.

Una colla de distingits valencianistes ha començat a publicar, gràcies al seu generós desinterès, una biblioteca ronegament valencianista sota l'apel·latiu de Rosella, els volums de la qual en bona part constituïran una antologia dels nostres clàssics.

El primer que acaba de veure la llum, el formen les novel·les ovidianes de Roig de Corella «Lo jardí d'Amor» i «L'història d'Icò i Leandre», portant al front una breu notícia biogràfica de l'autor.

Impress elegantment, fins les seves cobertes palesen el pulcre tipograt del llibre puix estan ornamentades per una inspirada fantasia al voltant de les roselles del pintor valencià En Lluís Dubon.

E. M. F.

València, 2 de desembre de 1932.

PERPINYA

El Carnaval de 1933. — El Comitè de Festes ha reglamentat com seguirà el programa del Carnaval XXIV, que representarà, segons els acords presos a la darrera sessió, «El Rei dels Hortolans, contemplat de la falda del Canigó la rica plana rossellonesa».

Dissabte, 13 de gener de 1933: A les 20'30: Arribada solenne de S. M. Carnaval XXIV. Retreta amb aïxes. Concert per la música de la ciutat.

Diumenge, 14 de gener, a les 14: Festa popular. A les 20, Corso policrom als Platans.

Dijous, 18 de gener: A les 20'30, Corso. A les 22'30, inauguració de la sala de festes del Comitè.

Dissabte, 20 de gener: A les 21, ball de Caritat (per convit particular).

Diumenge, 21 de gener: A les 14, festa catalana als Platans. A les 17, ball de caritat (sala de festes). A les 20'30, Corso als Platans. A les 22'30, gran ball de disfresses (sala de festes).

Dijous, 25 de gener: A les 11, ball de família (convit particular). A les 20'30, Corso als Platans.

Dissabte, 27 de gener: A les 20'30, gran ball de gala a la sala de festes.

Diumenge, 28 de gener: A les 14'30, kermesse de caritat als Platans. A les 17, ball a la sala de festes. A les 20'30, Corso. A les 22'30, ball de disfresses.

Dijous, 1 de febrer: A les 17, ball de família.

Dissabte, 3 de febrer: A les 20'30, torn de vila. A les 21, ball de disfresses.

Diumenge, 4 de febrer: A les 14, batalla de flors als Platans. Nombrosos premis. A les 20'30, gran festa de nit. A les 17 i a les 22, ball.

Dijous, 8 de febrer: A les 14, pasxada del Bou Gras. A les 17, ball de família. A les 22, gran ball del Dijous Gras, al Teatre Municipal.

Dissabte, 10 de febrer: A les 11, gran ball d'infants. A les 20, Corso. A les 22, gran ball.

Diumenge, 11 de febrer: A les 14, Gymkana-automòbil. A les 17, ball. A les 20, Corso. A les 22, primer gran ball de disfresses al teatre.

Dimarts, 13 de febrer: A les 14, festa florida als Platans. A les 17, ball. A les 20, Corso. A les 22'30, segon gran ball de disfresses al teatre.

Dimarts de Cendra, 14 de febrer: A les 14, Malloles. Gran batalla tradicional de confits pels carrers de la ciutat. A les 15, ball. A les 20, darrer Corso. A les 22, incineració de S. M. Carnaval XXIV. A les 22'30, gran ball de gràcies a la sala de festes.

Balls. — Enguany la sala de festes del Comitè serà disposada amb rica decoració al Teatre de les Varietats, que M. Devalar, director, cedeix amablement al Comitè per la durada del Carnaval.

Una instal·lació elèctrica, especial il·luminarà bellament l'establiment. Hi haurà dues orquestres amb Jazz-band, bar americana, bar xampany, etc.

Colors. — Les colors d'enguany són: ginesia d'or i rosella vermella.

Per un Orfeó Català al Rosselló. — L'Orfeó de Perpinyà, que és la més

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

DETENCIÓ D'UNS GITANOS

Ahir foren detinguts uns gitanos, autors d'uns robatoris efectuats als pobles de l'Ordeñu, Guimerà i Torrebasses.

S'ha comprovat que un d'aquells gitanos havia furtat un relloige en una vil·lotgeria del carrer dels Cavallers d'aquesta ciutat, i que una gitana s'havia endut d'una tenda una peça de roba, produïda de les sostraccions fetes en els pobles primerament esmentats.

El cap de policia ha ordenat de fer un registre dintre una casa del carrer de Sant Martí, on se suposava que tenien els gitanos l'estatge, i, en efecte, s'han trobat molts dels gèneres que havien furtat.

DE FUTBOL

Els resultats dels partits de campionat de futbol jugats ahir són els següents:

Jovenut, 0; Tarrega, 0.
Balaguer, 4; Lleydata, 3.

El Cerverí cedí els punts al Borges. El Miralempí als cedí al Mülle-russa.

L'ESTALVI

Heu'ací les operacions fetes aquesta darrera setmana, per les sucursals de la Caixa d'Estalvis i Pensions per a la Vellesa en les comarques lleidatanes:

Lleyda: imposicions, 160.467; reintegres, 141.627.

Balaguer: 133.897 i 102.071.

Seu: 2.371 i 333.

Totes juntes han obert 35 llibretes noves.

ALTRES NOVES

Ha estat curat al dispensari en Dionís Solanas, de 32 anys, d'una contusió al costat esquerre que s'ha fet anant amb el carro.

—D'unes cremades a la mà, també ha estat auxiliat en Josep Fontanals, de 22 anys.

—L'Institut General i Tècnic de Lleyda, ha tramès al Rector de la Universitat de Barcelona, doctor Carulla, la quantitat de 53'30 pessetes, destinada a l'homenatge d'En Ramon i Cajal.

vella societat coral del Rosselló, ha projectat transformar-se en Orfeó mixte, amb les veus corresponents de dones i infants, per l'estil de l'Orfeó Gracienc, de Barcelona, i de molts orfeons catalans.

S'estudiarien així diversos cors catalans al costat dels cors francesos del repertori.

Una secció instrumental completaria l'escala harmònica de l'Orfeó i l'acompanyaria en les cantades.

Augment del preu del pa. — Segons nomenament del senyor prefecte dels Pireneus Orientals, el preu del pa serà des del primer de desembre de 1'20 francs el quilo, pesat.

Hi haurà una classe de pa de tres i més quilos cada un (pa de família), que haurà d'ésser venut a 1'10 francs.

Clausura de la fira. — El senyor batlle de Perpinyà ha fet notificar a les diverses atraccions que han parat al Passeig de les Platanes durant la fira, que ha d'ésser totalment evacuat el Passeig el dia 11 de desembre.

Ha assignat igualment dos llocs especials a les barraques i parades que solen ocupar els entorns del Castell. S'hauran de col·locar d'ara endavant, sigui a l'avinguda de la Península, sigui a la plaça de les Espanyades.

La Bassa. — Són totalment acabades les obres de refecció del llit de la Bassa.

Els nous ponts, igualment enllestits, han estat oberts a la circulació.

No baixarem més del tren a Cèrbera. — Segons instruccions donades a l'Administració de Duanes franceses, els viatjants per l'Espanya o procedint d'aquest país ja no hauran de baixar a l'estació francesa de Cèrbera, per la visita del bagatge, puix circularan pel tren els funcionaris de l'esmentada administració.

C. G.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

CONTRA LA CAMBRIA DE LA PROPIETAT

Ahir a la tarda, a l'Ajuntament, van reunir-se els elements contraris a la Cambra Oficial de la Propietat, els quals prengueren l'acord de crear un altre organisme que defensí millor llurs interessos.

TEATRE CATALÀ

La companyia que, dirigida per N'August Bombosa, actua en el nostre Teatre Principal, obtingué ahir un èxit grandios amb la representació de la comèdia «Tenorios» d'En Ferrer i Codina.

Demà serà representada la comèdia «Toreros d'Hivern», a benefici de l'Orfeó Tarragoní.

CONTRA LA INSPECCIO D'HISENDA

En so de protesta pel rigor amb que procedeix la inspecció d'Hisen-da, dissabte va haver-hi a Tortosa un atur general, i va organitzar-se una manifestació.

Ahir, diumenge, no hi hagué premsa.

Els ànims estan molt excitats.

A L'AJUNTAMENT

A la darrera sessió de l'Ajuntament hi havia 23 regidors, responen a l'interès desvelat per un dictamen proposant d'obrir el concurs per a peons de la brigada municipal.

Fou llegida una proposició dels regidors Rabada, Guiteras i Prats, sol·licitant la instal·lació d'una biblioteca popular, essent aprovada per unanimitat.

ALTRES NOVES

—Els partits de campionat de futbol jugats ahir, donaren aquests resultats:

Atlètic Vallenc, 1; Reus Deportiu, 2.

Tarragona, 2; Arbós, 0.

Vilafranca, 6; Ibèric Tortosa, 1.

—Ahir va celebrar-se el miting sindicalista que s'havia anunciat.

Hi van concórrer cap a unes 700 persones.

Els oradors van fer propaganda de llurs ideals i advocaren per la llibertat dels sindicalistes presos.

—Abans d'ahir novà fort a les muntanyes de Prades.

La neu arriba fins als boscos de Vimbodí.

SABADELL

El cant de vespres

L'Acadèmia Catòlica prepara un cantoral, que continuarà el cant de vespres.

Aquesta entitat, que tant es preocupa del cant a l'església té el propòsit de que el cant de vespres sigui cantat per tot el poble fidel des del dia de la Immaculada les que començarà a cantar-se tots els diumenges successius.

Una vegada implantat aquest cant s'implantarà d'altres.

Els pessebres

Començat el desembre, mob ha observat ja en diversos indrets de la ciutat com floria la idea de bastir pessebres, seguint el costum d'altres anys, especialment de l'any darrer, que pot dir-se no hi havia carrer que no s'en trobessin dos o tres.

Enguany sabem d'un gran nombre de Pomells de Jovenut, que ja comencen a bastir-los, així com col·legis religiosos, convent, escolanies i un sens fi de cases particulars, esperant-se una munier de pessebres que donarà goig d'admirar.

Més cartells a la Rambla

Aquests dies de fira quedaran instal·lats a la Rambla quatre o cinc cartells d'anunci més dels que ve instal·lant be pnetament la «Publicitat Martí», d'aquesta ciutat.

L'estalvi

A la Caixa d'Estalvis hi han ingressat 30.615 pessetes, procedents de 1.114 imposicions, essent 17 el nombre de nous imponents.

S'han tornat 39.132 pessetes, a petició de 70 interessats.

BIBLIOTECA CATALANA

ANIMES ATUIDES

per

J. ROIG I RAVENTÓS

Preu 50 ptes.

La fira

El dissabte, a la nit, va començar en aquesta població la tradicional fira d'hivern.

El temps plujós que feia va deslluir-la lluminosament, més el diumenge i durant el dia d'ahir, es va veure, aprofitant el bon temps, molt concorreguda, i els firaires es mostren molt satisfets de la venda.

A la plaça del Duc de la Victòria hi han hagut les diversions de la mainada, no totes apropiades. Algunes de les barraques hauria estat preferible que no l'haguessin deixada obrir.

Calefacció

Aj tramvia elèctric hi ha començat a funcionar la calefacció, atenent la queixa que varem fer en aquestes columnes.

Es digna d'agraïment l'atenció.

Una bella casulla

Els albacees testamentaris del que havia estat vicari d'aquesta ciutat, doctor don Joan Massagué, han fet remesa al senyor rector de Sant Felu, doctor don Domènec Pagès, d'una bellíssima casulla.

Paraules

Amb aquest títol ha començat a publicar-se una fulla feta per joves aficionats a les arts. Es de remarcar la bona voluntat i l'entusiasme amb què és feta. Entre l'original hi ha un article del distingit literat sabadellenc don Joan Sallars, poesies dels senyors López Picó, Bertrana, i Pijoan, i la traducció d'un conte feta pel poeta Armand Obiols.

Pla d'Urgell

ARBECA. — Durant els dies de fira, els cotxes que fan el servei a l'estació de les Borges foren substituïts per un autobús, donant així més facilitats als passatgers.

Des d'un cert temps, han estat destruïts, per incendis intencionats, algunes pal·leres; tot el poble està indignat per aquests actes i voldria castigar als autors, que fins avui dia són desconeguts.

S'està treballant activament en l'enervat de la nova carretera que ens portarà a Bellanes, obra molt desitjada, doncs el comerç de les olives se'n feia molt difícil, degut als camins intrínsecs.

La fira celebrada darrerament s'ha vist poc concorreguda, degut a no acompanyar-hi el temps, fent-se molt poques transaccions. En canvi, les diversions a les societats es van veure coronades d'èxit, que, degut a les bones orquestres, han pogut gaudir del flaire de les belles damiselles que honoraven la dita festa.

La bolra, pròpia de la temporada, no ens deixa, deixant sortir sols algun dia el sol.

BORGES BLANQUES. — Quan l'entusiasme de la Santa Missió, celebrada des del 29 d'octubre al primer de novembre, encara mantenia el callu espiritual d'aquells dies en aquesta ciutat, tan curiosament aïllat en les ànimes dels missioners caputxins Fra Antoni Maria de Barcelona, Fra Alfons de Barcelona i Fra Salvador de Solsona, els Fra Menors Caputxins, que dirigeixen l'acreditat Col·legi de la Mare de Déu de Montserrat, remogueren de bell nou a tota la ciutat el dia 26 de novembre, amb motiu de beneir el senyor bisbe de la diòcesi el nou edifici per a llurs escoles, alçat de nova planta.

Si en la Santa Missió emplenaren l'església de fidels per a escoltar la divina paraula, i recolliren copiosos fruits espirituals, com ho diuen les 7.750 comunicacions repartides en els dies de la Santa Missió, les 375 en la Comunió dels infants, i les 1.316 en l'últim dia; també en la festa de la benedicció, el Col·legi es va veure ple de gom a gom a tots els actes que assenyalaria el programa, curosament editat a quatre tintes, per la impremta Girbal i Companyia, d'aquesta ciutat.

La Regina de Catalunya, que va presidir tots els actes, va poder veure els homes de demà, acompanyats de llurs famílies, ja omplint l'església a l'hora de la Comunió, ja els carrers immediats al Col·legi, i tot el Col·legi mateix en l'arribada del senyor bisbe, ja a l'esperança pati en l'horra Escolar, que se celebrà a la tarda, amb assistència del senyor bisbe, el P. Provincial dels Fra Menors Caputxins, el reverend senyor rector, el jutge de primera instància i altres autoritats.

Tothom va sortir complagut de la festa, esperant-ne una altra; que, per tractar-se d'organitzadors com els Fra Menors Caputxins, la popularitat dels quals és reconeguda arreu de Catalunya, ha de resultar sempre d'un èxit esclatant.

REUS

El vinent concert de l'Associació de Concerts, quart del seu segon curs, s'ha confiat a l'excel·lent agrupació que es diu «London String Quartet», i tindrà lloc el vinent diumenge, a la tarda, exclusivament per als socis d'aquesta entitat.

Montserrat

BRUCH. — Decididament hem arribat a l'hivern, i la temperatura és pròpia del temps.

S'han parat les obres del pont que la Mancomunitat construeix sobre el Torrent de Santa Maria, com fermada dels Bruchs. Queden sols les acerres i baranes per a fer.

Al bon temps es rependran les obres, fins a deixar-lo llist.

Passarà per aquesta una nova línia elèctrica, que, venint de Terrassa, va envers Capellades i Igualada. Actualment s'estan muntant les torres.

S'estan aplegant les olives palomars, que donen l'oli més fi que es coneix.

La collita, en general, serà només que mitjana.

La varietat «bera» no s'aplega fins el febrer o març.

Totes les festes van els autos a Montserrat, portant fins a la data bastant passatge.

La neu ha cobert les altures del Montserrat, donant a la dita típica muntanya un aspecte pintoresc i atractiu.

Aquest poble li manca il·luminació pública, acerres, arranjament d'algunes i camins públics, grup escolar, escorxador i rellotge públic.

Benemèrit serà qui d'això s'ocupi i procuri que sigui un fet merèixer la bona voluntat i aplaudiment general.

El vi, per ara, té poca demanda, fent-se el clar a 35 i el negre a 30 pessetes la carga.

Es de doldre que no s'adobin les carreteres, sobretot les de l'Estat.

La de Madrid a la Junquera, en molts indres, està intrínsecable.

Vallès

GRANOLLERS. — L'Associació de Música rependrà les seves tasques al dia 13 de l'actual, amb un concert confiat als excel·lents artistes catalans Francesc Costa, violinista, i Tomás Buxó, pianista, el qual és esperat amb veritable interès pel bon nombre d'aficionats a la bella música, els quals, en aquests últims temps, han engruixit en gran manera les llistes d'inscrits a aquella entitat de cultura.

La Selva

CASSA. — A l'estatge del Sindicat Agrícola s'han reunit els vaquers de la vila, per tal d'estudiar la proposta del batlle, senyor Cristià, relativa a la modificació del preu de la llet.

Els reunits acordaren presentar a l'alcalde un document, en el qual ofereixen posar-se d'acord amb l'autoritat per a concretar l'esmentada proposta en forma equitativa.

Ha començat, a l'església parroquial, la novena de la Puríssima, en la qual el cor de Filles de Maria, sota la direcció de la distingida professora senyoreta Lluïsa Figueras, va desgranar una bella tria de selectes composicions religioses, amb un gust exquisit.

La representació d'«El Contramestre», per la secció dramàtica del Casal de les Escoles Cristianes, va resultar un sorollós èxit per a tots els aficionats que hi prengueren part.

Per al dia de la Puríssima s'està organitzant una vèllada literario-musical dramàtica, en la qual la secció de senyoretes del Patronat Escolar, representarà una bonica sarsuela.

Hem dit que la Junta del Casal té projectat trametre un present de Nadal als soldats cassanencs que lluiten en terres africanes, recollint-se donatius en la vèllada del dia de la Puríssima.

Penedès

ARBOS. — Els Jocs Florals de l'Arbós del Penedès se celebraran el dia de la festivitat de la Concepció, sota el següent programa:

A tres quarts de tres de la tarda, acte d'honor a l'immortal poeta mossèn Jacint Verdaguer. L'alcalde, en nom de la vila, descobrirà la làpida que donarà el seu nom a la via avui anomenada de l'Estació.

A dos quarts de cinc, gaia festa dels Jocs Florals al teatre Arbosense.

Acabada la mateixa, la Regina de la festa anirà a l'església parroquial a oferir la flor natural a la Puríssima.

Reunió al Foment

Exposició del Moble

L'alcalde, en representació del Comitè de l'Exposició de Barcelona, va convocar a la sala d'actes del Foment, una reunió d'industrials i d'entitats per a parlar del que hauria d'ésser l'Exposició Internacional del Moble i decoració d'interiors que s'ha de celebrar durant els mesos de maig-juny de 1923.

La sala estava plena de personalitats ben conegudes en el món industrial barceloní. Hi havia també una selecta representació de senyores. A la presidència el president del Foment, En Domènec Sert; a la seva dreta l'alcalde senyor marquès d'Alfala, el delegat d'Hisenda i l'arquitecte de l'Exposició, senyor Vega i March. A l'esquerra, el president de la Comissió Municipal de Cultura i tinent d'alcalde, En Juli Barbey i el senyor Marçó, del Foment de les Arts Decoratives. En lloc preferent hi havia el comissari de l'Exposició, En Joan Pich i Pon, els regidors senyors Nadal i Esteve, els diputats de la Mancomunitat, senyors Isamat i comte de la Vall de Canet; el director de la Fira de Mostres, senyor Barceló; els senyors Fontanet i Ribé, de l'Ateneu de Forasters; el senyor comte de Güell, En Casimir Giralt, i moltes altres personalitats representant les més principals entitats barcelonines.

En Domènec Sert, parlant en català, començà dient que el Foment es la orgullós de què s'hagi celebrat al seu local aquesta reunió preliminar de la gran manifestació del treball de la indústria del moble i de la decoració que semblava que es tractava no solament de la decoració sumptuosa rica, sinó de la humil i senzilla, però de bon gust. Regratiava la distinció feta al Foment venint aquí a reunir-se, els saludava a tots i cedí la presidència a l'alcalde. (Aplaudiments.) En castellà saludà les autoritats i les altres personalitats que no fossin catalanes.

El senyor marquès d'Alfala, en català, naturalment, va dir que el Comitè de l'Exposició va creure que la més bona propaganda que es podia fer del gran certamen que s'està preparant, era la celebració d'una tanda d'exposicions especialitzades. Ultra les que ja s'hi han celebrat, una de les principals havia d'ésser la de la indústria del moble i de la decoració d'interiors que tan esplèndidament pot descloure's a tot el gran avenc a què ha arribat a Barcelona. Es confià la organització a una Comissió que està laborant amb el més gran entusiasme, especialment el senyor Barbey, qui ara ens parlà del que ha de caracteritzar el projecte certamen.

Remercià al Foment l'hospitalitat que els ha donat. (Aplaudiments.)

El senyor Barbey. Com acabem d'escoltar, s'acordà la celebració d'aquestes exposicions fragmentàries, desconegudes aquí (prescindint de les de Belles Arts), i comencem amb la del moble i decoració d'interiors.

Ens ha aplanat el camí el que la Junta de l'Exposició ens ha cedit els dos grans locals del Palau de l'Art Modern, ja acabat i el de l'Art Industrial, encara en construcció. L'hem feta internacional perquè tingués ressò a totes les nacions i esperonés la concurrència dels nostres industrials. Ens hem reunit avui, tots, per a fer un canvi, una penetració d'idees i opinions sobre el que hauria d'ésser l'Exposició i a aquest objecte, es poden demanar tota mena d'aclariments a la Comissió. L'Exposició tindrà l'efecte immediat d'atraure molta gent, i especialment estrangers.

S'estan en discussió sobre la situació industrial en totes les nacions, en la majoria de les quals s'ha arribat al màxim d'elasticitat del treball.

Els actes seran amenitzats per l'orquestra La Principal, de Sant Sadurn de Noya.

Costes de Garraf

SITGES. — Han visitat Terramar els senyors Massó Llorens, Lluís Masol, Martí Esteve i Enric Panadés, acompanyats d'En Robert Bassas, assessor de la dita entitat, el qual els va explicar els projectes de ràpida urbanització del dit sector, que seran realitzats immediatament.

Els visitants alabaren els esforços de l'empresa de Terramar.

Aquesta excursió es féu amb l'automòbil del senyor Massó, essent molt aplaudida de tots la gestió que aquest ha fet per a convertir en pista de tornigó la carretera de Vilanova.

ball i dona l'alerta als nostres industrials perquè es posin a to amb tot el món, perquè del contrari s'exposen a restar soterrats o isolats del moviment del progrés universal.

La Junta es proposa facilitar la manifestació del treball dels nostres industrials i a l'ensens fer obra pedagògica portant aquí tots els avenços de l'estranger.

La Junta s'ha trobat amb obstacles de tota mena a causa de la manca de facilitats de comunicació que hi ha entre les nacions, però s'han vençut gairebé totes i amb un esforç de propaganda i amb la gestió personal dels nostres delegats en totes les nacions, es preveu ja que la concurrència de cases estrangeres serà considerable: de França, de Bèlgica, d'Holanda, vindran particularment cases alemanyes i vieneses, de tal manera, que dels 100 stands que s'han assenyalat per a la indústria estrangera n'hi han més de 60 de compromesos.

Això ha d'obligar als nostres industrials a redoblar llur activitat i aprofitar-se a ocupar tots molt dignament llur lloc d'honor per a major prestigi de les nostres arts industrials que tenen a Catalunya una tradició gloriosa.

Els Srs. Marco i Vega i March completaran la idea, precisant altres carres de la mateixa. (Aplaudiments.)

El senyor Marco, del Foment d'Arts Decoratives, parlà sobre el que hauria d'ésser aquesta Exposició: un centre especial i característic de la nostra terra; no una manifestació isolada del moble, sinó una història de l'habitatge des del segle XIII al segle XIX, complementada amb la industrial característica de les nacions en cada període històric ben definit. Un conjunt harmònic.

Cal trencar els molles de la manera com fins ara s'havia fet: cal seguir l'esperit renovador. En donar un stand a l'expositor aquest no ha de convertir en un magatzem, sinó donar-li un caient pràctic, convertint-lo per a fer esquisides d'art decoratiu, reconeixent intims per l'habitatge modern, estructurant-la amb l'arquitectura de l'edifici.

S'ha procurat facilitar la concurrència d'artistes particulars d'una manera que es poguessin coordinar amb altres artistes ampliant la idea que acabem d'exposar.

En les «maquetes» que es veuen exposades en aquesta sala es compran la idea que ens guia: desapareix la grandiosa sala per a convertir-la en petits espais de diversa configuració per a donar lloc a descabellar tota mena de projectes.

S'hi ha de donar la cooperació de la pintura i l'escultura que, com és de llei, han d'harmonitzar amb el mobiliari. Es indubtablement el complement de la decoració.

Es varen fer projeccions lluminoses per a donar forma gràfica a les idees emeses pel senyor Marco. El traçat general de l'Exposició; l'emplaçament dels dos palaus; l'interior de l'Art Modern i un dibuix del que serà el de l'Art Industrial, on hi haurà l'habitatge humil, a la qual es donà tanta o major preferència que a la decoració sumptuosa, ja que cal regenerar la llar de les famílies modestes fent que s'hi trobin bé a casa i no sen vagin a cafès i casinos.

Amb el traçat de distribució de stands anava indicant la manera d'aprofitar artísticament la irregularitat que s'els ha donat.

Exhibí algunes fotografies de les instal·lacions de mobiliari fetes en Exposicions de París.

Projecta un encís de clirés d'interiors típics catalans fets pels nostres moderns arquitectes i altres preses en grans masies i cases senyorials mitjvals perquè poguessin servir de guia als industrials. Fins el traçat permetrà poder-hi representar totes les habitacions d'una casa modesta. Donà preferència a la construcció de la llar de foc, redós familiar.

Es pot donar — deia — un gran interès a l'art humil; fent coses notabilíssimes, inspirant-se en els bells exemplars que encara resten escampats per la nostra terra al que els nostres industrials s'inspiren amb aquest esperit i presentin obres dignes de l'esforç que representa l'obra d'aquesta Exposició. (Aplaudiments.)

El senyor Vega i March diu que l'Exposició que es projecta no ha d'ésser un senzill magatzem, sinó un conjunt orgànic, amb tots els elements i arts complementaris. Excita

a tots els nostres industrial a què prenguin en ella una part activa, segurs que els esforços que facin seran degudament recompensats amb les ensenyances i profits que en treuran.

L'exposició de l'art retrospectiu — deia — hi ha de tenir una gran importància, perquè els models de l'art vell de la nostra terra han d'ésser motius d'inspiració per a l'art modern que també ha de reflectir el nostre art tradicional.

Aquesta branca de la futura exposició ha d'incloure tot el període que va des del segle XIII, època romànica, fins al segle XIX, període isabel·l, però no representat, com cosa de teatre amb «bastidors» i «bombalines», sinó amb forma real, corpòria, amb l'arquitectura pròpia, amb els interiors reproduïts fidelment amb tots els elements per a donar-li un complet ambient d'època i moviment de vida.

Per a la realització de tan interessant propòsit, hem trobat tota mena de cooperació en les famílies aristocràtiques que serveixen encara antics casals, en entitats, corporacions i particulars, i podem assegurar l'èxit més esclatant. (Aplaudiments.)

El senyor alcalde, assabentat als industrials que a les oficines de l'Exposició, al carrer de Lleida, de quatre a sis de la tarda, la Comissió donarà tota mena d'explicacions a qui les demani.

Remercià a tots, autoritats, representants d'entitats i industrials, la concurrència a l'acte preparatori de la futura exposició de moble i decoració d'interiors de 1923. L'escapala una elegant i artística portada. Es repartí també el Reglament de l'Exposició.

Es repartí a tots els concurrents un fascicle en el qual es donen les principals notícies del que ha d'ésser l'organització i la realització de l'Exposició internacional del moble i decoració d'interiors de 1923. L'escapala una elegant i artística portada. Es repartí també el Reglament de l'Exposició.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Josefa Mitas i Rosés, vídua d'En Josep Rosés Mitas. Demà, a les deu. C. M. Mallorca, 166, quart, primera.

Na Oloma Salvatella, vídua d'Andreu Ramis. Demà, a dos quarts de deu, a Santa Coloma de Gramanet.

Na Teresa Carbonell Huguet, vídua d'Urt. Demà, a les deu, a Sant Vicens de Sarrià.

FUNERALS

En Josep Santacana i Soler, vidu en primeres nupcies de Na Agna Costa i Ribas. Mori el 23 de novembre. Demà, a les deu. Parròquia de Bellem.

En Rosend Masia i Foix. Mori el 25 de novembre. Demà, a les deu. Església de la Casa de Caritat.

En Jeroni Noguerols i Zaragoza. Mori el 28 d'octubre. Demà, a les deu. Església de Sant Miquel del Port.

Na Matilde Iborra i Martorell, vídua d'En Salvi Viñet. Mori el primer de novembre. Demà, a dos quarts d'onze, als Josepets.

Na Dolores Ximenes i Bònhome, vídua d'En Vicens Mallol. Mori el 14 de novembre. Demà, de deu a dotze, misses als Ominies.

En Llàtzer Fox i Pons. Mori el 22 de novembre. Demà, de deu a dotze, misses als Mercedaris i funerals a la parròquia de Santa Maria Magdalena de Lecer (Saragossa).

En Magi Furiols i Arderius. Mori el 18 de novembre. Demà, a les deu. Parròquia de Sant Pere de les Puelles.

Na Leonor Moreno i Riús, vídua d'En Francesc Tey i Vidal. Mori el 17 de novembre. Demà, a dos quarts d'onze, Parròquia de la Concepció.

Na Magdalena astelle i Carbonell de Paré. Mori el dia 2 d'octubre. Demà a les deu, a Santa Maria de Jesús de Gràcia.

En Lluís Rigual i Tobella. Demà, a les deu. A la parròquia de Santa Perpètua de la Moguda.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

Na Dolores Serratusell i Company de Sarrià. Ha estat enterrada aquest matí, al Cementiri de Sant Gervasi.

En Joan B. Blanco. Ha estat enterrat aquesta tarda.

En Manuel Navarro i Beser. Ha estat enterrat aquesta tarda.

Na Maria Pàmies i Nebo, vídua de Franquet. Mori el 29 de novembre a la seva casa d'Uldemolins.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 4

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Sabina», de Cardiff, amb carbó.
Vapor espanyol «Ampurdanés», de Roses, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Almazora», de Castelló, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cirilo Amorós», de Ferrol, amb càrrega general i 41 passatgers.

Vapor suec «Fritiof», de Gotemburg, amb fusta.

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 60 passatgers.

Vapor suec «Sandvick», de Cardiff, amb carbó.

Vapor espanyol «Capità Segarra», de Santa Cre de Tenerife, amb fruites.

Vapor belga «Spartier», de La Corunya, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Villarreal», de Sevilla, amb càrrega general i 162 passatgers.

Vapor noruec «Barkholm», de Newcastle, amb carbó.

Vapor finlandès «Suomen Polka», de Liverpool, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Conde Wifredo», de Màlaga, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Mar Negro», de Galveston, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 74 passatgers.

Vapor espanyol «Nemrod», d'Almeria, amb explosius.

Vapor espanyol «Manin», amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol «Andalucía», en llast cap a València.

Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.

Vapor espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a Gandia i escales.

Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vapor espanyol «Malvarrosa», amb càrrega general i de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Infanta Isabel de Borbón», amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.

Vapor francès «Cavallaire», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Paulina», en llast, cap a Burriana.

Vapor alemany «Achilles», amb càrrega general, cap a València.

Vapor alemany «Botlenhof», de trànsit, cap a Canne.

Vapor danès «Jenny», en llast, cap a València.

Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Mahó.

BORSA DE BARCELONA

5 de desembre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Interior de 70'75 a 70'80 i a 70'70, i de Nords i d'Alacants a 69'40.
A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 69'50 a 69'45 i a 69'50, Alacants de 69'35 a 69'45, Andalusos de 56'35 a 56'80 i a 56'75, Colonials a 66'50, i Aigües a 110'75.

Cotització de valors tractats al comptat i no inter. encara en el Butlletí Oficial:

Barcelona Traction and Light Power 7%₁₀₀, a 99'65 i 100'00.
Elèctrica del Cinca 6%₁₀₀, a 83'75.
Barcelona Traction and Light Power 7%₁₀₀, a 106'00.
Grans Molins Bascos 6%₁₀₀, a 91'25.
Barcelonesa de Navegació 6%₁₀₀, a 55'00.
Mines de Potassa «Súria» 7%₁₀₀, a 99'50.
Obligacions Espanyola Colonització 6%₁₀₀, a 95'00.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'15 i 100'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tresor 5% v. gener 1924		Segovia		Bonos E.	
París, rec. publicat	45'35	102'25	102'25	74'75	75'00	93'00	93'00
Londres, rec. publicat	29'44	102'30	102'30	75'00	75'00	93'15	93'15
Berlin, rec.	0'12	102'15	102'15	75'00	75'00	93'30	93'30
Vienna, rec.	0'05	102'15	102'15	75'00	75'00	93'45	93'45
Moma, rec.	0'00	102'15	102'15	75'00	75'00	93'60	93'60
Zurich, rec.	0'00	102'15	102'15	75'00	75'00	93'75	93'75
Nova York, rec.	6'49	102'15	102'15	75'00	75'00	93'90	93'90
Corones sueques, París	303'50	102'15	102'15	75'00	75'00	93'90	93'90
Corones sueques, Londr.	168'15	102'15	102'15	75'00	75'00	103'50	103'50
Deutes Estats		Ajuntaments i Diputacions		Municipis		Varies	
Interior	70'25	1904	70'25	70'25	70'25	83'50	83'50
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	83'65	83'65
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	83'80	83'80
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	83'95	83'95
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	84'10	84'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	84'25	84'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	84'40	84'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	84'55	84'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	85'10	85'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	85'25	85'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	85'40	85'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	85'55	85'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	86'10	86'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	86'25	86'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	86'40	86'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	86'55	86'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	87'10	87'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	87'25	87'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	87'40	87'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	87'55	87'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	88'10	88'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	88'25	88'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	88'40	88'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	88'55	88'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	89'10	89'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	89'25	89'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	89'40	89'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	89'55	89'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	90'10	90'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	90'25	90'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	90'40	90'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	90'55	90'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	91'10	91'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	91'25	91'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	91'40	91'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	91'55	91'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	92'10	92'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	92'25	92'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	92'40	92'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	92'55	92'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	93'10	93'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	93'25	93'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	93'40	93'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	93'55	93'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	94'10	94'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	94'25	94'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	94'40	94'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	94'55	94'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	95'10	95'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	95'25	95'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	95'40	95'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	95'55	95'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	96'10	96'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	96'25	96'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	96'40	96'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	96'55	96'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	97'10	97'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	97'25	97'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	97'40	97'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	97'55	97'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	98'10	98'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	98'25	98'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	98'40	98'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	98'55	98'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	99'10	99'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	99'25	99'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	99'40	99'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	99'55	99'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	100'10	100'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	100'25	100'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	100'40	100'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	100'55	100'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	101'10	101'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	101'25	101'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	101'40	101'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	101'55	101'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	102'10	102'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	102'25	102'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	102'40	102'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	102'55	102'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	103'10	103'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	103'25	103'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	103'40	103'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	103'55	103'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	104'10	104'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	104'25	104'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	104'40	104'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	104'55	104'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	105'10	105'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	105'25	105'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	105'40	105'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	105'55	105'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	106'10	106'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	106'25	106'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	106'40	106'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	106'55	106'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	107'10	107'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	107'25	107'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	107'40	107'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	107'55	107'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	108'10	108'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	108'25	108'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	108'40	108'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	108'55	108'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	109'10	109'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	109'25	109'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	109'40	109'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	109'55	109'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	110'10	110'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	110'25	110'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	110'40	110'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	110'55	110'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	111'10	111'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	111'25	111'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	111'40	111'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	111'55	111'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	112'10	112'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	112'25	112'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	112'40	112'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	112'55	112'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	113'10	113'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	113'25	113'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	113'40	113'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	113'55	113'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	114'10	114'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	114'25	114'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	114'40	114'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	114'55	114'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	115'10	115'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	115'25	115'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	115'40	115'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	115'55	115'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	116'10	116'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	116'25	116'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	116'40	116'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	116'55	116'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	117'10	117'10
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	117'25	117'25
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	117'40	117'40
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	117'55	117'55
Exterior	70'35	1904	70'25	70'25	70'25	118'10	118'10

Els treballs de l'Acadèmia de Bones Lletres

La Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, en rependre les seves tasques literàries, va establir el següent torn de treballs a presentar pels acadèmics en les sessions ordinàries celebrades en el present curs 1922-23:

1922, 12 de desembre. — En Ferran de Sagarra: «Sigilografia catalana». Doctor Josep Maria Roca: «Meiges medievals catalans».

27 de desembre. — En Lluís Domènech: «La iniquitat de Casp». 1923: 7 de gener. — Inaugural. En Francesc Carreras i Candi: «La heràldica catalana».

16 de gener. — En Carles Lluís Viada i Lluch: «Veus castellanes usades en els refrans que no són en el diccionari de la llengua castellana».

30 de gener. — Mossèn Jaume Barro, prevere: «Humanistes catalans al temps de Carles III».

13 de febrer. — En Josep Rafel Carreras i Bulbena: «La música en la Cort de Joan I». En Ramon Miquel i Planas: «Les novel·les de bibliòfil en la literatura francesa».

27 de febrer. — En Peregrí Casades i Gramaixes: «Notes d'arqueologia hispano-cristiana». N'Ernest Moliné i Brasés: «Algunes dades biogràfiques sobre Joaquim Setentí, literat barceloní. Segle XVI».

13 de març. — En Daniel Girona: «Itinerari i llocinència de l'Infant En Joan, fill de Pere III, el Cerimoniós. 1361-1387».

27 de març. — En Josep Pla i Soler: «Estudi sobre Francesc Sánchez de las Brozas, el Brocense».

10 d'abril. — En Tomàs Carreras i Artau: «Orientacions i recerques sobre psicologia del poble català». Reverend P. Fausti Gazulla: «El Reino de Aragón y los Estados musulmanes».

24 d'abril. — En Francesc de Bofarull: «Personatges cèlebres del segle XV». En Francesc Matheu: «Notes d'ortografia catalana».

8 de maig. — En Joan Givanel: «Periodisme barceloní a començament del segle XIX».

22 de maig. — Reverend P. Ignasi Casanovas, S. J.: «En Josep Finestres (segle XVIII)». N'Agustí Duran i Sanpere: «Antics llibres de solennitats a Catalunya».

5 de juny. — Doctor Joan Codina i Formosa, prevere: «Estructura de la poesia hebraica».

5 de juny. — N'Apel·les Mestres: «Les naques de rodolins».

19 de juny. — N'Antoni Rubió i Lluch: «Mossèn Costa i Llobera, com a poeta líric». En Cosme Parnal: «Contribució a la història de la filologia catalana del segle XIX».

2 de juliol. — En Gualter Alabart, prevere: «Algunes notes sobre ortografia catalana». En Lluís Segala: «Manuscrits que ha deixat inèdits el que fou eminent professor i acadèmic doctor don Josep Balari i Jubany».

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Associació de Música da Camera

Dos artistes de prestigi: la soprano Carlota Dahmen i el pianista Josep Nturbí, ompliran el programa del darrer concert celebrat per la Música da Camera.

Nturbí, que no havíem oït des de fa sis anys, l'hem trobat ja fet un gran concertista; els seus dits, escorridissos un temps passat, els domina avui perfectament, i les seves interpretacions esdevenen, per tant, claríssimes, justes i plenes de sony. Executa el pianista valencià, a la primera part, una «toçcata» de Bach, la «Sonata en sol», op. 14, número 2, de Beethoven, i tres «estudis», de Chopin. Malgrat els diversos estils dels tres mestres, repetirem que la interpretació llur fou de les curoses i assenyades. La sonata susdita de Beethoven, que no és pas de les que figuren més sovint en programa, s'adua força amb el mecanisme pulcríssim de Nturbí. Dels tres estudis de Chopin, ens agrada sobretot el segon, op. 25, número 6, que va sonar d'una manera totalment admirable sota les quetils mans del jove pianista; no es podria exigir una execució més perfecta.

La senyora Dahmen, acompanyada al piano per En Tomàs Buxó, ens va donar següentment una versió molt tènue dels «Cinc poemes», de Wagner. Passeix l'esmenada, soprana una veu genèrica, fàcil d'emissió, i d'un timbre deliciós. Diu, de-

mes, amb expressió concentrada, sense ampulositats, però assolint sempre l'efecte desitjat; és un dramàtic el seu de la més bona llei. Va guanyar-se una merescuda ovació, que volgué compartir amb el pianista acompanyant, mestre Buxó, el qual prestà un relleu extraordinari a les pàgines de l'autor de «Tristany», d'un sentiment tan intens, que sorprenen sempre en oïdes.

No fou menor l'èxit assolit a la tercera part, en cantar la senyora Dahmen tres «Lieders» de R. Strauss (repetit el darrer d'ells, titulat «Afectio»); una aria bon xic banal, de Tschalkowsky, i l'aria esplendorosa «Dolce i pia la veu mia», del «Freischütz», de Weber; afegint encara una peça fora de programa.

En reparar el senyor Nturbí, per a acabar la sessió, l'hora era un xic tardana, a la sala s'hí veien alguns buit, més l'auditori seguí escoltant atentament. «Els jardins sota la pluja», de Ravel, sonaren en el piano Gaveau amb gran diversitat de matisos. Foren pulcrist, dones, pel notable pianista amb un talent incontestable. L'art dels actuals impressionistes, purament francès, segueix ben cert la tradició dels clavicembalistes de la setena centuria que usaren una subtilitat i una finesa d'esperit no pas menys suggestives que les que admirem avui en els mestres Debussy, Ravel, Schmitt, Roussel i tants d'altres. No ens va ploure ja tant, sota el punt de vista purament artístic, la fantasia «Islamey» de Balakirev. Escrita dintre l'estil brillant de Liszt, és, aquesta, una obra de prova per al pianista (no tots es sentiran prou braus per a bregar-hi). Nturbí, val a dir, va sortir-ne del tot victorios.

Es més, el domini del seu mecanisme és tan gran, que la execució esdevé naturalíssima, allunyada de tota «pose», per qual cosa molta part de públic no s'adona pas de l'immens treball que allò representa. Altres pianistes amb quatre cops de mans i qualques gestos brusques al·loquen sense raó una tempesta d'aplaudiments. La honradesa artística de Nturbí mereix el més franc elogi; si bé ens agrada veure-la utilitzada en obres d'una estètica de més voç o d'un art més profund.

En aquest moment Nturbí es retirà, i nosaltres esperàvem ansiosos l'execució dels números de la «Iberica», anunciats; però fou endebades, perquè davant de l'auditori tot sorpres va fer-se saber que una súbita indisposició del pianista impossibilitava la resta del programa.

Tot creient nosaltres en la indisposició expressada, no podem deixar de pensar que podia ésser allò, també, una rebequeria de l'artista, i en aquest cas el gest no ens satisfà pas gens. L'artista deu complir sempre el seu compromís, encara que l'acolliment del públic no sigui tot l'entusiasta que els mèrits d'aquell facin esperar. La crítica no deixarà de fer justícia, i, demés, en mig d'un auditori distret sempre hi ha qui sab escollir, i aquests són dignes, creiem, de la consideració de l'artista, el qual pot perdre en un moment l'estima guanyada abans pel seu talent.

Els esports

EL M. T. K. DE BUDAPEST A BARCELONA

En el recent match que han disputat a Budapest els equips d'Austria i Hongria han participat amb bon èxit que proclama tota la remesa Kertész II, Molnár i Orth, del M. T. K. de Budapest. Com ja és sabut, aquest Club haurà de visitar al F. C. Barcelona els dies 24 i 26 del mes corrent.

Ve el M. T. K. precedit de gran fama, assolida en els partits internacionals que ha disputat als principals clubs del Centre d'Europa, que és on en l'actualitat es practica millor aquesta modalitat de joc de pases curts, que tants èxits ha donat als clubs hongaresos, austríacs i alemanys.

El M. T. K., campió d'Hongria en 1921-22 figura al davant de la classificació en el campionat d'aquest any, portant jugats nou partits, amb sis triomfs i un empat, essent 22 els gols al seu favor i set en contra.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, onzena de propietat i abonament. A les nou en punt: La nova òpera russa en tres actes i set quadros LA DAME DE PIQUE. — Demà, cinquena sortida de l'eminent tenor

Hipolit Lazaro: Debut de la cèlebre sopran Albertina Cassani. Primera representació de MARINA, present-hi part els cèlebres artistes Sarobe i Olalola. Mestre Padovani. Direcció escènica, Rafel Moragas. Tres decoracions noves de Vilumara i Alarma. Cobla «Principal Barcelonina». — El dijous: CARMEN, pels celebrats artistes Bua-des, Belina, Ghirardini, debut de la sopran Olga Guerrieri. — Aviat: GLI UGONOTTI, MARIANELA i EL PRINCEP IGOR. Immediatament presentació de l'últim artista Segimon Zaslasky.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 6125 i 4736 A

AVUI, DIMARTS, NIT, A LES DEU, I DURANT TOTA LA SETMANA

a preus populars

la fastuosa revista de gran èxit

CRI-CRI

amb la novel·la escènica del Palace Theatre, de Londres.

SILUETES, LLUMS I COLORES

En preparació: el nou quadre

IDIL·LI DE NINOTS

Decorat de Deshayes et Arnould. — Vestits nous de Max Weldy, de París.

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimarts, dia 5, nit, butaques a 2 pessetes. La comèdia en quatre actes, de formidable èxit.

FANNY I ELS SEUS CRIATS

Presentació i interpretació immillorables. — Demà, tarda: Butaques a una pesseta i a 0'65. La comèdia en tres actes i vuit quadros, d'En Rusiñol i En Burgos, GRAZIELLA. — Nit: Joventut Jordiana: FANNY I ELS SEUS CRIATS. — Dijous, tarda: Esdeveniment teatral. Espectacles per a infants. Dues obres d'En Josep Maria Folch i Torres: La cèlebre rondalla d'espectacle LA VENTAFOLS, i estranya de l'escenificació de la preciosa pàgina viscuda LES CONFIDENCIES DE NINETA, interpretada per la nena Coscolla i les senyores Morera i Casas i el senyor Estrems. — Divendres: Diada de la Puríssima. A les tres: LA VENTAFOLS; a dos quarts de sis: reposició de la magnífica comèdia de J. Pous i Pagès, PRIMERA VOLADA i LA CASAMENTERA. Nit, programa extraordinari: 5 obres, 5: dos èxits de interpretació: LES JOIES DE LA ROSER I LA MALVASIA DE SITGES. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergés. — Avui, dimarts, dia 5 de desembre, nit i les deu: ESTRENA de la gata d'En Frederic Soler (Serapi Pitarrà), adaptada a l'escena lírica, en tres actes, per Francesc Pujols, amb música del mestre Morera.

EL CASTELL DELS TRES DRAGONS

Magna presentació. Projectes de decorat i mobiliari del senyor Reig. Decorat del senyor Soana. Mobles Artigau. Vestuari: Casa Paqueta. Protagonistes: senyors Sagi-Barba, Bugallo i Vendrell.

Demà, tarda: Butaca, 2 pessetes. PASQUA FLORIDA O LES CAMELLES, L'OU COM BALLA i EL SOMNI DE LA INNOCENCIA. Nit: EL CASTELL DELS TRES DRAGONS. — Divendres, tarda i nit: EL CASTELL DELS TRES DRAGONS i L'OU COM BALLA. — Es despatxa a Comptaduria. — Aquest teatre està dotat de calefacció central.

Teatre de Novetats Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. Grandios, sensacional, extraordinari programa:

Exit Succés Exit dels notables, dels famosos

ÓSSOS COMEDIANTS

el més gran, el més difícil el més original,

no executen els intel·ligents

ÓSSOS COMEDIANTS

Aquesta és l'atracció de l'any 1922. Els óssos de BRECKERS. Segueixen obtenint gran èxit els extraordinaris saltadors ELS 8 MENDEZ, HEADON ET DURBAN, ELS 6 SERATOS, ELS 2 BODSON, ELS 4 D'ANGOLYS, mademoiselle LEFEVRE, Mlle. EGLE THEA, Mlle. ROSE, Mlle. MADRIGA-

LI i els molt aplaudits i divertits pallassos RICO i ALEX, GERMANS ALBANOS, SILVA i SHEP. — Demà, nit, a tres quarts de deu: Grandiosa funció i presentació dels OSSOS COMEDIANTS. — El propiament d'ous, dia 14 de desembre, el més sensacional dels domptadors de feres, Mister PORTURRIO, amb els seus lleons selvatges. — Es despatxa a Comptaduria per al dimarts, dimecres, dijous, divendres, Diada de la Puríssima; el dissabte i el diumenge.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS i LEONIS i GALLEGO

Avui, dimarts, dia 5 de desembre. Nit, a les deu: L'aplauit entremés LA NIÑA DE LAS PLANCHAS i el popular sainet en dos actes i quatre quadros, gran triomf d'interpretació d'aquesta Companyia, SERAFIN EL PINTURERO.

Teatre Català ROMEA

GRAN ESDEVENIMENT TEATRAL PER A DIJOUS, dia 7, a les cinc de la tarda: ESPECTACLES PER A INFANTS: dues obres d'En Josep Maria Folch i Torres: LA VENTAFOLS i estranya de

LES CONFIDENCIES DE NINETA

interpretats: La moníssima nena Coscolla i les senyores Maria Morera i Casas i el senyor Estrems. Preus populars. — Es despatxa a comptaduria.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER

Avui, dimarts, dia 5 de desembre. Nit, a les deu. El més gran èxit de l'any teatral. LA REINA DE LAS PRADEAS. Estupenda partitura del mestre Guerrero. Sumptuosa presentació. El més gran èxit.

TEATRE COMIC

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. El drama en tres actes, JUAN JOSE, i el drama en dos actes, LOS MALHECHORES DEL BIEN.

Teatre Victòria

Avui, dimarts, dia 5 de desembre, de 1922. Nit, a dos quarts de deu. Primer: LA GRAN DUMONT; segon: PIM-PAM-PUM; tercer: EL GALLO DE MORON.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevill, Pep Santpere. Avui, dimarts, dia 5. Nit, a les deu. ELS POLVOS DEL DOCTOR RIVET.

Teatre Apolo

Avui, dimarts, nit, a tres quarts de deu. Primer: LOS CADETES DE LA REINA; segon: l'èxit del dia, EL SENYOR RAMON ENGANYA LES CRIADES.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Guell - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dimarts, dia 5 de desembre. Nit, a les deu. POPULAR BUTACA PLATEA AMB ENTRADA, DUES PESSETES. La comèdia en tres actes,

LOS BAÑOS DE SOL

Demà, dimecres, Popular, Tarda.

BAÑOS DE SOL. NIT. AMOR ES VIDA.

Dijous, tarda. MATINEE ESPECIAL. INAUGURACIO DEL TEATRE PER A NOIS, amb l'ESTRENA del conte popular,

LA POBRE GENICIENTA

(LA VENTAFOLS)

escenificat en tres actes i set quadros per En Josep M. Folch i Torres, aranjada al castell per Josep Borrel. Novíssim decorat. Vestuari exprofs. Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4135 A.

TEATRE GOYA

Companyia MORANO

Avui, nit, a les deu. Gran esdeveniment. REPOSICIO DE EN FLANDES SE HA PUESTO EL SOL. Creació d'En Morano, qui la representa per primera vegada a Barcelona. — ABONAMENT SELECTE. — Demà, dimecres, tarda. Primer dia dels prorrogaes. EN FLANDES SE HA PUESTO EL SOL. — Es despatxen targetes d'abonament a Comptaduria. — En estudi, SANSON, de Beristain.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà-Moltó. — Avui, dimarts, grandiosa estranya del Programa Ajuria: «Animes inquietes», per la genial artista Ethel Clayton, i la interessant «Revista d'Esports», amb els partits de futbol Barcelona-Sabadell i Espanyol-Europa, celebrats diumenge passat. Grandios èxit: «Triomf

de la via fèrria», emocionant exclusiva dels Artistes Associats, assumpte de gran sensació i interès, original de Rex Beach; «Sandali gallard i calavera», gran broma. — Dissabte vinent, el més grandios esdeveniment de la temporada: «Joana d'Arc», per les dues estrelles de la pantalla Geraldina Farrar i Wallace Reid, presentació escènica com no s'ha vist mai en cap pel·lícula. — Avui, regelxen els preus corrents.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimarts, extraordinaris programes. Notabilíssimes pel·lícules, entre les quals, el formós film de grandios èxit, LA REINECITA, i la segona jornada de la monumental novel·la, LA FILLA DE NAPOLEO.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA

Dissabte, 9 de desembre.

Dimarts, 12 de desembre. A prec de nombrosos socis i per tercera vegada, el famós

LONDON STRING QUARTET

Obres de Mozart, Wardo, Warner, Beethoven, Ravel, Goossens, Schubert i Schumann. Exclusivament per als socis.

Nota: Els concerts començaran a tres quarts de deu en punt.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Diumenge, 10 de desembre. Segon dels sis concerts en dia de festa, a la tarda.

FRANCESC COSTA, violonista.

EMILI VENDRELL, tenor.

BLAI NET, pianista.

Localitats i programes: magatzem de música Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel. Condicions especials per als senyors socis de l'Orfeó Català.

Sala Aolian

FILL DE PAUL IZABAL

35 - Passeig de Gràcia - 35

Dijous, 7 de desembre, a dos quarts de sis de la tarda (497 audició), gran concert extraordinari, present-hi part l'extima artista, sopran lleugera,

CECILIA COSTA

la qual, acompanyada per F. Longás, cantarà escollides obres de PROCH, PANOFKA, VERDI, BUXO, GRIEG, LONGAS, AUER, ECHERR i THOMAS. — Completant el programa amb l'audició d'escollides obres a piano-pianola de cua, i en el gran orgue AEOLIAN. — Invitations com de costum. — Direcció artística: F. Longás.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

El saló de més confort de Barcelona. Orquestrina Suïsa. Avui, dimarts, selecció programa. Exlitas sorolls de l'emocionant pel·lícula: LA CARAVANA DE LA MORT (exclusiva), trágic assumpte de la Revolució russa, per l'eminent actriu Olga Tscheschowa. Exit colossal de la finíssima comèdia NO EM DIGUI VOSTE NENA (exclusiva) per la gentil artista Mary Miles, i DANSES PATRIOTIQUES. — Nota: a pesar del llarg metratge de la pel·lícula «La caravana de la mort», a fi que no perdi interès l'assumpte, es projectaran les dues jornades alhora.

Dijous, dues magnífiques estrenes: EL MILLOR POSTOR i UNA DONA PERILLOSA, per Viola Darna. — NO-TA: Demà, dimecres, de sis a vuit, despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis del divendres, festivitat de la Puríssima.

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, dia 5. Nit a un quart d'onze, colossal partit de pilota a cistella. CATALANS contra BASCOS. Vermells. VICENTE II i PALAU. Blaus: ONDARRES i ICHAZO.

EDEN CONCERT

Assalto, 12. — Exit de La Preciosilla. La Saukeo, Los Ser-ar, Nita Oora i altres moltes atraccions.

DIVERSIONS PARTICULARS

Joventut Jordiana

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, nit, l'èxit de les vetllades de teatre selecte.

FANNY I ELS SEUS CRIATS

Presentació fastuosa. Es despatxen valors: Casa Vifolles, Portaferrissa, 18. Camiseria Flit, Jaume I, 11. Casa Macià, Fontanella, 7.

Serveis de la Companyia Transatlàntica

LÍNIAS A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

El vapor **MANUEL GALVO**

sortirà el dia 25 de desembre de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana i Veracruz.

El vapor **ALFONSO XII**

sortirà el dia 17 de desembre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.

El vapor **MONTEVIDEO**

sortirà el dia 10 de desembre de Barcelona, el 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

LÍNIA DE BUENOS AIRES

El vapor **INFANTA ISABEL DE BORBON**

sortirà el dia 4 de desembre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LÍNIA DE FILIPINES

El vapor **C. LOPEZ Y LOPEZ**

sortirà el dia 16 de desembre de Cartagena el 17 de València el 18 i el 19 de Barcelona cap a Port-Saïd, Colombo, Singapur i Manila, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per a altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

LÍNIA DE FERNANDO POO

El vapor **SAN CARLOS**

sortirà el dia 1 de desembre de Barcelona, el 2 de València, el 4 d'Alacant i el 5 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'annunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

EXPEDICIÓ COMERCIAL

El vapor «REINA MARIA CRISTINA» sortirà el dia 11 de desembre de Bilbao; el 12 de Santander; el 13 de Gijón; el 14 de Coruña i el 15 de Vigo, cap a l'Havana i Nova York, admetent càrrega i passatgers.

Una generació robusta y sana
està proporcionando en todo el mundo la

CARNE LÍQUIDA

DEL DR. VALDÉS GARCÍA DE MONTEVIDEO

Los niños de ambos sexos la toleran bien desde su más tierna edad. Los nutre poderosamente sin fatigar su estómago siendo a la vez un estimulante de su apetito.

TODAS LAS MADRES PREVISORAS DEBEN DARLA A SUS HIJOS

De venta: en todas las Farmacias y Centros de Específicos

PELETERIA
Los Leones.

PIELES

Las más baratas
CARMEN 36.

Fábrica de Flors, Corones i Plantes | Administració de Finques
Tot el que's necessita per a fer-les | J. LLAMUSI
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral. | De 5 a 7
Muntaner, 28, principal

Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres, S. A.

Plaça de Santa Anna, 24, 1.^a

Servei Municipalitzat

CENTRAL TELÈFON 2480 A. SUCURSALS

Districte I Balboa, lletra F, Barcel. - Tel. A. 1895.
I Estafeta. Poble Nou, Wad-Ras, 236. — Tel. 238 S.
VII Poble Sec, Campo Sagrado, núm. 24. Tel. 3400 A.
VII Sans, Canonge Pibernat, 10 - Tel. 104 H
VIII Gràcia i Sant Gervasi, Menéndez Pelayo, núm. 133. — Tel. 757 G.

Districte IX Sant Andreu, carrer Sant Andreu, número 201. — Tel. 264 S. M.
IX Horta, Major, 27. — Tel. 99 S. M.
X Sant Martí, Montanya, 37. — Telèfon 234 S. M.
Hospital Clínic. — Tel. 332 G.
Sarrià, Reina Elisenda, 8. — Telèfon 107 H.

El públic pot utilitzar també els telèfons de les Tenències d'Alcaldia i quarterets de la Guàrdia Municipal

URALITA

PER A COBERTES URALITA, S. A.

SUCCESSORA DE ROVIRALTA I C.^a, S. EN C.
Plaça d'Antoni López, 15 — Telèfons A 1644 i A345
BARCELONA

El cabello abundante y hermoso es el mejor atractivo de la mujer

El agua "Flor de Oro" es la mejor tintura progresiva para el cabello, barba o bigote; es inofensiva porque no contiene nitrato de plata y es higiénica porque desinfecta y limpia el cuero cabelludo, y con su uso se cura la caspa y se evitan la calvicie y las canas.

No mancha el cutis ni ensucia la ropa. Con su uso, el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.

La FLOR DE ORO

La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno mismo se basta, por lo que, si se quiere, la persona más íntima ignora el artificio. Se usa como si fuese bandolina, y a los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello, no despidiendo mal olor.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si a la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña a la botella.

De venta en perfumerías y droguerías de España y Portugal

Es la Reina de les Aigües de Taula la de la VALL DE SANT DANIEL Girona

CURA LES AFECCIONS DEL FETGE, RONYON, ESTOMAC, INTESTINS, etc., etc.

MANANTIAL MIRALLS Bicarbonatada, calcicocàlci-manganosa, varietat litinica-arsenical.

Es finíssima i carbònica com la de Apollinaris. Durant l'estiu resulta deliciosa bevent-la fresca.

El seu dipòsitari: JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 2

HERNIATS

L'últim avenç científic per a combatre amb èxit segur vostres hèrniès sense operar és el **BRAGUER MEDICAL VIVES**, admiració de la Ciència Mèdica i sens parió al món. Rebutgeu les imitacions.

Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7
Rambla del Centre, 12, pral.-Casa VIVES
(COTANT AL LICEU)

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu L.J. Viladomat, Rambla de les Flors.

PIANOS

DE CORDES CREUADES AMB MARC DE FERRO

Sublim marca

R. MARISTANY

Casa fundada el 1870

AL COMPTAT

PLASSOS I LLOGUER

18. Plaça Catalunya. 18

Cartes Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH, inconfusibles d'originals mecànogràfics.

Mobles
Fitxes
Carpets

Guies i tot el material per als sistemes moderns d'organització d'oficines.

COPIES

originals a màquina

HAMMOND

per a escriptura, de tipus canviabils

Casa Garcia Suarez

38 - Rambla de Catalunya

Telèfon 4835 A

L'acreditada casa exportadora de vins i conyac de Xerez CARMONA & LOPEZ Successors

FUNDADA EN 1819

Sol·licita agent per a la seva representació en aquesta província. S'exigeixen coneixements del negoci i solvència per a la concessió d'un dipòsit en cas convenient.

Dirigir-se: Jerez de la Frontera (Cadiz)

MÉS DE 8.000 PERSONES

podent justificar avui la perfecció amb que aquesta casa fa examens visuals per a l'aplicació de lentes o ulleres. Si vostè té algun defecte de refracció, no dubti: vagi tot seguit a

«LA OPTICA MEDICAL»

on, amb aparells matemàtics, li diran els cristalls que vostè necessita. Com aquesta operació es per a vostè de molt interès, no esperi a demà, vingui avui i quedarem molt honrats en servir-lo.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 : : : Raurich, 2
BARCELONA

CATARROS
antigues y recientes
TOSAS, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la

Solución Pautauberge

que procura PULMONES ROBUSTOS y
DESEÑA de la TUBERCULOSIS
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

Pianos "Cussó Sflha"

verticals, de cua i combinats

GRAN PREMI - Exposició universal, Milà 1906 - Jurat internacional - Exposició universal - Brussel·les 1910

Exposició i venda: Carrer de la Canuda, 31

Telèfon 903 A

BARCELONA

CONTRA LATOS

PASTILLAS PECTORALES DE
G.F. MERINO É HIJO
EN USO DESDE 1827

Molt
**ACCIDENTS
IMPREVISTOS**

poden ésser fatals si no es té
ben aprop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi
sempre una botella de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta des-
seguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

FARMACIES PRINCIPALS

Dipositaris: J. URIACH I C^a

Bruch, 49

Lloguers

Pianos de lloguer de va-
rioprens. Bruch,
n.º 72, entresol. C. BIEGER

Vendes

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a
pes. Compror or, plata, platí,
brillants i perles.

Joaieria de J. Hóben
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casañas, 8.

Anuncis

COPIES

a màquina
Circulars, Sobres.
Preus sense competen-
cia. Demanen el follet
explicatiu de tots els
altres serveis de la casa
**EMPRESA IDEAL
D'INFORMACIÓ**
Rbla. Flors, 16, baixos

Comandes

Prensa hidráulica

Per a col·locar macissos.
Preus econòmics i treball rà-
pid. Roger de Flor, núm. 191.

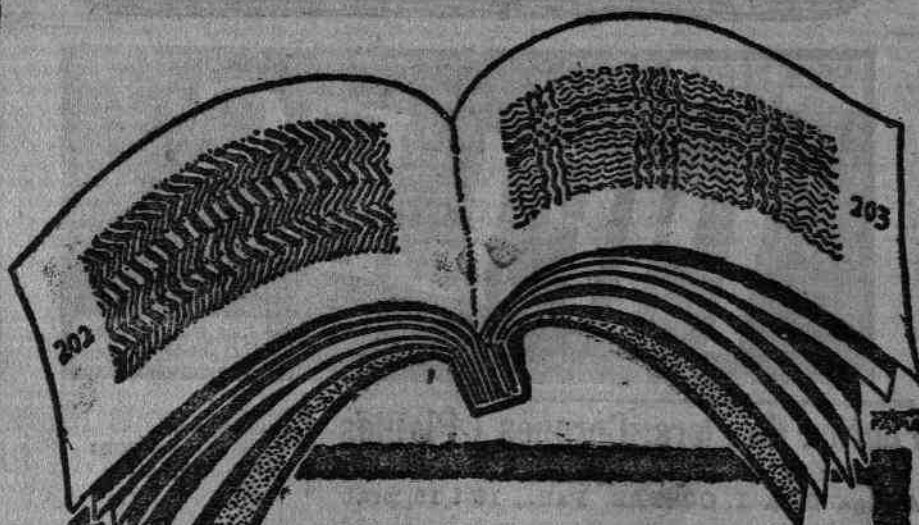
Vendes

PANYOS

J. Mir Vives, S. A., Ronda de
Sant Pere, número 15. Les dar-
reres novetats per a vestits i
abrics, les trobareu en aquesta
magatzema a preus mal vistos.
Corte vestit llana, 35 pessetes.
Corte vestit tot estiu, 45 pes-
setes. Corte gravat, 50 pes-
setes. Immens assortit en pa-
nyeria anglesa. Recomanem
sastres. Retalla els dilluns i di-
vendres.

Medicaments

químics i naturals, especials
farmacèutics, aigua mla-
da, es reben directament
del punt d'origen. Farmà-
cia de Botol, Balta, Rambla
de Catalunya núm. 1, can-
nada Ronda de la Unió versant

Panyos seleccionats

La fama de que disfruta la **PANTERIA RAMOS** és deguda
a la gran cura amb que tradicionalment selecciona els seus ge-
neres i als preus reduïdíssims a que pot vendre les millors qua-
litats pel fet de tenir un extens gir

Grans existències

Garantia de qualitat

Els **PANYOS RAMOS** vesteixen i duren; són de colors so-
lids, de bona llana i de la darrera moda

Classes especials per a uniformes d'empleats de Bancs
i Companyies

Barcelona: Pelayo, 10. Telèfon 4622.

Sucursal: Hospital, 27 i 29. Telèfon 3469

Madrid: Cava Alta, 44